

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Yleisökaivaus kivikautisella asuinpaikalla

12.5.-21.9.2011

Innokasta kaivausväkeä muinaisen asumuspainanteen lattia-alalla Kierikinkankaalla. Työskentelyä valvovat yleisökaivauksen tutkimusapulaiset Antti Palmroos (kaivauskuopan reunalla huivi päässä) ja Arto Barkman (seisomassa oikealla). Kaivajista vasemmanpuolimmaisiet, Krista ja Mika Janhunen, ovat olleet mukana kaivauksilla jo useana kesänä. Taaempänä kaivettua hiekkaa seuloo Rizwan Ahmad Readingin yliopistosta.

K

Kierikkikeskus
Sami Viljanmaa

2012

TIIVISTELMÄ

Yli-li [28] Kierikinkangas

PK 3512 10 PAHKAKOSKI, x=7251 97 - 7252 54, y=3451 00 - 38, z=60 - 63 m mpy

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Kierikkikeskus

Kaivauksenjohtaja: FM Sami Viljanmaa

Yli-lin Kierikinkankaan kivikautista asuinpaikkaa tutkittiin 12.5.-21.9.2011 Kierikkikeskuksen järjestämällä yleisökaivauksella, jolle osallistui kaikkiaan 139 henkilöä. Yksittäiset vierailijat osallistuivat kaivaukselle heinäkuussa, muu aika työskenneltiin keskuksen henkilökunnan ja kaivauskurssia suorittaneiden lukiolaisryhmien voimin. Kaivauksella jatkettiin asuinpaikan luonnetta järjestelmällisesti ja kokonaisvaltaisesti selvittävää pitkäkestoista tutkimusta. Asuinpaikkaa on tutkittu yleisökaivauksilla jo 424 m². Kesällä 2011 aluetta tutkittiin 70 m². Pohjoisempi kaivausalue, laajuudeltaan 16 m², kattoi kaakkoisimman neljänneksen asumuspainanteesta, jonka muut osat oli tutkittu vuosina 2008-2010. Eteläisemmällä kaivausalueella, laajuudeltaan 54 m², tutkittiin painanteiden ja muinaisen rantatörmän välistä aktiviteettialuetta.

Kappalemääräisesti suurimmat löytöryhmät olivat keramiikka, kvartsilöydöt ja palaneiden luiden kappaleet. Saviastioiden kappaleiden joukossa oli ainakin kahdeksan eri astian kappaleita. Kivilajiaineisto oli melko niukkaa, mutta silti löytöryhmään sisältyi muutamia komeita esineitä: liuskeesta valmistettu ruodollinen nuolenkärki, toisen nuolenkärjen katkelma, liuskerenkaan katkelma, liuskeiskoksesta tehty pieni kaavin sekä kookas hiekkakivihioin. Aiempien vuosien löytöihin verrattuna löytöjen joukosta puuttui kokonaan muutamia löytöryhmiä: asbestisekoitteista keramiikkaa, piikiviesineistöä tai meripihkaa ei löydetty lainkaan.

Asumuspainanteessa selvimmän havaittavissa olleet ilmiöt olivat asumuksen kaakkoisseinän jäännökset, jotka erottuivat hiilensekaisena likamaana, sekä asumuksen eteläisen oviaukon paikka. Asumuksen ulkopuolella tutkittiin kahden kiveämättömän tulisijan jäännökset ja kolmen muinaisen kuopan jäännöksiä; esihistorialliseen toimintaan liittyvät ilmiöt sekä runsaimmat löydöt olivat aktiviteettialueellakin keskittyneet pääosin asumuspainanteiden läheisyyteen.

Löydöt: KM 38874:1-609

Ajoitus: Kivikausi (Ka II:1b - Kierikin keramiikka)

Tutkitun alueen laajuus: 70 m²

Kenttätyöaika: 12.5.-21.9.2011

Tutkimuskustannukset: Yli-lin kunta / Kierikkikeskus

Tutkimusraportti: Sami Viljanmaa 7.4.2012 Museoviraston arkistossa,

kopiot raportista Kierikkikeskuksen arkistossa ja Pohjois-Pohjanmaan museon arkistossa

SISÄLLYSLUETTELO

1. ARKISTOTIEDOT.....	2
2. JOHDANTO.....	5
3. ALUEEN TUTKIMUSHISTORIA SEKÄ ASUINPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA...7	
3.1. ALUEEN TUTKIMUSHISTORIA.....	7
3.2. ASUINPAIKAN SIJAINTI JA TOPOGRAFIA.....	9
4. KAIVAUSTUTKIMUKSET.....	10
4.1. KOORDINAATISTO.....	10
4.2. KAIVAUSALUEET.....	10
4.3. KAIVAUSTEKNIikka JA KENTTÄDOKUMENTOINTI.....	11
4.4. LÖYTÖJEN TALTEENOTTO, PUHDISTUS JA LUETTELOINTI.....	13
5. KAIVAUSHAVAINNOT.....	14
5.2. ETELÄISEMPI KAIVAUSALUE ELI AKTIVITEETTIALUEEN KAIVAUSALUE.....	15
5.2. POHJOISEMPI KAIVAUSALUE ELI ASUMUSPAINANTEEN KAIVAUSALUE.....	18
6. LÖYDÖT.....	20
6.1. LÖYTÖJEN LEVINNEISYYS JA TIHEYS.....	20
6.2. LÖYTÖLAJIT.....	21
6.2.1. Keramiikka.....	23
6.2.2. Koivuntuohiterva.....	26
6.2.3. Kivilajijaineisto.....	26
6.2.4. Kvartsiitti.....	28
6.2.5. Kvartsi.....	29
6.2.6. Palaneet luut.....	29
7. YHTEENVETO.....	30
KAIVAJALUETTELO.....	32
KUVALIITE.....	36
PERUSKARTTAOTE.....	52
YLEISKARTTA.....	53
PINTAVAAITUSKARTTA.....	54
TASOKARTAT.....	55
LÖYTÖKARTAT.....	89
PROFIILIKARTAT.....	123
LÖYTÖLUETTELO..... → <i>pääluettelo</i>	126

1. Arkistotiedot

YLI-II [28] KIERIKINKANGAS

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 12.5. – 21.9.2011

Sami Viljanmaa

Kunta: Yli-li
Kylä: Karjala
Tilat ja maanomistajat: 20:12, om. PVO-Vesivoima Oy (Virkkulantie 207, 99100 li) sekä Yli-lin kunta / Kierikkikeskus

Peruskartta: 3512 10 PAHKAKOSKI

Koordinaatit: Äärikoordinaatit: x = 7251 97 - 7252 54,
y = 3451 00 - 38, z = 60 - 63 m mpy
Kierikinkangas A: x = 7251 97 - 7252 24,
y = 3451 00 - 36, z = 60 - 61 m mpy

Kertomukseen liittyvät löydöt: KM 38874: 1-609, diar. 22.9.2011

Aiemmat tutkimukset: Aimo Kehusmaa, tarkastus 1966 (Kierikinkangas A)
Eeva-Liisa ja Hans-Peter Schulz, tarkastus ja kartoitus 1986 (Kierikinkangas A)
Pentti Koivunen, kartoitus 1995 (Kierikinkangas A)
Hans-Peter Schulz, inventointi 1997 (Kierikinkangas A, B)
Hans-Peter Schulz, inventointi 1998 (Kierikinkangas A-E)
Hans-Peter Schulz & Eija Ojanlatva, koekaivaus 1998 (Kierikinkangas C, F)
Petro Pesonen, kaivaus 1999 (Kierikinkangas A, B ja D)
Mikko Hietala, koekaivaus 2000 (Kierikinkangas A)
Sami Viljanmaa, koekaivaus 2003 (Kierikinkangas D)
Sini Annala & Sami Viljanmaa, kaivaukset 2006-2007 (Kierikinkangas A)
Sami Viljanmaa, kaivaukset 2008-2010 (Kierikinkangas A)

Aiemmat löydöt: KM 17061: 1-11 saviastian paloja 12 kpl, kvartsikaavin, kvartsiesine, kvartsi-iskoksia 21 kpl, kivilaji-iskoksia 2 kpl, palanutta luuta

KM 31022: 1-79 saviastian paloja 1395 kpl, kivilajiesineen katkelma, kvartsia 99 kpl, kivilaji-iskoksia 3 kpl, palanutta luuta 187 kpl

KM 31072: 1-738 saviastian paloja 1717 kpl, taltan katkelma, riipuksen katkelma, muita kiviesineitä ja kivilaji-iskoksia 151 kpl, piinuolenkärki, kvartsia 1448 kpl, kvartsiittia 13 kpl, palanutta luuta 83 kpl, punamultakokkareita 1 kpl, koivuntuohitervaa 3 kpl

KM 31829: 1-3116 saviastian paloja 14520 kpl, saviesineen katkelmia 7 kpl, palanutta savea 50 kpl, talttoja 5 kpl, liuske-
nuolenkärjen teelmä, kampaleimasin, muita kiviesineitä 2 kpl, kiviesineiden katkelmia 47 kpl, kivilaji-iskoksia 198 kpl, piinuolen-
kärjen katkelmia 2 kpl, piikaavin, pii-iskos, kvartsia 3792 kpl, kvartsiittia 111 kpl, hammasriipus, luuesineen katkelmia 6 kpl, palanutta luuta 1914 kpl, punamultakokkareita 2 kpl, koivuntuohi-
tervaa 1 kpl, pihkaa 1 kpl

KM 33997: 1-9 saviastian paloja 2 kpl, liuskeiskos, kvartsikaavin, kvartsi-iskoksia 22 kpl

KM 36006: 1-987 saviastian paloja 2537 kpl, palanutta savea tai saviesineiden katkelmia 5 kpl, meripihkahelmiä 2 kpl, taltta, liuskerengas, T-kirjaimen muotoisen veitsen katkelma, reikäkiven katkelma, muita kiviesineiden katkelmia 7 kpl, kivilaji-iskoksia 20 kpl, kvartsia 3711 kpl, kvartsiittia 25 kpl, pii-iskoksia 2 kpl, palanutta luuta 1619 kpl, koivuntuohitervaa 1 kpl

KM 36666: 1-666 saviastian paloja 2549 kpl, palanutta savea tai saviesineiden katkelmia 4 kpl, meripihkahelmi, meripihkareenkaan katkelma, taltta, liuskenuolenkärki, kiviesineiden katkelmia 4 kpl, kivilaji-iskoksia 19 kpl, kvartsia 1636 kpl, kvartsiittia 4 kpl, koivuntuohitervaa 1 kpl, palanutta luuta 737 kpl

KM 37797: 1-915 saviastian paloja 8692 kpl, taltta, T-kirjaimen muotoinen liuskeveitsi ja samankaltaisen veitsen katkelma, liuskerenkaiden katkelmia 3 kpl, hioimien/hiomalaakojen katkelmia 11 kpl, muita kiviesineiden katkelmia 8 kpl, kivilaji-iskoksia 11 kpl, piinuolenkärki, kvartsia 1795 kpl, kvartsiittia 20 kpl, koivuntuohitervaa 42 kpl, palanutta luuta 615 kpl, punamultakokkareita 2 kpl

KM 38009: 1-445 saviastian paloja 947 kpl, palanutta savea 2 kpl, tuuran katkelma, liuskenuolenkärjen katkelma/teelmä, liuskerenkaan katkelma, hioimien/hiomalaakojen katkelmia 4 kpl, muita kiviesineiden katkelmia 2 kpl, kivilajiydin, kivilaji-iskoksia 27 kpl, piinuolenkärjen katkelma, kvartsia 815 kpl, kvartsiittia 7 kpl, koivuntuohitervaa 2 kpl, palanutta luuta 170 kpl

KM 38270: 1-659 saviastian paloja 1187 kpl, saviesineen katkelma, kivikirves, launi, liuskeveitsi, liuskeveitsen katkelma, taltan katkelmia 3 kpl, liuskerenkaan katkelma, hioimen katkelma, hiomalaakojen katkelmia 4 kpl, muita kiviesineiden katkelmia 33 kpl, raaka-ainekappale sädekiviliusketta, kivilaji-iskoksia 238 kpl, piinuolenkärjen katkelma, kvartsia 1762 kpl, kvartsiittia 6 kpl, palanutta luuta 980 kpl

Radiohiiliajoitukset: Hela-1707 4700±40 BP (ilmeisesti asumuksen seinärakenteisiin liittyneestä hiilensekaisesta läikästä, vuoden 2006 kaivausalueelta)
Hela-1956 4780±40 BP
(hiiltä punamultahaudan alta, vuoden 2008 kaivausalueelta)
Hela-1957 4715±40 BP
(saviastian koivuntuohitervasauma, vuoden 2008 kaivausalueelta)

2. Johdanto

Yli-lin Kierikinkankaan kivikautisella asuinpaikalla jo viitenä edellisessä järjestettyjä kaivauksia jatkettiin 12.5.-21.9.2011. Yksittäisille kävijöille avoin yleisökaivaus järjestettiin heinäkuussa. Kaivausalueita kenttäkaudelle 2011 määritettiin kaksi, ja niiden sijoittamisella pyrittiin johdonmukaisesti jatkamaan asuinpaikan pitkäkestoista systemaattista tutkimista. Pohjoisempi kaivausalue kattoi neljänneksen kookkaasta asumuspainanteesta Kierikkikeskuksesta kivikauden kylään johtavan lankkupolun varrelta. Saman painanteen muut neljännekset tutkittiin kesinä 2008-2010. Eteläisempi kaivausalue sijoittui pääosiltaan Kierikinkankaan halki kulkevalle metsäpolulle, melko lähelle muinaista rantaa, asuinpaikan aktiviteettialueelle. Kaivausalueet olivat suoraan yhteydessä aiempina vuosina tutkittuun alueeseen. Kaikkiaan kenttäkaudella 2011 tutkittujen alueiden laajuus oli 70 m². Tutkittu ala oli 6 m² pienempi kuin edellisessä kesänä. Yleisökaivajien määrä oli samalla tasolla kuin kesällä 2010 ja säät kaivauksen aikana olivat suotuisat, mutta erityisesti melko lukuisat keramiikkalöydöt hidastivat ajoittain kaivauksen etenemistä jonkin verran.

Kaivauksen kenttäjohtajana toimi FM Sami Viljanmaa. Tutkimusapulaisina toimivat ensisijaisesti yli-iiläinen, aiemmin runsaasti kaivauskokemusta Museoviraston ja Oulun yliopiston toteuttamilta kaivauksilta hankkinut Arto Barkman ja edellisinä kesinäkin tutkimusapulaisena toiminut fil. yo Antti Palmroos Oulun yliopistosta. Palmroos ja Barkman vastasivat myös kaivauksella vierailijoiden lukiolaisryhmien kaivauttamisesta. Lyhyempiä aikoja tutkimusapulaisina toimivat kaivaukselle vapaaehtoisina osallistuneet arkeologian opiskelijat Inga Nieminen Turun yliopistosta sekä Thomas Whitfield Glasgow'n yliopistosta. Dokumentointitöihin osallistuivat lisäksi Grampus Heritage -säätiön Kierikkiin kuudeksi viikoksi lähettämät britannialaiset arkeologian opiskelijat Rizwan Ahmad, Kate Barnes, Lewis Ernest, Michael Fraser, Sabrina Menegon sekä Burcu Urundul. He osallistuivat myös kaivauslöytöjen puhdistamiseen ja lajitteluun sekä ohjasivat yleisökaivajia kaivutyössä ja avustivat kivikauden kylän rakenteiden ylläpitotoimissa.

Kaivausalueen maastoutusta kaivauksen päättymisen jälkeen suorittivat Sami Viljanmaa, Kierikkikeskuksessa harjoittelua suorittanut arkeologian opiskelija Minna Paananen Gotlannin yliopistosta ja Kierikkikeskuksen johtaja, FM Leena Lehtinen. Maastoutuksen viimeistely suoritetaan toukokuussa 2012 ennen uusien kaivausalueiden määrittelyä.

Kaivauksen aikana puhdistamatta jääneiden löytöjen puhdistamisesta ja punnitsemisesta sekä löytöluettelon raakaversioon laatimisesta vastasi Arto Barkman. Löytöjen käsittelyyn osallistuivat myös arkeologian opiskelijat Kaija Kamula ja Niina Tolonen Oulun yliopistosta sekä Minna Paananen, joka lisäksi skannasi kaikki kaivauksella laaditut kartat niiden puhtaaksi piirtämistä varten. Löytöluettelon viimeisteli, kaikki edellä mainitsemattomat kaivauksen jälkityöt suoritti ja kaivauskertomuksen laati Sami Viljanmaa.

Kaikkiaan yleisökaivaukselle kesällä 2010 osallistui 139 henkilöä. Kaivauksen osallistujamäärä pieneni 24 henkilöä edellisvuoden määrästä, mikä selittyy kokonaan sillä, että lukiolaisryhmiä vieraili kaivauksella yksi ryhmä aiempia vuosia vähemmän. Suurimmat yleisökaivauksen osallistujaryhmät olivat lukiolaiset Nurmosta ja Kemistä sekä Museiklubben/Kronoby Marthaförening. Nurmon lukiolle järjestettiin elo-syyskuussa kaksi kolmen päivän mittaista kaivauskurssia, Kemin lukiolaiset tutustuivat kesäkuussa kaivaustyöhön yhden päivän ajan. Museiklubben/Kronoby Marthaförening vieraili kaivauksella heinäkuussa yhtenä päivänä yhdeksän hengen voimin. Yhteensä edellämainituissa ryhmissä kaivaukselle osallistui 52 henkilöä.

Yksittäisten yleisökaivajien määrä pysyi edellisvuoteen verrattuna ennallaan, ja useimmat yksittäisistä osallistujista olivat jo totuttuun tapaan ala-asteikäisiä lapsia vanhempineen. Yksittäisistä kaivajista yli kuudesosa, kaksitoista kaivajaa, oli ollut kaivamassa Kierikin-kankaalla aiemminkin. Kokeneimmat yleisökaivajat, Krista ja Mika Janhunen, olivat osallistuneet kaivaukselle aiemmin jo kolmena kesänä. Muutamit kaivajat osallistuivat kaivaustyöhön useita päiviä, innokkaimpana Kalle Kangasmäki, joka viipyi kaivauksella noin viikon ajan. Kierikkikeskuksen yleisökaivauksista on siis muodostunut useille arkeologiasta kiinnostuneille henkilöille lähes jokavuotinen käyntikohde.

Varsinaisten yleisökaivajien joukossa ainoa ulkomaalainen osallistuja oli kanadalainen Amandio Vieira, mutta kansainvälistä tunnelmaa kaivaukselle loivat myös Grampus Heritage -säätien kautta saapuneet arkeologian opiskelijat ja harjoittelijat sekä vapaaehtoinen tutkimusapulainen Thomas Whitfield ja useina päivinä kaivauksella vierailut, kaivauksen työmenetelmien valokuvaamisessakin avustanut saksalainen Judith Hinz. Kaivaukset saivat runsaasti myönteistä julkisuutta, ja merkittävimpiä löytöjä uutisoitiin muun muassa Kalevassa, pienemmissä paikallislehdissä sekä paikallisradioissa.

3. Alueen tutkimushistoria sekä asuinpaikan sijainti ja topografia

3.1. Alueen tutkimushistoria

Iijokilaaksossa Pahkakosken voimalaitoksen ja Yli-lin kirkonkylän välillä on lukuisia muinaisjäännöksiä, jotka kivikaudella sijaitsivat Iijoen suistossa, ja jotka nykyisin tavataan Iijoen rantavalleilta. Alueen kivikautiset asuinpaikat kattavat noin kahdentuhannen vuoden ajanjakson. Irtolöytöjä Kierikin seudulta tunnetaan jo 1800-luvulta lähtien. Kun Iijokea valjastettiin sähköntuotantoon 1960-luvulla, alkoivat varsinaiset arkeologiset tutkimukset alueella. Tuolloin suoritettiin arkeologista inventointia ja voimaloiden rakentamisen myötä veden alle jääviä kohteita tutkittiin muun muassa Kierikkisaarella ja Pahkakoskella. Löydöt olivat runsaita ja merkittäviä. Kierikkisaaresta löydettiin rikasta meripihka- ja piikiviesineistöä ja sittemmin Kierikin keramiikaksi nimettyä keramiikkatyyppiä edustavia asbestisekoitteisia saviastioiden kappaleita. Seuraavat vuosikymmenet olivat alueen tutkimusten kannalta hiljaisempia. 1970- ja 1980-luvuilla seudulla tehtiin vain pienehköjä koekaivauksia ja laajempi työllisyyskaivaus vuosina 1986-1987 Kierikin sorakuopalla.

Laajempien tutkimusten aika Kierikin alueella koitti taas 1990-luvulla. Tutkimuksia suorittivat lähinnä Museovirasto ja Oulun yliopisto. Kaivauskohteina olivat muun muassa Kuuselankankaan ja Kierikinkankaan asuinpaikat, Korvalan kivikautinen rivitalo sekä Purkajasuo, josta tavattiin suuri määrä hyvin säilynyttä ihmisen työstämää kivikautista puutavaraa. Ensimmäisenä Purkajasuon puulöydöt havaitsi arkeologisesti valveutunut yli-iläinen maanviljelijä Helmeri Jussila, joka jo 1950-luvulla oli löytänyt suolla oja kaivaessaan meripihkahelmen ja oli kerännyt taloan rakentaessaan rakennustyömaaltaan kymmeniä kiviesineitä, meripihkaa, saviastioiden kappaleita, piikivisen nuolenkärjen sekä satoja kvartsi-iskoksia. Purkajasuon puulöytöjä käsitellään laajasti arkeologi Satu Koiviston parhaillaan tekeillä olevassa Helsingin yliopistolle tehtävässä väitöskirjassa.

Vuodesta 1993 lähtien Kierikin alueella on tehty arkeologisia kaivauksia joka vuosi, ja vuodesta 2005 nykypäivään asti myös Kierikkikeskuksen arkeologien toimesta. Pitkäaikaisin toimija alueella on ollut Oulun yliopiston kansainvälinen kaivauskurssi, joka tutki Andre Costopouloksen johdolla Kierikin seutua vuosittain 1990-luvulta saakka noin viidentoista vuoden ajan. Costopouloksen tutkimusryhmän koekaivaukset useilla asuinpaikoilla myös Iijoen eteläpuolella ovat merkittävästi täydentäneet käsitystä Kierikin muinaisjäännösten laajuudesta ja keskinäisistä suhteista. Vuonna 2009 valmistui Oulun yliopistossa Samuel Vaneeckhoutin väitöskirja *"Aggregation and Polarization in Northwest coastal Finland. Socio-ecological evolution between 6500 and 4000 cal BP"*, joka perustuu pääosin kyseisen tutkimusryhmän suorittamiin kenttätöihin Kierikin alueella.

Kierikinkankaan arkeologisen tutkimushistorian voidaan katsoa alkavan vuodesta 1966, jolloin Aimo Kehusmaa havaitsi kolme asumuspainannetta lijoen pohjoisrannan hiekkakankaalla. Soranhakijoiden kaivamista kuopista sekä Kehusmaan koekuopasta löytyi keramiikkaa, kvartssia ja palanutta luuta (KM 17061: 1-11). Vuonna 1986 Kierikin sorakuopan asuinpaikan (Yli-li 27) tutkimusten yhteydessä Eeva-Liisa ja Hans-Peter Schulz havaitsivat Kierikinkankaalla 29 painannetta ja kuoppaa. Pentti Koivunen tarkasti ja kartoitti Kierikinkankaan painannealueen vuonna 1995. Inventoidessaan lijoen jokivarren osayleiskaava-alueen muinaisjäännöksiä välillä Kirkonkylä-Pahkakoski vuosina 1997-1998 Hans-Peter Schulz jakoi Kierikinkankaan useisiin asuin- ja löytöpaikkoihin. Schulzin tulkinnan mukaan Kierikinkankaalla on havaittavissa vähintään 39 asumuspainannetta.

Kaivaustutkimukset Kierikinkankaalla alkoivat kesäkuussa 1998 Museoviraston toimesta Petro Pesosen johdolla. Samana kesänä Hans-Peter Schulz ja Eija Ojanlatva johtivat kaivauksen siinä osassa Kierikinkangasta, jonka läpi kulkevaksi Yli-lin ja Pudasjärven välinen tie oli Kierikkikeskuksen rakentamisen myötä päätetty siirtää. Pesonen jatkoi kaivauksia myös vuonna 1999. Kaikkiaan Pesosen kaivausalueet kattoivat 569,75 m² ja ne sijoituivat lähinnä Kierikinkankaan keskimmaiselle ja itäisimmälle rantavallille. Lisäksi Kierikkikeskuksen toimesta tehtiin vuonna 2000 Mikko Hietalan johdolla koekaivaus Kierikkikeskuksen rakennustöihin liittyen ja vuonna 2003 Sami Viljanmaan johdolla koekaivaus Hotelli Kierikin rakennuspaikaksi suunnitellulla alueella.

Edellä mainittujen kaivausten perusteella käsitykseksi Kierikinkankaasta muodostui, että paikalla oli sijannut laaja kivikautinen kylä tyypillisen kampakeramiikan aikana, ja kylän eri rakennusvaiheet vaikuttivat sijoittuvan peräkkäisille rantavalleille, ollen mahdollisesti osin päällekkäisiä. Merkkejä myöhemmistä asutusvaiheista ei ollut tavattu. Vaikka Kierikinkankaalta onkin suora näköyhteys Kierikkisaaren runsaslöytöiselle asuin- ja/tai kauppa- paikalle, uskottiin asutuksen painopisteen lijoen jokivarressa sijaitsevan Kierikkisaaren aktiivisen käytön alkuun mennessä alempana jokivarressa sijaitseville asuinpaikoille.

Kierikkikeskuksen yleisökaivaukset vuosina 2006-2011 on järjestetty Kierikinkankaan aiemmin täysin kaivauksien ulkopuolelle jääneessä, erittäin hyvin säilyneessä osassa Kierikkikeskukseen johtavan tien ja lijoen välissä. Aluetta on tutkittu laaja-alaisesti ja järjestelmällisesti, ja löydöt yleisökaivauksilla ovat olleet runsaita – aiemmista Kierikinkankaan tutkimuksista poiketen kaivauksilla on tavattu myös meripihkaesineitä ja asbestisekoitteista keramiikkaa. Merkittävin yleisökaivauksilla tavattu ilmiö lienee kesällä 2008 tutkittu punamultahauta, ensimmäinen Kierikin alueelta tunnistettu kivikautinen hautaus.

3.2. Asuinpaikan sijainti ja topografia

Kierikinkankaan muinaisjäännösalue sijaitsee Kierikkikeskusta ympäröivällä hiekka-pohjaisella mäntykankaalla lijoen pohjoisrannalla, Yli-lin kirkosta 5,1-5,4 km itäkaakkoon, pääosin Pudasjärven ja Yli-lin välisen tien eteläpuolella, rajoittuen etelä- ja lounaisosiltaan jyrkähkään muinaiseen rantatörmään. Asuinpaikat sijaitsevat kivikautisen jokisuiston rantavalleilla, joita nykyään ympäröivät suot, pääasiassa rämeet ja nevat. Rantavalleista keskimmäisin ja itäisin ovat pääosin tuhoutuneet soranoton yhteydessä. Selvimpänä muistona soranotosta on maisemoitu sorakuoppalampi, jota nykyisin reunustavat Kierikkikeskuksen yhteyteen rakennetut majoitus-, sauna- ja kokoustilat. Läntisin rantavalli on säilynyt liki koskemattomassa tilassa. Kierikinkankaalla tehtyjen tutkimusten perusteella muinaisjäännösalue on jaettu neljään asuinpaikkaan (Kierikinkangas A-D) ja kahteen löytöpaikkaan (Kierikinkangas E-F). Kesien 2006-2010 tutkimukset sijoittuivat kokonaisuudessaan asuinpaikalle Kierikinkangas A, joten tässä yhteydessä ei laajemmin käsitellä kohteita Kierikinkangas B-F. Selostus kyseisistä kohteista löytyy Petro Pesosen kaivauskertomuksesta vuodelta 1999 Museoviraston arkistosta.

Asuinpaikka Kierikinkangas A sijaitsee Kierikinkankaan muinaisista rantavalleista läntisimmällä, jyrkähkön rantatörmän yläpuolella. Iijoki virtaa asuinpaikan eteläisimpien osien vieritse. Kankaalla on lukuisia laajoja painanteita, joista useimmat selviä asumuspainanteita, ja muutamia pienempiä, kuitenkin ilmeisesti asuinpaikkaan liittyviä kuoppia. Pohjoisimmat, kauimpana muinaisesta rannasta sijaitsevat painanteet ovat epäselvimpiä. Useimmat painanteet ovat kaakko-luodesuuntaisen rantatörmän läheisyydessä, mutta niitä on myös ryhmänä lähellä Kierikkikeskukseen johtavaa tietä. Muutamat painanteet sijaitsevat pareittain lähellä toisiaan, ja asuinpaikan itäosan painanteet muodostavat selviä painannejonoja. Asuinpaikalla Kierikinkangas A oli ennen kesää 2006 suoritettu ainoastaan koekaivauksia vuosina 1998 ja 2000, ja Kierikkikeskuksen ohi kulkevan tien eteläpuoleiselle mäntykankaalle sijoittuvassa osassa asuinpaikkaa ei ollut tehty lainkaan kaivaustutkimuksia. Joskin alueen halki kulkeva metsäpolku on vaurioittanut paikoin voimakkaastikin kulttuurikerroksen ylimpiä osia ja moderni täyttömaakerros lähellä muinaista rantatörmää on laaja-alaisesti hämärtänyt alueen alkuperäisiä pinnanmuotoja, voidaan asuinpaikan Kierikinkangas A todeta edelleen olevan keskeisiltä osiltaan erittäin hyvin säilynyt ja muinaisesta aktiviteetista kertovilta ilmiöiltään merkittävä.

4. Kaivaustutkimukset

4.1. Koordinaatisto

Kaivauksella käytettiin vuonna 2006 laadittua Kierikkikeskuksen kivijalan suuntaista koordinaatistoa, jonka lähtöpiste ($x=200/y=200$) on Kierikkikeskuksen lounaiskulma, kivijalan uloimpien osien määäämien linjojen leikkauspiste. Koordinaatistossa $x:n$ arvo kasvaa kohti pohjoista ja $y:n$ arvo kasvaa kohti itää. Tutkimusalueen peruslinjalle välille $x=200/y=110-200$ kymmenen metrin välein lyödyt puupaalut olivat yhä paikoillaan, mutta jo hiljalleen lahoamassa, ja ne on todennäköisesti tarpeellista uusia vuonna 2012. Kenttäkaudella 2011 tehdyt kaivausalueiden rajojen mittaukset tehtiin kokonaisuudessaan edellisten kesien kaivausalueiden nurkkapaaluihin tukeutuen. Korkeuskiintopisteenä toimi koordinaatiston lähtöpisteen $x=200/y=200$ vieressä oleva betonisen portaan nurkka, jonka korkeus on 60,56 m mpy. Lisäksi siirrettiin väliaikainen korkeuskiintopiste kanton lyödyn naulan päähän kaivausalueen lähelle. Väliaikaisen pisteen korkeus oli 60,77 m mpy.

4.2. Kaivausalueet

Kaivausalueita kenttäkaudelle 2011 määritettiin kaksi. Kaivausalueiden sijoittelulla pyrittiin jatkamaan johdonmukaisesti aiempien vuosien tutkimuksia, ja molemmat alueet olivat suoraan yhteydessä aiemmin tutkittuun alueeseen. Osa tutkittavaksi päätetystä alueesta sijoittui kohdalle, jonka yli kulki Kierikkikeskuksesta kivikauden kylään johtava lankkupolku. Alueen tutkimisen mahdollistamiseksi osa lankkupolusta purettiin. Samalla polun linjaus oikaistiin johtamaan suoraan Kierikkikeskuksen pääovelta kaivausalueelle.

Eteläisempi kaivausalue sijoittui pääosin Kierikinkankaan halki kulkevalle metsäpolulle, asumuspainanteiden ja muinaisen rantatörmän välille. Kaivausalueella ei ollut mitään maanpinnalle havaittavissa olevia merkkejä esihistoriallisesta toiminnasta tai rakenteista, mutta kyseisellä vyöhykkeellä oletettiin silti olleen asuinpaikan käyttöjakson aikana hyvinkin aktiivista toimintaa. Kaivausalueen kokonaisala oli 54 m², ja sen dokumentointi suoritettiin kahdessa osassa. Alueen eteläosa, joka oli 18 m² laajuinen, pohjois-eteläsuuntainen ja suorakaiteen muotoinen, tutkittiin heti kaivauksen alussa. Alueen pohjoisosa, 36 m² laajuinen, neliön muotoinen alue, aukaistiin kaivettavaksi puolestaan vasta eteläosan kaivamisen päätyttyä, ja se oli viimeinen kenttäkaudella 2011 tutkituista alueista. Välttömästi kaivausalueen pohjoisosan koillispuolella sijaitsi asumuspainanteeseen sijoittunut kaivauksen pohjoisempi kaivausalue.

Pohjoisempi kaivausalue, kooltaan 16 m², oli neliön muotoinen, ja se kattoi kaakkoisimman neljänneksen kookkaasta asumuspainanteesta, jonka muut neljännekset tutkittiin vuosina 2008-2010. Kenttäkauden 2011 myötä kaivaukset kyseisessä painanteessa saatiin siis lopullisesti päätökseen. Painanteen kaivausalueet neljän kaivauskesän aikana kattoivat yhteensä 100 m² laajuisen alan, jolle sisältyi painanteen lattia-ala kokonaisuudessaan sekä lisäksi melko laajasti painanteen lähiympäristöä. Seuraavalla kenttäkaudella tutkimusten painopiste siirtyy nyt kokonaan tutkituksi saadun painanteen kaakkoispuolella sijaitsevaan toistaiseksi tutkimattomaan painanteeseen, mitä siirtymää kesällä 2011 tutkittaviksi päätettyjen alueiden valinnalla pyrittiin osaltaan jouhevoittamaan.

Kaikkiaan kesän 2011 kaivauksella tutkittujen alueiden laajuus oli 70 m², ja alueiden kulmien koordinaatit olivat seuraavat: Eteläisempi alue: X=166/Y=159, X=178/Y=159, X=178/Y=165, X=172/Y=165, X=172/Y=162, X=166/Y=162. Pohjoisempi alue, painanteen kaakkoisneljännes: X=178/Y=165, X=182/Y=165, X=182/Y=169, X=178/Y=169. Kaivausalueiden kulmiin lyötiin puupaalut, joihin kirjoitettiin kyseisten kohtien koordinaatit, ja alueiden reunojen suuntaisiksi pingotettiin linjalangat, minkä jälkeen kaivausalueille koordinaatiston tasametrien kohdille painettiin maahan 8-tuumaiset sinkityt rautanaulat.

4.3. Kaivaustekniikka ja kenttädokumentointi

Edellisvuosien tavoin ensimmäisenä toimenä kaivausalueiden määrittämisen jälkeen poistettiin pintamaa, ja alueiden pintavaaitus tehtiin vasta sen jälkeen. Useina vuosina lähellä muinaista rantatörmää todettua modernia soransekasta täyttömaata ei vuonna 2011 kaivausalueilla esiintynyt. Kierikinkankaan halki kulkevalle metsäpolulle sijoittuneella kaivausalueella kulttuurikerroksen yläosaa oli korkeimmista kohdista ilmeisesti jonkin verran tuhoutunut, ja alavimpiin kohtiin oli kertynyt sekoittunutta maata, josta osa voi olla muualtakin tuotua. Polun alueella vaaitusta edeltänyt pintamaan poisto siis edisti maanpinnan esihistoriallisen muodon tavoittamista ainakin alueen alavimmissa osissa.

Pintaturve kaivausalueilta irrotettiin kookkaina rullina lapioita käyttäen, mutta polulla, jossa turvetta ei ollut, sekoittunut maa poistettiin varovasti kaivauslastoilla ja seulottiin. Myös turpeenpoiston jälkeinen siistimistö tehtiin lastoilla. Turve ja muu pintamaa kasattiin omiin kasoihinsa käytettäväksi myöhemmin kaivausalueiden maastouttamisessa. Vaaitus pintamaan poiston jälkeen suoritettiin puolen metrin välein. Pintamaan poiston ja vaaituksen jälkeen kaivauksella edettiin viiden senttimerin paksuisina absoluuttista korkeutta seuraavina vaakasuorina kaivauskerroksina, alkaen kaivausalueen korkeimmilta kohdilta.

Kaivauskerrokset nimettiin kulloinkin tavoitteena olleen tason korkeusarvon mukaan. Kerrospaksuutta tarkkailtiin mittaamalla korkeusarvoja vaaituskoneella, ja pienialaisia poikkeuksia lukuun ottamatta haluttu kerrospaksuus säilyi noin kahden senttimetrin tarkkuudella. Yleisökaivajien kaivamissuorituksen jälkeen kenttäjohtaja, tutkimusapulaiset ja/tai brittiopiskelijat siistivät tasot dokumentointia varten. Varsinainen kaivaminen suoritettiin kaivauslastoilla, paitsi häiriöttömältä pohjamaalta vaikuttaneissa kohdissa, joissa viimeiset tarkastusluonteiset kerrokset kaivettiin suoraan lapioilla tai rikkakihveleillä sankoihin ja seulottiin. Myös kaikki lastoilla kaivettu hiekka seulottiin. Seulonta aloitettiin pressujen päällä edellisten vuosien kaivausalueiden kohdalla, mutta heti, kun ensimmäisenä avattu eteläisemmän kaivausalueen eteläosa oli edennyt häiriöttömään pohjamaahan saakka, siirrettiin seulontapaikka edistämään kyseisen alueen täyttämistä.

Kaivauksen eteneminen pyrittiin rytmittämään siten, että yleisökaivajien saapuessa puoliltapäivin oli ainakin yhdellä alueella dokumentoituna valmis taso, jolloin alueen seuraava kerros päästiin kaivamaan suurimmalta osaltaan yleisökaivajien kanssa. Usein keskeneräiseksi jäänyt kerros kaivettiin loppuun ja taso viimeisteltiin dokumentoitavaksi seuraavana päivänä ennen lounastaukoa kaivauksen pysyvän henkilökunnan voimin. Järjestelyä helpotti, että lähes koko kaivauksen ajan oli avoinna yhtä aikaa ainakin kaksi kaivausaluetta ja kaivauksella kulloinkin työskennelleiden brittiopiskelijoiden määrä oli tarpeen mukaan säädeltävissä nolasta kuuteen ja tutkimusapulaisten määrä nolasta kahteen. Toisinaan kaivauksen pysyminen sopivassa etenemisrytmissä vaati myös jonkin verran iltatöitä, joita suorittivat lähinnä kaivauksen kenttäjohtaja ja tutkimusapulaiset.

Tasokartat piirrettiin viiden senttimetrin välein millimetripaperille mittakaavassa 1:20 käyttäen apuna 20 cm x 20 cm ruutuihin jaettua neliömetrin laajuista piirtokehikkoa sekä samankokoista naruista solmittua ristikköä, jonka nurkat oli mahdollista pingottaa kulloinkin piirrettävänä olleen neliömetrin nurkkiin painettuihin nauloihin. Tasokarttoja piirsivät lähinnä Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos. Lisäksi Rizwan Ahmad osallistui yhden tasokartan piirtämiseen. Piirtäjien määrän minimoimisella pyrittiin piirtovaiheessa tapahtuvan tulkinnan yhdenmukaistamiseen ja samalla välillisesti myös kaivauksen jälkitöiden helpottamiseen. Kartoissa käytettyjen symbolien osalta aiemmin tehty jaottelu erilaisille maakerroksille todettiin riittäväksi. Kun kaivausalueet oli saatu kaivettua häiriöttömään pohjamaahan saakka, piirrettiin alueiden seinämistä profiilikartat, joiden piirtämiseen osallistuivat Sami Viljanmaa, Antti Palmroos sekä kaivauksen brittiopiskelijat.

Kaikki kaivausalueiden dokumentointitasot ja kaivausalueiden profiilit valokuvattiin. Kuvauksessa käytettiin Canon EOS 350D -digikameraa ja erityisesti tasokuvaan kuvaussuunnat ja valaistusolosuhteet pyrittiin yhdenmukaistamaan mahdollisimman tarkasti. Kaivausalueiden läheisyyteen rakennettiin mäntyjen kylkiin kuvaustornit, jotka mahdollistivat kulloisenkin kaivausalueen kokonaan kattavien tasokuvien ottamisen miltei suoraan ylhäältäpäin. Merkittävimmistä ilmiöistä otettiin lisäksi yksityiskohtaisempia pienialaisempia tasokuvia. Selkeimmin tasokuvissa havaittavissa oleva ilmiö oli asumuspainanteen laidalla todettu hiilensekainen ja selvärajainen tumma alue, joka vaikutti todennäköisimmin asumuksen seinärakenteen jäännökseltä. Esineistöä kaivauksen aikana löytöpaikallaan kuvattiin yksi hioin, taltta sekä muutamia keramiikankappaleiden keskittymiä. Useimmat tasokuvat onnistuttiin kuvaamaan joko pilvisellä säällä, illalla auringon laskiessa, tai siten, että auringonpaiste valaisi koko kaivausalueen, eikä varjoja langennut alueelle. Muutamia kertoja alueita varjostettiin myös keinotekoisesti kevytpeitteiden avulla. Tasot kostutettiin puutarhakäyttöön tarkoitetuilla paineruiskuilla maaperän värisävyjen korostamiseksi kuvauksia varten aina, jos sää oli niin aurinkoinen, että taso ehti kuivua ennen kuvausvalmiutta. Kaivauksella otetut digikuvat on arkistoitu DVD-levyille Yli-lin Kierikkikeskukseen korkearesoluutioisina jpg-tiedostoina.

4.4. Löytöjen talteenotto, puhdistus ja luettelointi

Löydöt kaivauksella otettiin talteen neliömetreittäin ja kerroksittain MiniGrip-pusseihin. Pintamaan poiston yhteydessä tavatut alle kymmenen löytöä kerättiin kuitenkin samaan pussiin koko kesällä 2011 tutkitulta alueelta. Ennen pusseihin siirtämistä löydöt merkittiin löytökartoille ja löytöjen sijainti mitattiin taittomitoilla. Merkittävimmät löydöt, muun muassa kaivauksen aikana tunnistetut esineet ja paikoilleen murentuneet saviastioiden kappaleet, laitettiin omiin pusseihinsa, joihin kirjattiin kyseisten löytöjen löytöpaikkojen tarkat koordinaatit, myös löytökorkeus. Lämpimitaltaan yli 2,5 cm kokoiset palaneet kivetkin merkittiin löytökarttaan, mutta niitä ei kuitenkaan otettu talteen. Löytöjä merkitsivät kartoille kaivauksen kenttäjohtaja, tutkimusapulaiset sekä britannialaiset opiskelijat.

Samaan sankoon kaivettiin maata seulottavaksi ainoastaan yhden neliömetrin alueelta, ja seulonnan yhteydessä tavatut löydöt laitettiin suoraan kyseisen neliömetrin ruutu- ja kerroskohtaiseen löytöpussiin. Mikäli seulonnan yhteydessä tavattujen löytöjen tarkempi sijainti kuitenkin pystyttiin määrittämään edes neljännesneliömetrin tarkkuudella, merkittiin nekin löytökartoille. Seulonnassa käytettiin silmäkooltaan 6 mm seuloja.

Löytöjen puhdistamista ja lajittelua aloitettiin jo yleisökaivauksen aikana britannialaisten opiskelijoiden toimesta. Pääosan löydöistä puhdisti kuitenkin syksyn 2011 aikana Arto Barkman. Saviastioiden kappaleita puhdistivat myös Minna Paananen ja Sami Viljanmaa. Saviastioiden kappaleet, palaneet luut ja koivuntuohiterva harjattiin kuivina kevyesti puhtaksi pehmeällä hammasharjalla, kvartsit ja kvartsiitti sekä muu kivilajiaineisto pestiin. Puhdistetut löydöt lajiteltiin kunkin neliömetrin ja kerroksen alueelta löytöryhmittäin omiin pusseihinsa, joihin kopioitiin koordinaatit kaivauksen aikana käytetyistä löytöpusseista. Kaivauksella käytettyjen löytöpussien koordinaatit ylivivattiin, jotta niitä voidaan uusiokäyttää kesällä 2012. Jo kertaalleen uusiokäytetyt löytöpussit poistettiin käytöstä.

Löytöjen punnitsemisesta ja laskemisesta sekä löytöluettelon raakaversion laatimisesta vastasi Arto Barkman, mutta luettelointiin osallistuivat myös Hilla Degerman ja Niina Tolonen. Löytöluettelon raakaversion valmistumisen jälkeen Sami Viljanmaa tarkasti löytöjen määrittelyn oikeellisuuden sekä luettelon ja löytökarttojen vastaavuuden. Viljanmaa myös täydensi luettelon löytötiedot löytöjen yksityiskohtaisemman kuvailun osalta, suoritti saviastioiden kappaleiden liimaamisen sekä piirsi luetteloa varten kaikki löydetyt esineet ja halkaisijaltaan yli 2,5 cm kokoiset koristellut saviastioiden kappaleet.

5. Kaivaushavainnot

Kenttäkaudella 2011 onnistuttiin Kierikinkankaalta havaitsemaan selkeitä stratigrafisia ilmiöitä lukumääräisesti varsin vähän. Parhaiten havaittavissa olleet ilmiöt liittyivät asumuspainanteeseen; asumuksen kaakkoinen seinälinja ja oviaukon paikka hahmottuivat hyvin. Painanteen ulkopuolelta havaittiin lähinnä jäännöksiä kuopista ja tulisijoista. Likamaa-alueet keskittyivät asumuspainanteeseen ja akviteettialueen kaivausalueen itälaitaan.

Kulttuurikerroksen paksuus kaivausalueilla vaihteli ilmiöiltään niukimpien alueiden noin kymmenestä senttimetristä muinaisten kuoppien kohdilta todettuihin noin puolimetriisiin kerroksiin. Asumuspainanteeseen sijoittuneen kaivausalueen luoteisnurkassa puhdas pohjamaa tavattiin jokseenkin heti huuhtoutumiskerroksen alapuolelta. Pohjamaa erottui kulttuurikerroksesta yleensä selvästi, koska kulttuurikerroksen alapuolella hiekka oli lajittunut raekokonsa mukaisiksi kerroksiksi. Moderni maankäyttö ei ollut laajamittaisesti vaikuttanut tutkitun alueen pinnanmuotoihin tai aiheuttanut häiriöitä esihistorialliseen kulttuurikerrokseen. Seuraavassa käsitellään havaitut ilmiöt kaivausalueittain. Alueiden keskinäinen sijainti käy ilmi raportin liitteenä olevasta yleiskartasta.

5.1. Eteläisempi kaivausalue eli aktiviteettialueen kaivausalue

Kahdessa osassa tutkitulla, asuinpaikan aktiviteettialueelle sijoittuneella eteläisemmällä kaivausalueella todettiin pintamaan poiston jälkeen, että alueen poikki kulkevan metsäpolun aiheuttamat häiriöt kulttuurikerroksessa olivat vähäisiä. Huuhtoutumiskerroksen yläosaa oli muutamilla kohdilla mahdollisesti tuhoutunut muutamia senttimetrejä, mutta rikastumiskerrokseen asti häiriöt ulottuivat vain suppea-alaisesti. Pintamaata poistettaessa löydettiin kymmenkunta kookasta ruostunutta pulttia, mutta syvemmältä merkkejä modernista aktiviteetista ei enää tavattu.

Kvartsi-iskoksia alkoi kaivausalueelta löytyä heti pintamaan poiston jälkeen. Kaivausalueen ensimmäisenä tutkittu eteläosa, 18 m² laajuinen suorakaiteen muotoinen alue, oli niukkalöytöinen, luuta ei löydetty lainkaan ja keramiikkaakin löytyi vain kaksi kappaletta. Neliömetrillä X=166/Y=160 todettiin välillä 60,20 m mpy – 60,15 m mpy halkaisijaltaan noin puolimetrinen läikkä punertavaksi palanutta maata. Ilmeisesti pääosa läikästä oli kaivausalueella, mutta se ylsi kuitenkin alueen eteläprofiiliin saakka ja jatkunee jonkin matkaa alueesta etelään päin. Ainoat varsinaiset löydöt ilmiön yhteydestä olivat kvartsi-iskoksia, lisäksi löydettiin muutamia palaneita kiviä. Ilmiön länsipuolella iskoksia oli kohtalaisen runsaastikin. Todennäköisesti kyseessä oli lyhytaikaisen, mahdollisesti vain kertaalleen käytetyn tulisijan jäännös. Muita merkittäviä ilmiöitä ei kaivausalueen kahdellatoista eteläisimmällä neliömetrillä havaittu, ja häiriöttömät, lajittuneet hiekkakerrokset tavattiinkin useissa kohdissa miltei heti huuhtoutumiskerroksen alapuolelta.

Hiukan pohjoisempana, neliömetrien X=170-171/Y=161 alueella, tutkittiin loput tulisijan jäännöksestä, josta pääosa oli tutkittu jo edellisenä kesänä. Tulisija oli ollut kiveämätön, halkaisijaltaan noin metrin kokoinen. Punertavaksi palanutta ja osin noensekaista maata oli tulisijan alueella paksuimmillaan yli 15 cm paksuinen kerros. Löydöt tulisijan kesällä 2011 tutkitusta osasta olivat vähäiset, parikymmentä kvartsi-iskosta ja yksi kookas liuskeiskos. Tulisijan reunalta noin metrin verran länteen, ruuduissa X=171-172/Y=160, havaittiin muinaisen kuopan jäännös. Kuoppa erottui heikon likamaan muodostamana kehänä, jonka sisäpuolella hiekka oli sekoittunutta, kun puolestaan kehän ulkopuolella puhtaat lajittuneet hiekkakerrokset tavattiin jo muutamien kaivauskerrosten jälkeen. Kuoppa erottui selvästi kaivausalueen etelä- ja pohjoisosan välisessä profiilissakin (ks. Kuvaliite, kuvat 31 ja 32). Kuoppa oli ollut halkaisijaltaan noin metrin kokoinen, alkujaan noin 80 cm syvyinen ja pyöreäpohjainen, mutta ilmeisesti pian kuopan kaivamisen jälkeen se oli madaltunut noin puolen metrin syvyiseksi. Kyseessä vaikutti olleen jonkinlainen varasto- tai jätekuoppa.

Kuopan yhteydestä löydettiin jonkin verran kvartsi-iskoksia. Sekä niukkojen löytöjen että havaitun likamaan vähäisyyden perusteella kuoppaa oli käytetty vain lyhyen aikaa. Miltei välittömästi kuopan länsipuolella oli pienempi, myös kuoppamainen, melko epämääräinen, sekavan likamaan ja pitkänomaisten nokijälkien muodostama ilmiö, josta osa oli tutkittu edellisenä kesänä, ja jonka yhteydestä oli löydetty käyrän liuskeveitsen teelmän katkelma KM 38270:241. Kävi ilmi, että kuopanne oli itä-länsisuuntainen, leveimmillään noin puolen metrin levyinen ja hieman yli metrin mittainen, syvyydeltään enintään noin 40 cm. Nokijäljet ja likaantunut maa, joita kuopanteesta tavattiin, eivät muodostaneet mitään rakenteiden jäännöksiksi tulkittavissa olevia muotoja, ja kuopanteen käyttötarkoitus jäi epäselväksi. Löytöinä kuopanteen yhteydestä saatiin talteen ainoastaan kvartsi-iskoksia.

Myös kaivausalueen pohjoisosan läntisessä puoliskossa muinaisesta ihmistoiminnasta kertovat löydöt ja ilmiöt olivat hyvin vähäisiä. Edellisesänä alueesta länteen päin oli dokumentoitu tasolla 60,05 m mpy laajasti heikkoa likamaata, joka oli vaikuttanut jatkuvan kenttäkauden 2011 kaivausalueelle, mutta kyseisen likamaan havaitseminen todettiin yllättäen kesällä 2011 erittäin vaikeaksi. Onkin ilmeisesti ollut osittain virheellistä tulkintaa, kenties vallinneista dokumentointiolosuhteista johtunutta, että vuoden 2010 tasokartalle, tasoon 60,05 m mpy, on linjan $X=173-175/Y=159$ läheisyyteen piirretty yhtenäinen mutta kapeahko heikon likamaan alue. Kenties kaivausalueen seinämän varjostamaksi jäänyt alue on säilynyt muuta aluetta kosteampana ja päätynyt kartalle likamaaksi. Karttojen mahdollista tulevaa käyttöä silmällä pitäen onkin syytä tuoda ilmi, että kyseinen eri vuosina piirrettyjä tasokarttoja yhdistettäessä muodostunut, jokseenkin suoraviivaisesti vuosien 2010 ja 2011 kaivausalueiden rajaa mukaileva, pohjois-eteläsuuntainen, heikon likamaan ja puhtaan rikastumiskerroksen välinen raja välillä $X=173-176/Y=159$ tuskin kuvaa kovinkaan objektiivisesti mitään esihistoriallisen aktiviteetin aiheuttamaa anomaliaa, vaan lähinnä tulkintaeroa eri vuosina tapahtuneissa tasokarttojen piirtämisissä. Likamaan todellinen levinneisyys mainitun linjan läheisyydessä lienee ollut jonkin verran suppeampi; tarvittaessa likamaan levinneisyyttä on mahdollista ainakin jossain määrin havainnoida Kierikkikeskuksen arkistossa säilytettävistä kyseisestä tasosta otetuista digikuvista.

Kaivausalueen pohjoisosan itäpuoliskossa tavattiin erilaisia esihistoriallisen toiminnan aiheuttamia ilmiöitä huomattavasti alueen läntistä puoliskoa enemmän. Merkittävimmät ilmiöt olivat kiveämättömän tulisijan jäännös neliömetrien $X=175-176/Y=162-163$ alueella, kuoppien jäännökset neliömetreillä $X=172/Y=164$ ja $X=173/Y=164$ sekä laaja-alaiset, runsaslöytöiset likamaa-alueet kaivausalueen itäreunan läheisyydessä.

Kaivausalueen itäreunan likamaa-alueiden merkitystä on mielekästä käsitellä yksityiskohtaisesti vasta kenttäkauden 2012 kaivausten jälkeen, kun kaivaukset ovat laajentuneet alueen itäpuolelle asumuspainanteeseen ja kyseiset ilmiöt on kokonaisuudessaan tutkittu. Tässä vaiheessa esitettäviä tulkintoja voidaan siis pitää ainoastaan alustavina, ja ne voivat muuttua hyvinkin paljon tulevan kenttäkauden aikana tehtävien havaintojen myötä.

Edellä mainittu tulisijan jäännös on ilmeisesti ollut eräänlainen kuoppaliesi, jonka sijaintikohta hahmottui jo pintamaan poiston jälkeen loivana kuopanteena. Tulisija oli ollut pyöreähkö ja halkaisijaltaan noin 1,5 m (ks. Kuvaliite, kuva 29). Sen alueella oli runsaasti hiilten kappaleita, erityisesti tasojen 60,00 m mpy – 59,85 m mpy välillä. Tulisijasta löydettiin myös pienehkö määrä palanutta luuta ja yksittäisiä kvartsi-iskoksia. Keramiikkaa löytyi runsaasti erityisesti tulisijan itäpuoliskosta, länsipuoliskossa astioiden kappaleita esiintyi selvästi niukemmin. Paksuimmillaan tummaa, hiilenkappaleiden ja noen sekaista, osin punertavaksi palanutta maata oli tulisijan alueella noin 30 cm paksuudelta, ja tulisijakuopanteen pohja saavutettiin noin 40 cm syvyydellä maanpinnasta.

Likamaa-alueet tulisijan jäännöksen ja kaivausalueen itäreunan välillä voivat liittyä alueen itäpuolella olevaan asumuspainanteeseen. Savensekaista tiivistä likamaata oli miltei yhtenäisesti noin kahden metrin etäisyydelle alueen itäreunasta välillä $X=174,5-177$ tasoilla 60,10 m mpy – 60,05 m mpy. Kyseisen välin etelä- ja pohjoispuolilla likamaa oli kapea-alaisempaa, mutta silti selvästi erottuvaa ja voimakkaasti värjäytynyttä. Pisteiden $X=175,30/Y=164,60$ ja $X=177,95/Y=160,90$ välillä tasoilla 59,90 m mpy – 59,85 m mpy havaittiin lisäksi luode-kaakko-suuntainen, osin katkonainen, melko suora ja varsin kapea juova heikkoa likamaata. Kyseisen ilmiön synty tapa ei selvinnyt – juova olisi sivunnut edellä käsiteltyä tulisijaa sen koillispuolitse, mutta juuri tulisijan kohdalla sitä ei havaittu. Ilmiön silmiinpistävästä olemuksesta huolimatta ei ole poissuljettavissa, että se voisi olla myös luontaisten prosessien vaikutuksesta syntynyt. Ilmiöön ei todettu liittyvän löytöjä.

Neliometrillä $X=172/Y=164$ tutkittiin kuopan jäännöstä, josta osa oli jo tutkittu edellisvuonna. Tuolloin kuoppaa pidettiin todennäköisenä paalunsijana. Kuopasta löydettyjen palaneiden luiden kappaleiden perusteella kyseessä voi olla jätekuoppakin. Myös neliömetrin $X=173/Y=164$ alueelta todettiin selvä kuopan jäännös. Puoliympyrän muotoisena erottuneen kuopan reunoilla likamaa oli voimakasta, mutta kuopan täyttömaa oli melko puhdasta ja lähes löydötöntä (ks. Kuvaliite, kuva 30). Kuopan halkaisija oli ollut noin metrin ja syvyys noin 40 cm. Kuopasta saatiin tutkittua noin puolet – kaivausalueen reuna leikkasi kuopan pohjois-eteläsuuntaisesti kahtia, joskaan kaivausalueen profiilissa kuopan hahmo ei selvästi erottunut. Loppuosa kuopan jäännöksestä tutkitaan kesällä 2012.

Muissa osissa kaivausalueen itäreunaa likamaa ei muodostanut sellaisia ilmiöitä, jotka olisi ollut mahdollista tulkita rakenteiden jäännöksiksi. Voimakkainta likamaa oli korkeustasojen 60,10 m mpy – 59,95 m mpy välillä, ja pääosassa alueen itäreunaa kulttuurikerroksen kokonaispaksuus oli noin 30 cm – 40 cm. Suurin osa likamaasta vaikutti muodostuneen saviastioiden kappaleiden rapautumisprosessin seurauksena. Mahdollisesti alueelle on kertynyt asuinpaikan käyttöaikana sekalaista jätettä, joka on tuhoutuessaan aiheuttanut maaperän värjäytymisen ja tiivistymisen. Hetkittäin voimakkaimmilla likamaa-alueilla kaivaminen oli lähes mahdotonta, koska maaperä oli aivan täynnään pieniksi murusiksi rapautuneita saviastioiden kappaleita. Jotta kaivauksen eteneminen ei olisi täysin pysähtynyt, päätettiin osa tiheimmistä keramiikkakeskittymistä ottaa talteen suurempina kokonaisuuksina, jotka puhdistettiin vasta kaivauksen jälkitöiden yhteydessä. Kaikkiaan asuinpaikan aktiviteettialueelle sijoittunut kaivausalue oli siis olemukseltaan kaksijakoinen, jakautuen melko niukkalöytöiseen ja esihistoriallisesta toiminnasta kertovilta ilmiöiltään vaatimattomaan läntiseen ja eteläiseen osaan sekä erittäin runsaslöytöiseen ja voimakkaasti erottuvien likamaa-alueiden hallitsemaan itäiseen osaan.

5.2. Pohjoisempi kaivausalue eli asumuspainanteen kaivausalue

Asumuspainanteen kaakkoisneljänneksen kattaneella, 16 m² laajuisella, neliönmuotoisella kaivausalueella huuhtoutumiskerros todettiin pintaturpeiden pois rullaamisen jälkeen ehjäksi (ks. Kuvaliite, kuva 23). Ensimmäiset kaivauskerrokset olivat varsin vähälöytöiset; kuitenkin yksittäisenä komeana löytönä löytyi pintamaata poistettaessa lähes ehjänä säilynyt nuolenkärki KM 38874:596 läheltä alueen itäreunaa (ks. Kuvaliite, kuvat 6-7).

Noin tasolta 60,10 m mpy alkaen alueella havaittiin likamaata, johon liittyi runsaita löytöjä. Likamaa keskittyi painanteen reunoille ja alueen lounaiskulmaan – alueen itäisimmillä neljällä neliömetrillä likamaata ei havaittu juuri lainkaan. Likamaa-alueen ja löytöjen levinneisyyden perusteella asumuksen kaakkoinen oviaukko oli sijainnut kaivausalueen lounaiskulman kohdalla – ehkä kahden asumuspainanteen välillä on ollut yhdyskäytävä. Oviaukon paikka, jonka lounaisreuna oli havaittu jo edellisessä, oli havaittavissa painanteesta luiskamaisesti nousevana likamaa-alueena, jonka koillisreuna leikkasi kaivausalueen eteläprofiilin noin kohdassa X=178/Y=167,7. Kyseisestä kohdasta itäänpäin huuhtoutumiskerroksen ja lajittuneiden kerrosten välinen hiekkakerros oli tosin raekooltaan sekoittunutta, muttei juurikaan likaantunutta – ilmeisesti kerros oli muodostunut asumuspainannetta kaivettaessa. Voimakkainta likamaa oviaukon paikalla oli tasolla 59,95 m mpy, jolloin alueelta löytyi myös runsaimmin saviastioiden kappaleita.

Ilmeisesti asumuksen oviaukon kohdalle muodostunut likamaa-alue on suorassa yhteydessä aktiviteettialueen kaivausalueen itälaidan löytörikkaisiin likamaa-alueisiin. Oviaukon alueella ja lattia-alan reunoilla likamaat hahmottuivat ajoittain kaivauksen eri dokumentointitasoissa hyvin selvärajaisina. Kaivauksen aikana havaittiin jälleen, kuten aiempinakin vuosina, että likaantuneen maan kosteudensitomiskyky oli selvästi parempi kuin puhtaan häiriöttömän maaperän: kun dokumentointitasoja kostutettiin maaperän värisävyjen korostamiseksi valokuvaamista varten, kuivuivat tiiviimmät, osin savensekaiset likamaa-alueet häiriöttömiä alueita huomattavasti verkkaisemmin (ks. Kuvaliite, kuva 24).

Todennäköisiä asumuksen seinärakenteiden jäännöksiä havaittiin tasolla 59,90 m mpy, välillä $X=179,0-179,8/Y=167,0-167,8$. Seinälinja erottui koillis-lounaissuuntaisena, pitkänomaisena likamaa-alueena (ks. Kuvaliite, kuvat 25-26). Likamaan joukossa oli runsaasti hiilenkappaleita, ja sen kaakkoispuolella maaperä oli jo lähes täysin häiriötöntä. Ilmeisesti paikalla sijainnut seinä on ainakin osittain palanut. On mahdollista, että ilmiön koillispuolella tuntumassa, noin kohdassa $X=180/Y=168$, on ollut yksi asumuksen nurkka, josta seinälinja on jatkunut kohti pohjoista. Asumuksen kaakkoisen oviaukon koillisreuna on sijainnut ilmiön lounaispuolella läheisyydessä. Noin kohdassa $X=179,40/Y=166,80$ todettiin sijainneen pyöreäpohjaisen kuopan, jonka halkaisija oli ollut noin 15 cm; kyseessä on ehkä ollut oviaukkokulmauksen rakennetta tukeneen paalun sija. Asumus ei todennäköisesti ole ollut säännöllisen suorakaiteen muotoinen, vaan useampikulmainen monikulmio, mikä käsitys oli alkanut muodostua jo vuoden 2009 kaivauksen aikana. Asumuksen lattia-ala vuonna 2011 tutkitulla alueella oli ollut melko tasainen, mutta kuitenkin hiukan reunojaan kohti kohoava. Lattia-alan keskeisissä osissa likamaata ei juurikaan havaittu; aivan kaivausalueen luoteiskulmassa luonnolliset lajittuneet hiekkakerrokset alkoivat heti huuhtoutumiskerroksen alapuolelta. Todennäköisesti lattia-alalla on ollut jonkinlainen lattiarakenne tai vuoraus, joka on estänyt löytöjen vapaata leviämistä ja maaperän sekoittumista, mutta josta ei kuitenkaan ole säilynyt mitään visuaalisesti havaittavissa olevia jäännöksiä. Lattia-ala on esimerkiksi voinut olla jatkuvasti peitettynä riistaeläinten nahkoilla tai turkiksilla. Merkittävimmät esinelöydöt lattia-alalta olivat pieni, vain teräosastaan hiottu, liuskeiskoksesta valmistettu kaavin KM 38874:569 sekä kookas käsihioin KM 38874:593, jonka materiaali on vaaleanruskeaa hiekkakiveä (ks. Kuvaliite, kuva 18).

Täsmällisempi asumuksen lattia-alan muodon sekä seinälinjojen sijainnin määrittely vaatii painanteen eri neljänneksien taso-, löytö- ja profiilikarttojen perusteellista analysointia, mikä tehdään tutkimuksista myöhempanä ajankohtana kirjoitettavan artikkelin laadinnan yhteydessä. Samalla pohditaan, mitä tulkintoja asumuksessa tapahtuneesta aktiviteetista voidaan kaivauksilla hankitusta aineistosta tehtyjen havaintojen perusteella muodostaa.

6. Löydöt

6.1. Löytöjen levinneisyys ja tiheys

Löytöjen levinneisyys kenttäkaudella 2011 ilmenee raportin liitteenä olevista löytökartoista, joihin on merkitty kaikki kaivauksella paikoilleen mitatut löydöt, eli kaikki löydöt seuralöytöjä lukuun ottamatta. Keskimääräinen löytötiheys kaivauksella oli 67,30 löytöä neliometriä kohden, mikä on Kierikinkankaalla kaivauksen löytötiheytenä melko tavanomainen. Vain asumuspainanteen kaivausalueen luoteisin neliometri oli löydötön, kaikilta muilta kaivausalueiden neliometreiltä löytöjä tavattiin. Eri löytölajien levinneisyys poikkesi selvästi toisistaan. Keramiikka, palaneet luut, kvartsiitti ja koivuntuohitervalöydöt keskittyivät asumuspainanteeseen ja aktiviteettialueen kaivausalueen itäisimpään kolmannekseen, kvartsia sitä vastoin löytyi kaikkialta, samoin kivilajijaineistoa. Aktiviteettialueen kaivausalueen eteläisimmästä kolmanneksesta palanutta luuta ei löydetty lainkaan ja keramiikkaakin vain kaksi erittäin pientä kappaletta.

Asumuspainanteen kaivausalue oli lähes kokonaisuudessaan runsaslöytöinen. Täysin löydötöntä alueen luoteisinta neliometriä $X=181/Y=165$ lukuun ottamatta kaikilta alueen neliometreiltä löytyi vähintään kuusitoista löytöä, ja alueen keskimääräinen löytötiheys oli 115,93 löytöä neliometrillä. Keskimääräistä löytötiheyttä nosti huomattavasti asumuksen oviaukon kohdalla sijainnut neliometri $X=178/Y=165$, joka oli löydöiltään kaivauksen rikkain; kyseiseltä neliometriltä löytyi 1212 löytöä, lähes puolet asumuspainanteen kaivausalueen löydöistä, yli neljännes koko kaivauksen löydöistä. Muutenkin löydöt painanteen kaivausalueella olivat keskittyneet juuri oviaukon lähelle sekä asumuksen kaakkoisseinän tuntumaan asumuksen lattia-alalle. Löytöjen esiintymisen pesäkkeisyyttä painanteessa kuvaa hyvin, että vuoden 2010 kaivauksen runsaslöytöisin neliometri oli vuoden 2011 kaivauksen ainoan täysin tyhjän neliometrin vieressä. Edellisenä vuonna samaan painanteeseen sijoittuneen kaivausalueen löytötiheyteen verrattuna kenttäkauden 2011 löytötiheys painanteen alueella oli yli kaksinkertainen.

Asuinpaikan aktiviteettialueelle sijoittuneella kaivausalueella löytötiheys vaihteli suuresti. Keskimääräinen löytötiheys oli 40,80 löytöä neliometrillä, mutta alueen itäreunan likamaa-alueille sijoittuneilla kahdeksalla neliometrillä, $X=172-173/Y=164$ ja $X=174-177/Y=163-164$, löytötiheys oli huomattavasti suurempi, 169,20 löytöä neliometrillä. Suuri löytötiheys selittyy erityisesti keramiikan ja osittain myös palaneiden luiden runsaudella; löytöjä muista löytöryhmistä tavattiin aktiviteettialueen kaivausalueella tasaisesti mutta harvakseltaan. Kyseisten kahdeksan neliometrin ulkopuolella alueen keskimääräinen löytötiheys oli 11,11

löytöä neliometrillä, ja vain muutamia pienialaisia löytöpesäkkeitä todettiin, tavallisimmin muinaisten kuoppien jäännösten yhteydessä ja kohdissa, joissa oli myös likamaata tai merkkejä tulenpidosta. Jossain määrin yllättävää oli, että alueen eteläosan länsipuolelta edellisenä kesänä kaivettu huomattava keskittymä kivilajiesineistön työstämiseen liittyviä löytöjä ei lainkaan yltänyt vuoden 2011 kaivausalueen puolelle.

Kaivauksella ja jälkitöiden aikana tehdyt havainnot löytöjen levinneisyydestä ja tiheydestä eivät täysin tukeneet aiemmin muodostunutta käsitystä, jonka mukaisesti runsaimmat löydöt sijoittuisivat melko selväksi vyöhykkeeksi enimmäkseen varsin lähelle muinaista rantaa, vaan pikemminkin löytötiheys korreloi tällä kertaa selvästi asumuspainanteiden läheisyyden kanssa. Toisaalta voi olla pelkkää tilastollista sattumaakin, että vuonna 2011 tutkitulle osalle asuinpaikan aktiviteettialuetta osui totuttua niukemmin esihistoriallisesta toiminnasta kertovia ilmiöitä ja että merkittävä osa alueesta oli melko vähälöytöistä suhteessa lähiympäristöönsä Aiempien havaintojen kanssa samassa linjassa oli kuitenkin se, että lähimpänä muinaista rantaa tutkitun alueen kulttuurikerros oli ohuimmillaan.

6.2. Löytölajit

Useimmat aiemminkin Kierikinkankaan yleisökaivauksien löytöaineistossa esiintyneet löytöryhmät tavattiin myös kenttäkaudella 2011, joskin meripihkaesineet, piikivi ja asbestisekoitteisten saviastioiden kappaleet puuttuivat tällä kertaa kokonaan löytöjen joukosta. Kvartsiittia ja koivuntuohitervaa tavattiin vain yksittäisiä löytöjä. Keramiikkalöytöjen osuus oli hieman tavanomaista suurempi, ja keramiikka-aineisto koostui useiden eri astioiden kappaleista sekä kahdesta mahdollisesta saviesineen katkelmasta. Kvartsilöytöjen, palaneiden luiden ja kivilajiaineiston määrä oli normaalilla tasolla, edellisvuoden liuskelöytöjen lukuisuus ei siis jatkunut. Kiinnostavimpia yksittäisiä esinelöytöjä olivat asumuspainanteesta löytyneet liuskeesta valmistettu kaavin sekä kaksi nuolenkärkeä.

Kappalemäärittäin tarkasteltuna kenttäkauden 2011 merkittävimmät löytöryhmät olivat keramiikka (70,4 %), kvartsit (20,4 %) ja palaneet luut (8,2 %). Muiden löytöryhmien osuudet kaivauksen löytöaineiston kokonaiskappalemäärästä jäivät alle yhden prosentin. Kiviesineitä, esineiden teelmiä ja katkelmia, hiomia ja hiomalaakojen katkelmia sekä kivilaji-iskoksia löydettiin yhteensä 32 kappaletta. Kvartsiittilöytöjä oli yhteensä kaksitoista ja koivuntuohitervaa löytyi viisi kappaletta.

Mikäli tarkastellaan eri löytöryhmien massojen osuuksia koko löytöaineiston massasta, ovat kvartsilöydöt (44,8 %) selvästi painavin löytöryhmä. Keramiikkalöydöt (27,8 %) ovat toiseksi painavin ryhmä. Kivilajiaineiston osuus (22,4 %) on kyseisen löytöryhmän löytöjen kappalemäärään nähden suuri, mutta ryhmän huomattavaa massaa selittää osaltaan se, että ryhmän kokonaismassasta lähes neljä viidesosaa muodostavat yksi kookas hioin ja neljä hiomalaakojen katkelmaa. Vastaavanlainen tilanne voidaan todeta kvartsiittilöytöjen osalta; vähälukuisen löytöryhmän löytöjen joukossa on kaksi painavaa raaka-ainekappaletta, jotka nostavat kvartsiittilöydöt löytöryhmistä massaltaan neljänneksi (3,1 %). Palaneiden luiden pieni osuus (1,9 %) löytöjen massasta on tavanomainen, ja koivuntuohitervalöytöjen kokonaismassa, 3,8 g, on koko löytöaineiston massasta alle 0,1 %.

Löytölaji	Määrä (kpl)	Massa (g)	% löydöistä (kpl)	% löydöistä (g)
Keramiikka	3318	1505,5	70,4	27,8
Saviastioiden kappaleet	3316	1501,8		
Saviesineen katkelmat	2	3,7		
Koivuntuohiterva	5	3,8	0,1	0,1
Kivilajit	32	1213	0,7	22,4
Taltat	1	43,7		
Nuolenkärjet ja nuolenkärkien katkelmat	2	5,9		
Liuskerenkaan katkelmat	1	5,7		
Kaapimet	1	3,3		
Hioimet	1	295,7		
Hiomalaa'an kappaleet	4	654		
Muut esineiden katkelmat	9	89,5		
Esineen teelmät	2	27,2		
Kivilaji-iskokset	11	88		
Kvartsiitti	12	168	0,3	3,1
Kvartsiitti-iskokset	10	27,7		
Kvartsiittiytimet ja raaka-ainekappaleet	2	140,3		
Kvartsi	960	2428,7	20,4	44,8
Kvartsiesineet	9	59,8		
Kvartsi-iskokset	943	1811,4		
Kvartsiytimet ja raaka-ainekappaleet	8	557,5		
Palaneet luut	384	101,9	8,2	1,9
Yhteensä	4711	5420,9		

6.2.1. Keramiikka

Keramiikkaa löytyi kaivauksella varsin runsaasti. Keramiikkalöydöt keskittyivät asumuspainanteen kaivausalueelle, erityisesti alueen lounaiskulmaan, lähelle asumuksen ovi-
aukkoa, sekä aktiviteettialueen kaivausalueen itäisimpään kolmannekseen. Kaikki löydetyt saviastioiden kappaleet olivat orgaanissekoitteista tyypillistä kampakeramiikkaa, asbestisekoitteisia kappaleita ei löytöjen joukosta havaittu. Yhdessä saviastian kappaleessa oli säilynyt osa koivuntuohitervasaumaa, jolla astiaa oli kivikaudella korjattu (KM 38874:104). Lisäksi löydettiin kaksi astiankappaleista poikkeavaa palaneen saven kappaleita (KM 38874:235 ja KM 38874:363), jotka voivat olla joko saviesineiden katkelmia tai pelkästään osia tulisijaan joutuneista satunnaismuotoisista pienehköistä savimöykyistä. KM 38874:235 muistuttaa lähinnä sormenpään ympärille muotoillun pienen kupin kolmannesta, KM 38874:363 on sitä vastoin muodoltaan pitkänomainen ja kaareva, ja se voisikin kenties olla osa käyrää savi-idolia.

Useimmat löydetyt saviastioiden kappaleet olivat ennako-odotusten mukaisesti pahoin rapautuneita ja tavallisesti astian seinämän suuntaisesti vähintäänkin kahtia haljenneita. Usein kaivamisen yhteydessä havaittiin, että maassa oli ollut hyvinkin kookkaita astioiden kappaleita, mutta ne olivat murentuneet kymmeniksi tai jopa sadoiksi pienemmiksi palasiksi. Kaivauksella saatiin myös konkreettinen esimerkki huuhtoutumiskerroksen keramiikkaa tuhoavasta vaikutuksesta: yksi kookas saviastian kappale (KM 38874:478) löytyi juuri huuhtoutumiskerroksen ja rikastumiskerroksen rajalta, ja se osa kappaleesta, joka oli huuhtoutumiskerroksen puolella, oli rapautunut liki olemattomiin, kun puolestaan rikastumiskerroksen puolella ollut osa oli säilynyt melko yhtenäisenä ja hyvässä kunnossa (ks. Kuvaliite, kuva 17). Muutamia erittäin hyvässäkin kunnossa säilyneitä saviastioiden kappaleita löydettiin. Kappaleissa tavattiin koristeluna eri mittaisia kampaleimoja, viivamaisia painanteita, kuoppia, joiden halkaisijat vaihtelivat välillä 2 mm – 6 mm sekä pienien luiden päillä paineltuja, muodoltaan pitkänomaisia painanteita. Ilmeisesti joidenkin astioiden pinta oli ollut myös varsin laajasti koristelematonta, mistä hyvä esimerkki on jo edellä mainittu kappale KM 38874:478.

Löydettyjen saviastiankappaleiden joukossa oli kappaleita ainakin kahdeksasta, mutta todennäköisesti useammasta eri astiasta, astioiden vähimmäismäärä määriteltiin toisistaan poikkeavien reunakappaleiden perusteella. Ainoatakaan selvästi kokonaisena paikoilleen hajonnutta astiaa ei tavattu, vaan pikemminkin eri astioiden kappaleita vaikutti olevan löydettyäessä varsin satunnaisesti sijoittuneina. Seuraavassa on lyhyesti esitelty aineistosta tunnistettuja astioita, käsittelyjärjestys kookkaimmista ruukuista pienempiin astioihin:

Astia 1 (reunakappale KM 38874:486): Astian suuaukon halkaisija on ollut noin 40 cm ja reunan leveys noin 14 mm. Reuna on suora, ja reunan päällä on koristeluna viistoja kampaleimapainanteita. Todennäköisesti sama astia, josta löydettiin kookkaampi reunakappale KM 38270:574 edellisenä vuonna. Edellisenä vuonna löydettyssä reunakappaleessa oli säilynyt myös astian ulkopintaa, jossa oli koristeluna kapeita, melko pitkiä kampaleimapainanteita.

Astia 2 (reunakappale KM 38874:422). Kookas astia, jota edustaa löytöaineistossa reunakappale, joka ei juurikaan kaarru. Astian suuaukon halkaisijaa ei kappaleen perusteella siis onnistuttu määrittämään. Astian reunan leveys on ollut vähintään 13 mm. Reuna on ollut suora, ja reunan päällys on koristeltu viistoilla kampaleimapainanteilla. Astian 1 reunan koristeluun verrattuna kampaleimat ovat viistot päinvastaiseen suuntaan, minkä perusteella kyse on eri astiasta.

Astia 3 (KM 38874:457): Kookas astia, jonka suuaukon halkaisijaa ei kappaleen perusteella onnistuttu määrittämään. Astian reunan leveys on 14 mm. Reuna on suora, ja reunan päällä on koristeluna halkaisijaltaan noin 2 mm kokoisia, muodoltaan epä-säännöllisiä kuoppia. Astian ulkopintaa reunakappaleessa ei ole säilynyt.

Astia 4 (reunakappaleet KM 38874:528 ja KM 38874:554): Kookas astia, jonka suuaukon halkaisijaa ei kappaleiden perusteella onnistuttu määrittämään. Astian reunan suurin säilynyt leveys on 10 mm, mutta alkujaan reuna on ollut leveämpi. Astian reunan ulkolaita on ollut pyöristetty, ja reunan päällä on ollut koristeluna halkaisijaltaan noin 6 mm kokoisia suppilomaisia kuoppia noin 15 mm etäisyydellä toisistaan. Myös astian ulkopinnalla reunan lähellä on ollut samanlaisia kuoppia ainakin kahdessa vaakasuorassa rivissä.

Astia 5 (reunakappaleet KM 38874:301 ja KM 38874:304): Astian suuaukon halkaisija on ollut noin 25 cm ja reunan leveys vähintään 10 mm. Astian reuna on ollut suora, ja reunan päällä on ollut koristeluna viistoja, viivamaisia painanteita.

Astia 6 (reunakappale KM 38874:551): Astian suuaukon halkaisija on ollut noin 23 cm. Astian reuna on ollut suora ja reunan päällä on ollut koristeluna viistoja kampaleimapainanteita. Reunan säilynyt leveys on 5 mm, joka on todennäköisesti enintään puolet reunan alkuperäisestä leveydestä.

Astia 7 (reunakappale KM 38874:227): Pieni, kuppimainen astia, jonka suuaukon halkaisija on ollut noin 70 mm ja seinämän paksuus noin 5 mm. Astian reunan päällyys on ollut pyörästetty, ja reunan päällä on ollut koristeluna viistoja, viivamaisia painanteita. Vastaavasti koristeltuja siroja reunakappaleita tavattiin myös kesällä 2010, mutta ilmeisesti ne eivät kuitenkaan olleet peräisin samasta astiasta, vaan hiukan kookkaammasta kupista.

Astia 8 (reunakappale KM 38874:105): Erittäin pieni savikuppi, jonka suuaukon halkaisija on ollut noin 40 mm ja seinämän paksuus noin 3 mm. Astian reuna on ollut pyörästetty ja koristeltu pienillä, pistemäisillä kuopilla.

Edellä mainittujen, varmuudella eri astioita edustavien saviastioiden reunakappaleiden lisäksi kaivauksella löydettiin muitakin informaatioarvoltaan merkittäviä saviastioiden kappaleita. Reunakappale KM 38874:388 oli kookkain kenttäkauden aikana löydetty saviastian reunakappale. Kappale oli maaperässä melko pahoin murentunut, mutta se onnistuttiin puhdistamisen jälkeen pääosin kokoamaan (ks. Kuvaliite, kuva 10). Kappale ei juurikaan kaarru, joten astian suuaukon halkaisijaa ei onnistuttu määrittämään. Astian koristeluna reunan läheisyydessä on ollut vähintään kaksi vyöhykettä lyhyitä, viistoja kampaleimapainanteita. Astian reunan päällystä ei ole säilynyt siinä määrin, että voitaisiin sanoa, onko reunan päällyys ollut koristeltu vai ei. Kappale voi mahdollisesti kuulua edellä kuvailluista astioista joko astiaan 2 tai 3. Erityisen kiinnostavana saviastian kappaleena on syytä mainita myös kappale KM 38874:365. Kyseessä on kookkaan, suippopohjaisen saviastian pohjakappale; vastaavanlaisia kappaleita ei ole Kierikinkankaan yleisökaivauksilla aiemmin löydetty. Astian pohjan keskellä on ollut koristeluna halkaisijaltaan noin 6 mm kokoinen suppilomainen kuoppa ja tästä noin 15 mm etäisyydellä kehämäisessä muodossa ilmeisesti kuusi samanlaista kuoppaa. Kuopista noin 5 mm etäisyydellä astian koristelu on jatkunut viistoilla kampaleimapainanteilla.

Keramiikka-aineiston levinnän perusteella vuoden 2012 kaivauksella on odotettavissa poikkeuksellisen suuri joukko keramiikkalöytöjä. Vaikuttaa todennäköiseltä, että kesän 2011 kaivausalueiden runsaslöytöisimmät osat olivat vasta rikkaan keramiikkakeskittymän reuna-alueita. Onkin syytä varautua siihen, että kesällä 2012 tutkittavan alueen kaivaminen voi juuri saviastioiden kappaleiden lukuisuuden vuoksi osoittautua varsin työlääksi ja verkkaisesti eteneväksi, mikä todennäköisesti tulee myös rajoittamaan kaivausalueiden laajuutta. Hyvin luultavasti asuinpaikalta talteen saadun keramiikka-aineiston määrä kuitenkin samalla kasvaa useilla tuhansilla saviastioiden kappaleilla.

6.2.2. Koivuntuohiterva

Kaivauksen aikana löydettiin yhteensä viisi koivuntuohitervan kappaletta (KM 38874:386, KM 38874:387, KM 38874:434, KM 38874:465 ja KM 38874:550), ja lisäksi yhdessä saviastian kappaleessa (KM 38874:104) oli kiinni koivuntuohitervaa jäännöksenä astian kivikaudella tapahtuneesta korjaamisesta. Kyseinen astiankappale löydettiin asuinpaikan aktiviteettialueelle sijoittuneen kaivausalueen neliönmuotoisen pohjoisosan kaakkoskulmasta, muinaisen kuopan jäännöksen yhteydestä. Kaikki muut kaivauksen koivuntuohitervalöydöt löydettiin asumuspainanteeseen sijoittuneelta kaivausalueelta, asumuksen oviaukon läheisyydestä ja painanteen lattia-alalta.

Löydetyt koivuntuohitervan kappaleet ovat muodoltaan melko epämääräisiä, eikä niiden käyttötarkoitusta saviastian kappaleessa kiinni olevaa koivuntuohitervaa lukuun ottamatta saatu selville. Kookkaimman kappaleen (KM 38874:386) massa on 1,8 g. Muiden massat ovat välillä 0,3 g – 0,7 g. Kappaleet KM 38874:386, KM 38874:387 ja KM 38874:434 ovat olemukseltaan purukumimaisia, ja kappaleessa KM 38874:434 on selvästi hampaanjälkiä. Kappale KM 38874:465 on kappaleista huokoisimmalta vaikuttava, rakenteeltaan samankaltainen kuin saviastian kappaleessa kiinni olevana löydetty koivuntuohiterva. Kappale KM 38874:550 on puolestaan pitkänomainen, litteä ja toista päätään kohti suippeneva, ehkä jotain tiettyä käyttöä varten kyseiseen muotoon muotoiltu, ei kuitenkaan missään tapauksessa saviastian korjaussauman jäännös.

6.2.3. Kivilajijaineisto

Kierikinkankaalta kesällä 2011 löydetty kivilajijaineisto oli asuinpaikan aiempiin löytöihin nähden melko tavanomaista niin määrältään kuin yleiseltä olemukseltaankin. Löytöryhmän löytöjä tavattiin harvakseltaan molemmilta kaivausalueilta, yleensä kohdista, joiden lähellä oli runsaasti muitakin löytöjä. Erityisiä liuskeentyöstöpaikkoja ei havaittu, ja liuskeiskoksetkin löytyivät poikkeuksetta yksittäin. Merkittävin havainto kaivauksen kivilajijaineistosta lienee ollut, että suurin osa tyypiltään tunnistettavissa olevista esineistä sekä kaikki hiomalaakojen kappaleet löydettiin asumuspainanteesta tai sen lähiympäristöstä. Hiomalaakojen kappaleiksi tulkitut kivet tosin ovat voineet palvella laakojen rikkoutumisen jälkeen sekundaarisessa käytössä liesi- tai keittokivinä, eikä laa'ankappaleiden sijainti löytöhetkellä siis välttämättä kerro juuri mitään siitä, millä paikalla niiden primäärikäyttö esineiden hiomiseen on tapahtunut.

Kokonaisia tai ainakin lähes kokonaisia kiviesineitä löytyi neljä: tasataltta (KM 38874:173), nuolenkärki (KM 38874:596), kaavin (KM 38874:569) ja hioin (KM 38874:593). Kyseisistä esineistä hioin on vaaleanruskeaa hiekkakiveä, muut liusketta. Hioin löytyi asumuspainanteen lattia-alalta noin kaksi metriä asumuksen tulisijasta itään päin, ja se on melko kookas, muodoltaan pitkänomainen, pituudeltaan 178 mm, kolmelta sivultaan sileäksi hioutunut. Katkelmallisia, mutta kuitenkin selvästi tyypiltään tunnistettavia esineitä löydettiin kaksi: liuskerenkaan katkelma (KM 38874:305) ja nuolenkärjen katkelma (KM 38874:417). Todennäköisiä hiomalaakojen kappaleita löytyi neljä; ne ovat tummaa tiivistä kiveä, eivät kuitenkaan liusketta. Tarkemmin määrittelemättömiä hiottujen liuskesineiden katkelmia löytyi yhdeksän, joista kaksi (KM 38874:427 ja KM 38874:566) olivat yhteensopivat. Esineiden teelmiksi tulkittiin kaksi liuskeen kappaletta (KM 38874:321 ja KM 38874:585) ja liuskeiskoksia löydettiin yksitoista. Sekä sädekiviliuske että paikallinen harmaa liuske olivat raaka-aineina edustettuina kivilajijaineistossa, sädekiviliuske kuitenkin selvästi yleisempänä erityisesti katkelmien ja iskosten joukossa.

Varsinaisesta kiviesineistöstä ainakin aktiviteettialueen kaivausalueen pohjoisosan keskivaiheilta löydetty tasataltta on valmistettu sädekiviliuskeesta. Taltta on pienehkö ja poikki-teräinen, osa terästä on murtunut. Saman kaivausalueen koilliskulman läheltä löydetty liuskerenkaan katkelma on paikallista harmaata liusketta, kuten aiemmatkin Kierikinkankaalta löytyneet liuskerenkaiden katkelmat. Rengas on ollut varsin kookas, läpimitaltaan noin 80 mm. Asumuspainanteen alueelta löytyneet liuske-esineet voivat myös olla paikallista raaka-ainetta, joskin pienen, liuskeiskoksesta valmistetun kaapimen raaka-aine vaikuttaa varsin kovalta ja hyvin rapautumista kestävältä, toisin kuin paikallinen harmaa liuske yleensä. Kaavin kuitenkin löytyi melko syvältä maaperästä, mikä on voinut suojata sitä rapautumiselta. Kaavin on valmistettu litteähköstä liuskeiskoksesta ja ainoastaan sen teräosa on hiottu.

Nuolenkärjet, joista toinen on lähes ehjä, ruodollinen ja väkäsellinen, ja toinen ilmeisesti samanlaisen kärjen katkelma, löytyivät noin kolmen metrin päästä toisistaan asumuksen itälaidalta, läheltä maanpintaa huuhtoutumiskerroksesta. Molemmat kärjet ovat melko pahoin rapautuneita ja happaman huuhtoutumiskerroksen vaaleanharmaiksi hapettamia. Täysin vastaavanlaisia kärkiä ei Kierikinkankaan yleisökaivauksilla ole aiemmin löydetty, mikä lisää kyseisten kärkien informaatioarvoa huomattavasti.

Tarkemmin määrittelemättömistä kiviesineiden katkelmista erityisen kiinnostavia ovat yhteensopivat kappaleet KM 38874:427 ja KM 38874:566, jotka löydettiin asumuspainanteen kaakkoislaidalta, läheltä seinälinjaa, noin metrin päästä toisistaan. Katkelmat ovat sädekiviliusketta, samanlaista kuin noin kolmen metrin päästä katkelmista edellisenä vuonna löytynyt melko karkeasti muotoiltu liuskeveitsekseksi tai keihäänkärjeksi tulkittu esine KM 38270:566. Onkin mahdollista, että katkelmat ja KM 38270:566 ovat alkujaan peräisin samasta, kookkaammasta esineestä, jota on esineen rikkoutumisen jälkeen jatkotyöstetty.

Esineiden teelmistä KM 38874:321 löytyi aktiviteettialueen kaivausalueen luoteisnurkan läheltä ja KM 38874:585 asumuspainanteesta. Pienehkössä, litteässä ja lähes suorakaiteen muotoisessa teelmässä KM 38874:321, jonka materiaali on mahdollisesti fylliittiä, on selviä uurrosjälkiä, joiden perusteella raaka-ainekappaletta on työstetty haluttuun muotoon sahaamalla sitä jotakin kovempaa kivilajia olevalla työvälilineellä. KM 38874:585 on toiselta puolen harjava, pitkänomainen, mutta kuitenkin yleisolemukseltaan lähinnä iskosmainen kappale, ilmeisesti vain iskemällä muotoiltu. Kummastakaan teelmästä ei ole yksiselitteisesti pääteltävissä, mitä esineitä niistä on ollut tarkoitus valmistaa.

Vaikka kivilajilöydöt olivatkin esimerkiksi kesän 2010 löytöihin verrattuna vähälukuiset, saatiin aineistosta silti merkittävästi lisätietoa asuinpaikalla tapahtuneesta kivityöstöstä – aiempien yleisökaivausten löydöissä ei ole ollut selvää näyttöä liuskeen työstämisestä sahaamistekniikkaa käyttäen. Lisäksi esinetyypit, jollaisia yleiskaivauksilla ei aiemmin ollut löydetty – väkäsellinen nuolenkärki, liuskekaavin ja kookas hiekkakivihioin – ovat tärkeitä löytöjä muodostettaessa kokonaiskäsitystä paikalla eläneen väestön materiaalisesta kulttuurista. Kiinnostavaa olisi myös tarkastella kokonaisuutena tutkitun asumuspainanteen kaikkia kiviesinelöytöjä ja analysoida, mitä niiden levinnän ja niistä muodostuvan löytökombinaation perusteella voidaan sanoa painanteessa tapahtuneista toiminnoista ja ehkä myös kyseisten toimintojen alueellisesta jakautumisesta painanteen eri osien kesken.

6.2.4. Kvartsiitti

Kvartsiittilöydöt kaivauksella olivat totuttuun tapaan melko niukkalukuisia. Ainoatakaan kvartsiittiesinettä ei löydetty, mutta raaka-ainekappaleita löytyi kaksi (KM 38874:558 ja KM 38874:594) ja iskoksia kymmenen. Iskoksista neljä löydettiin aktiviteettialueen kaivausalueen koillisnurkan läheisyydestä, loput kvartsiittilöydöt saatiin talteen asumuspainanteen alueelta. Kvartsiittilöydöt siis painottuivat selvästi painanteeseen ja sen läheisyyteen. Kaikkiaan kvartsiitin osuus löytöaineistossa oli kuitenkin marginaalinen.

6.2.5. Kvartsi

Kvartsilöytöjä tavattiin yhteensä 960 kappaletta, joista yhdeksän tulkittiin esineiksi. Esineiksi tulkittujen kvartsien osuus, 0,9 % kvartsilöytöjen kokonaismäärästä, oli samaa suuruusluokkaa kuin vuoden 2010 löytöaineistossa, mutta sitä aiempien yleisökaivausten kvartsiaineistoihin verrattuna esineiden osuus oli erittäin pieni. Esineet luokiteltiin yksinomaan kaapimiksi, joskin muutamat esineiksi luokitellut kappaleet olivat olemukseltaan ja muodoiltaan varsin epämääräisiä, ja niiden luokittelu siten melko subjektiivista. Vain kaksi kaavinta (KM 38874:391 ja KM 33874:572) löydettiin asumuspainanteen kaivausalueelta, muut kaapimet sijaitsivat varsin hajanaisesti eri puolilla asuinpaikan aktiviteettialuetta.

Kvartsia löydettiin koko tutkitulta alueelta, asumuspainanteen kaivausalueen luoteisinta neliometriä lukuun ottamatta kaivauksen jokaiselta neliometriltä. Kvartsit eivät kuitenkaan muodostaneet selvärajaisia keskittymiä, eivät ainakaan sellaisia, joita voisi luonnehtia varsinaisiksi kvartsintyöstöpaikoiksi; yli viittäkymmentä kvartsia ei löydetty miltään neliometriltä. Tiheimmin kvartsilöytöjä oli asumuspainanteen kaakkoisen oviaukon lähellä asumuksen sisällä. Ilmeisesti kvartsintyöstö asumuksessa oli keskittynyt juuri asumuksen kaakkoisosaan, mikä voitiin päätellä siitä, että aiempina vuosina asumuksen sisältä oli kvartsia tavattu huomattavasti niukemmin. Materiaaliltaan kvartsiaineisto oli melko hyvälaatuista, ja palanutta kvartsia oli joukossa vain yksittäisiä kappaleita. Kvartsilöytöihin lukeutui myös useita joiltakin sivuiltaan ulkopintaisia kappaleita, minkä perusteella ainakin osa käytetystä raaka-aineesta on peräisin moreenin seassa pyörityneistä murikoista.

6.2.6. Palaneet luut

Palanutta luuta löydettiin kenttäkauden 2011 aikana 384 kpl, yhteismassaltaan 101,9 g. Luut keskittyivät asumuspainanteen kaivausalueelle sekä aktiviteettialueen kaivausalueen itäisimpään kolmannekseen. Aktiviteettialueen eteläisimmästä kolmanneksesta palanutta luuta ei löydetty lainkaan, ja aktiviteettialueen pohjoisosan länsipuoliskostakin luuta tavattiin vain kolme kappaletta, yhteismassaltaan 0,6 g. Alueilla, joilta luuta löydettiin, ne havaittiin poikkeuksetta likamaa-alueiden yhteydestä.

Kaikkiaan luuta löydettiin kolmenkymmenen kahden neliometrin alueelta. Yli 20 kappaletta ja/tai vähintään 3,5 g palanutta luuta löydettiin vain yhdeltätoista neliometriltä, joista seitsemän sijoittui asumuspainanteen oviaukon läheisyyteen tai painanteen lattia-alalle.

Lisäksi yksi luulöydöiltään rikkaimmista neliömetreistä ($X=175/Y=163$) sijoittui aktiviteetti-alueelta tavatun kiveämättömän tulisijan yhteyteen, kaksi ($X=175-176/Y=164$) likamaa-alueelle, joka mahdollisesti liittyy aktiviteetti-alueen kaivausalueen itäpuolella olevan asumuspainanteen ilmiöihin, ja yksi ($X=172/Y=164$) aktiviteetti-alueen kaivausalueen pohjoisosan kaakkoiskulmassa sijainneen, osin vuonna 2010 tutkitun muinaisen kuopan yhteyteen. Kyseisestä kuopasta oli jo tuolloin löydetty runsaasti luiden kappaleita. Viimeksi mainitulta neliömetriltä tavattiinkin eniten luuta vuonna 2011 tutkituista neliömetreistä; sen alueelta löydettiin yhteensä 52 luun kappaletta, massaltaan 13,2 g.

Kaivauksella löydettyjä palaneita luita ei ole perusteellisesti analysoitu, mutta luiden joukossa vaikuttaa olevan ainakin hylkeiden luita, joista jo kaivauksen aikana olivat helpoimmin tunnistettavissa useat kokonaisina tai fragmentaarisina säilyneet sormiluut. Enemmistä luista oli peräisin nisäkkäistä, mutta ilmeisesti luuaineistoon sisältyy myös kalojen ja lintujen luita. Suurin osa palaneista luista oli kuitenkin murentunut niin pieniksi kappaleiksi, että niiden määrittäminen lajilleen on tuskin mahdollista.

7. Yhteenveto

Kierikkikeskuksen yleisökaivauksilla kesällä 2011 jatkettiin jo kuudetta vuotta Kierikinkankaan kivikautisen asuinpaikan tutkimuksia. Sääet suosivat kaivausta erinomaisesti ja yleisökaivajia riitti runsaasti. Yhteensä kaivaukselle osallistui 139 henkilöä. Lukiolaisryhmiä kävi kaivauksella yksi ryhmä aiempia vuosia vähemmän, yksittäisten yleisökaivajien määrä puolestaan pysyi ennallaan. Kaivauksen kokonaisalaksi muodostui 70 m². Kaivauksella tutkittiin kaksi kaivausaluetta, joista pohjoisempi, laajuudeltaan 16 m², kattoi kaakkoisneljänneksen asumuspainanteesta, jonka muut osat oli jo tutkittu vuosina 2008-2010. Painanne saatiin siis kesällä 2011 tutkituksi kokonaisuudessaan. Asumuspainanteiden ja muinaisen rantatörmän välillä asuinpaikan keskeistä aktiviteetti-aluetta tutkittiin 54 m² laajuudelta. Kaivausalueet sijoitettiin siten, että niiden tutkimisen jälkeen kaivausten painopiste pystytään luontevasti siirtämään nyt tutkitun aktiviteetti-alueen osan itäpuolella sijaitsevaan asumuspainanteeseen. Kierikinkankaan halki kulkevan lankkupolun linjausta muutettiin niin, että myös polun alla sijainnut osa asuinpaikkaa päästiin tutkimaan. Löydöt kaivauksella olivat totuttuun tapaan runsaslukuisia, mutta aiempien vuosien löytöihin verrattuna löytöjen joukosta puuttui kuitenkin kokonaan muutamia löytöryhmiä: asbestisekoitteisia saviastioiden kappaleita, piikiviesineistöä tai meripihkaa ei Kierikinkankaalta vuonna 2011 löydetty lainkaan.

Asumuspainanteen kaivausalueella onnistuttiin havainnoimaan painanteessa sijainneen asumuksen seinärakenteiden jäännöksiä ja tutkittiin pääosa asumuksen eteläisen oviaukon alueesta. Osa asumuksen kaakkosseinästä oli ilmeisesti palanut, ja seinän paikka oli havaittavissa hiilensekaisena likamaana noin metrin mittaisella alueella. Oviaukon läheltä löydettiin paljon saviastioiden kappaleita. Muita merkittäviä löytöjä asumuspainanteesta olivat liuskeesta valmistetut ruodollinen nuolenkärki, toisen nuolenkärjen katkelma, pieni liuskeiskoksesta tehty kaavin sekä asumuksen lattia-alalta löydetty melko kookas hiekkakivihioin. Lattia-alan keskeisissä osissa kulttuurikerros todettiin aiempien vuosien tapaan vähäiseksi.

Edellisvuodesta poiketen kaivauksen löydöt vuonna 2011 keskittyivät selvästi asumuspainanteeseen ja painanteiden lähelle. Aktiviteettialueen kaivausalueella todettiin esihistorialliseen toimintaan liittyviä ilmiöitä runsaasti vain alueen länsilaidalla, muissa osissa aluetta sekä havaitut ilmiöt että löytöaineisto olivat niukkoja. Aktiviteettialueella tutkittiin kaksi kiveämätöntä tulisijaa, joista toista, alueen eteläpäässä sijainnutta, on ilmeisesti käytetty hyvin lyhyen aikaa, kenties vain kertaalleen. Toinen tulisijan jäännös, joka sijaitsi pohjoisempana, lähempänä asumuspainanteita, on ollut olemukseltaan lähinnä jonkinlaisen kuoppalieden kaltainen. Pohjoisemmän tulisijan länsipuolella todetulta, voimakkaasti värjäytyneeltä ja maaperältään tiiviiltä likamaa-alueella saatiin talteen runsaasti saviastioiden kappaleita, ja rikkaat löydöt vaikuttavat jatkuvan myös kesällä 2012 kaivettavalle alueelle. Tulisijojen lisäksi aktiviteettialueella tutkittiin kolmea muinaisten kuoppien jäännöstä. Saviastioiden kappaleiden lisäksi merkittävimmät esinelöydöt aktiviteettialueelta olivat sädekiviliuskeesta valmistettu poikkiteräinen tasataltta sekä liuskerenkaan katkelma.

Kenttäkauden 2011 kaivausten myötä Kierikinkangasta on tutkittu Kierikkikeskuksen järjestämällä yleisökaivauksilla jo 424 neliometriä. Asuinpaikan tutkimuksia jatketaan yleisökaivausten merkeissä jälleen kesällä 2012 koko heinäkuun ajan.

Oulussa 7.4.2011

FM Sami Viljanmaa

KIERIKINKANKAAN YLEISÖKAIVAUKSEN OSALLISTUJAT KAIVAUSKESÄNÄ 2011

Kaivauksen kenttäjohtaja:

Viljanmaa Sami FM Oulu

Tutkimusapulaiset:

Barkman Arto Yli-li
Palmroos Antti fil.yo Oulun yliopisto

Vapaaehtoisina tutkimusapulaisten tehtävissä toimineet arkeologit:

Nieminen Inga HuK Turun yliopisto
Whitfield Thomas BA University of Glasgow Iso-Britannia

Kaivauksen eri toimiin osallistuneet Kierikkikeskuksen työntekijät ja harjoittelijat:

Kamula Kaija HuK Oulun yliopisto harjoittelija, arkeologian opiskelija
Lehtinen Leena FM Yli-li Kierikkikeskuksen johtaja
Paananen Minna Högskolan på Gotland harjoittelija, arkeologian opiskelija
Raappana Miika* Yli-li Yli-lin kunnan kesätyöntekijä
Sliden Miska FM Oulu museoamanuenssi
Tolonen Niina fil.yo Oulun yliopisto harjoittelija, arkeologian opiskelija

Kaivauksen ensisijaisena kaivaustyövoimana toimineet brittiläiset arkeologian opiskelijat:

Ahmad Rizwan University of Reading Iso-Britannia
Barnes Kate Bangor University Iso-Britannia
Ernest Lewis University of Chester Iso-Britannia
Fraser Michael Inverness College Iso-Britannia
Menegon Sabrina University of Leicester Iso-Britannia
Urundul Burcu Birkbeck, University of London Iso-Britannia

Grampus Heritage -säätiön lähettämät brittiläiset harjoittelijat:

Pattison Sarah Cumbria Iso-Britannia
Priede Camilla Sheffield Iso-Britannia

Museiclubben / Kronoby Marthaförening:

Backnäs Eva-Marie	Kronoby	Kronkvist Rebecka*	Kronoby
Holmlund Gun-Britt	Terjärv	Sandbäck Maja	Kronoby
Holmlund Nathalie*	Terjärv	Sandbäck Janika*	Kronoby
Hummel Anja*	Kronoby	Wikman Emma*	Kronoby
Nynäs Ellinor*	Kronoby		

Kemin lyseon lukio:

Filpus Kari (op)	Kemi	Lindevall Alekski	Kemi
Heiskanen Lauramaria	Kemi	Luukinen Nita	Kemi
Järnfors Alekski	Kemi	Mylly Rico	Kemi
Järvinen Inka	Kemi	Mäkelä Säde	Kemi
Kallio Reeta	Kemi	Niskanen Jussi-Pekka	Kemi
Kimpimäki Anna	Kemi	Rissanen Panu	Kemi
Lind Jere	Kemi	Varanka Aku	Kemi

Nurmon lukio:

Durchman Eveliina	Seinäjoki	Mattila Jesse	Seinäjoki
Fränti Heidi	Seinäjoki	Mäki-Teppo Jonna	Seinäjoki
Hentilä Jarno-Matias	Seinäjoki	Niemi Sara	Seinäjoki
Hietikko Susanna	Seinäjoki	Pajula Veli-Pekka	Seinäjoki
Hirvilammi Tiina	Seinäjoki	Panula Elina	Seinäjoki
Jaatinen Noora	Seinäjoki	Peltola Elina	Seinäjoki
Kiiltomäki Vilma	Seinäjoki	Peltonen Jouko (op)	Seinäjoki
Kirjala Ville	Seinäjoki	Peltonen Ulla (op)	Seinäjoki
Kivistö Jere	Seinäjoki	Riippi Samuel	Seinäjoki
Kokkonen Juho	Seinäjoki	Saari Juho	Seinäjoki
Kontio Jenny	Seinäjoki	Stam Niko	Seinäjoki
Koskela Miina	Seinäjoki	Vierula Janika	Seinäjoki
Leiviskä Soili (op)	Seinäjoki	Vierula Pauli	Seinäjoki
Liljamo Susanna	Seinäjoki	Vähämäki Tuuli	Seinäjoki
Lilli Jere	Seinäjoki		

Muut yleisökaivajat:

Aaltonen Jarno	Haukipudas	Nikka Kari	Haukipudas
Aaltonen Santeri*	Kiiminki	Paukkeri Iivo	Espoo
Ahtola Jouko	Espoo	Peltoniemi Anne	Oulu
Aikio Marjut	Sodankylä	Peltoniemi Pertti	Oulu
Dekker Laura*	Oulu	Peltoniemi Riina*	Oulu
Dekker Marko	Oulu	Pietilä Kari	Raahe
Dekker Outi	Oulu	Puhakka Aili	Oulu
Dekker Sofia*	Oulu	Puhakka Tarmo*	Liminka
Fossi Ritva	Kiiminki	Puuronen Vesa	Vanttauskoski
Halme Iiro*	Oulu	Pöyliö Petra	Oulu
Hassi Laura	Oulu	Roiha Johanna*	Oulu
Hassi Leena	Oulu	Roiha Tiina	Oulu
Hietala Jorma	Valkeakoski	Ronkainen Ari	Oulu
Janhunen Krista*	Oulu	Ronkainen Topi*	Oulu
Janhunen Mika	Oulu	Saari Simo*	Pieksämäki
Jauhiainen Ainamaija*	Oulu	Savolainen Riikka	Oulu
Jauhonen Elias*	Oulu	Seppälä Tanja	Oulu
Kangasmäki Kalle*	Nastola	Seppänen Pietari	Inari
Kanniala Eija	Haukipudas	Similä Selina*	Oulu
Kettula Eva	Oulu	Similä Severi*	Oulu
Kettula Nuutti*	Turku	Simoska Aapo*	Oulu
Knuuti Mika	Oulu	Simoska Iivari*	Oulu
Knuuti Minna	Oulu	Siirilä Jarmo	Kemi
Knuuti Sanna*	Oulu	Sällinen Anne	Taivalkoski
Kääriäinen Kalle*	Oulu	Tarvainen Sanna	Haukipudas
Lehtomäki Juha	Tyrnävä	Toppi Mauri	Haukipudas
Lounela Hanna	Oulu	Toppi Milla*	Haukipudas
Lounela Jaakko	Oulu	Torro Miia	Oulu
Lounela Thomas*	Oulu	Vieira Amandio	Port Moody Kanada
Luoma Kati	Haukipudas	Vikeväinen Essi*	Oulu
Luomala Juuso*	Haukipudas	Vikeväinen Lauri*	Oulu
Manninen Joonatan*	Kiiminki	Väänänen Arttu*	Haukipudas
Marsko Sampo	Oulu	Väänänen Eelis*	Kempele
Matila Lauri*	Järvenpää	Ylinen Tuuli	Espoo

Yhteensä Kierikkikeskuksen yleisökaivauksella Kierikinkankaalla kenttäkaudella 2011 kaivaustyöhön osallistui kaivauksen kenttäjohtajan lisäksi 138 henkilöä, joista kahdeksan Kierikkikeskuksen tai Yli-lin kunnan teknisen toimen vakinaisia tai määräaikaista työntekijöitä, kuusi Grampus Heritage -säätiön lähettämiä britannialaisia arkeologian opiskelijoita, kaksi Grampus Heritage -säätiön lähettämiä harjoittelijoita, kaksi vapaaehtoisia arkeologian opiskelijoita Turun ja Glasgow'n yliopistoista, yhdeksän Museiklubben/Kronoby Marthaföreningin jäseniä, 43 lukiolaisryhmien jäseniä ja 68 muita yleisökaivajia. Yksittäisten yleisökaivajien määrä oli miltei täsmälleen sama kuin edellisenä kesänä, mutta lukiolaisten määrä laski noin kolmanneksella, koska lähes joka vuosi kaivauksella vierailut Oulun Lyseon lukio ei tällä kertaa päässyt Kierikinkankaalle saapumaan. Yleisökaivajien kokonais-määrää kuitenkin paikkasi uusi osallistujaryhmä, Museiklubben/Kronoby Marthaförening.

Edellisten vuosien tapaan ryhmästä "muut yleisökaivajat" lähes puolet oli alle 18-vuotiaita kaivajia, kaikkiaan 29 henkilöä. Monet kaivajista olivat osallistuneet yleisökaivaukselle aiemminkin, muutamat useitakin kertoja, miltei jokavuotisina kävijöinä erityisesti Krista ja Mika Janhunen sekä Kalle Kangasmäki, joka tänä vuonna oli mukana kaivaustyössä kokonaisen viikon ajan. Merkittävimpiä yleisökaivauksen kävijäryhmiä olivat kivikaudesta ja arkeologiasta kiinnostuneet ala-asteikäiset lapset vanhempineen sekä varttuneemmat kulttuurista ja historiasta kiinnostuneet yksittäiset henkilöt tai pariskunnat. Grampus Heritage -säätiön lähettämien arkeologian opiskelijoiden ja harjoittelijoiden lisäksi ulkomaalaisia henkilöitä osallistui kaivaukselle vain kolme, vapaaehtoinen tutkimus-apulainen Thomas Whitfield Glasgow'n yliopistosta, Kierikkikeskuksessa harjoittelijana toiminut Minna Paananen Gotlannin yliopistosta sekä ainoa varsinaisesti yleisökaivajan roolissa mukana ollut ulkomaalainen, kanadalainen Amandio Vieira. Yleisökaivajien lisäksi kaivausalueen vierellä kaivaustyötä seuraamassa kävi satoja muita Kierikkikeskuksessa vierailleita matkailijoita. Kesän aikana useita kertoja kaivauksella vierailut saksalainen Judith Hinz, joka ei varsinaisesti osallistunut kaivamiseen, avusti muutamina päivinä kaivauksen dokumentointitöissä; hän otti runsaasti työkuvia kaivajista, ja muutamia hänen ottamia kuvia on käytetty myös tämän kaivausraportin kuvaliitteessä.

Yli-li [28] Kierikinkangas - Yleisökaivaus 2011

Kaivausraportin kuvaliite

- Kuvaliitteeseen on koottu 32 kaivauksen aikana otettua kuvaa. Liitteen alkuosassa esitellään kaivausryhmän ydinjoukkoa. Kuvissa havainnollistuvat kaivauksella käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät. Lisäksi nähdään muutamia komeimpia löytöjä sekä kaivaukselle osallistuneet lukiolais- ja nuorisoryhmät Oulusta, Kemistä, Nurmosta ja Kruunupyystä. Liitteen lopussa esitellään muutamissa taso- ja profiilikuvissa selkeimpiä kaivauksen aikana havaittuja ilmiöitä; parhaiten kuvissa erottuvat jäte- tai varastokuopan jäännös ja tutkitun asumuspainanteen kaakkoisosan tumma, hiilensekainen alue, todennäköinen asumuksen seinän jäännös.
- Kuvaliite havainnollistaa kaivausraporttiin tutustujalle resursseja ja olosuhteita, joiden vaikutuksen alaisena tutkimus on suoritettu, sekä antaa muille tutkijoille mahdollisuuden tehdä kuvissa esitellyistä ilmiöistä omia tulkintojaan siinä laajuudessa kuin se ilmiöiden visuaalisen olemuksen perusteella on mahdollista. Kuitenkin tulkintoja tehdessä on syytä muistaa, että liitteeseen on valittu vain suppea otos kaivauksen koko kuvamateriaalista, ja muun muassa kaivauksen kaikki profiilikuvat sekä jokaisen dokumentointitason tasokuvat ovat saatavilla Kierikkikeskuksen kuva-arkistosta. Kuvat on arkistoitu DVD-levyille korkearesoluutioisina jpg-tiedostoina. Kuvaliitteen kuvat on kuvattu Canon EOS 350D -kameralla. Kuvaliitteen kuvaajina ovat toimineet Judith Hinz, Inga Nieminen, Antti Palmroos ja Sami Viljanmaa.

Kuva 1. Sami Viljanmaa piirtää tasokarttaa kaivausalueen eteläosassa. Taustalla muinainen rantatörmä.

Kuva 2. Lewis Ernest tähyttämässä vaaituskojeella.

Kuva 3. Kate Barnes (oikealla) seulomassa yleisökaivajan kanssa.

Kuva 4. Lankkupolun siirtämistä. Etualalla vasemmalla Rizwan Ahmad, oikealla Michael Fraser. Taaempänä keskellä Kate Barnes, oikealla Sami Viljanmaa ja Arto Barkman.

Kuva 5. Sadesäällä kaivausalueen päälle rakennettiin kolmijalkojen varaan pressukatos.

Kuva 6. Burcu Urundul ja kaivauksen alkuvaiheessa, pian pintamaan poiston jälkeen, löytynyt liuskekivestä valmistettu nuolenkärki KM 38874:596, löytöpaikka X=181,55 / Y=167,94 / Z=60,11.

Kuva 7. Burcu Urundulin löytämä nuolenkärki KM 38874:596 löytäjänsä kämmenellä kuvattuna.

Kuva 8. Rizwan Ahmad ja kookas koristeltu saviastian kappale.

Kuva 9. Sabrina Menegon ja seulasta löytynyt kvartsi-iskos.

Kuva 10. Rizwan Ahmadin löytämä kookas saviastian reunakappale KM 38874:388, löytökohta X=178,50 /Y=165,20 /Z=59,95. Koristeluna on lyhyitä viistoja kampailemapainanteita.

Kuva 11. Kaivamista asumuspainanteen reunalla. Kaivamassa vasemmalta oikealle Thomas Whitfield, Sabrina Menegon, Kalle Kangasmäki ja Kate Barnes.

Kuva 12. Arto Barkman opastaa nuoria yleisökaivajia tarkassa kaivaustyössä.

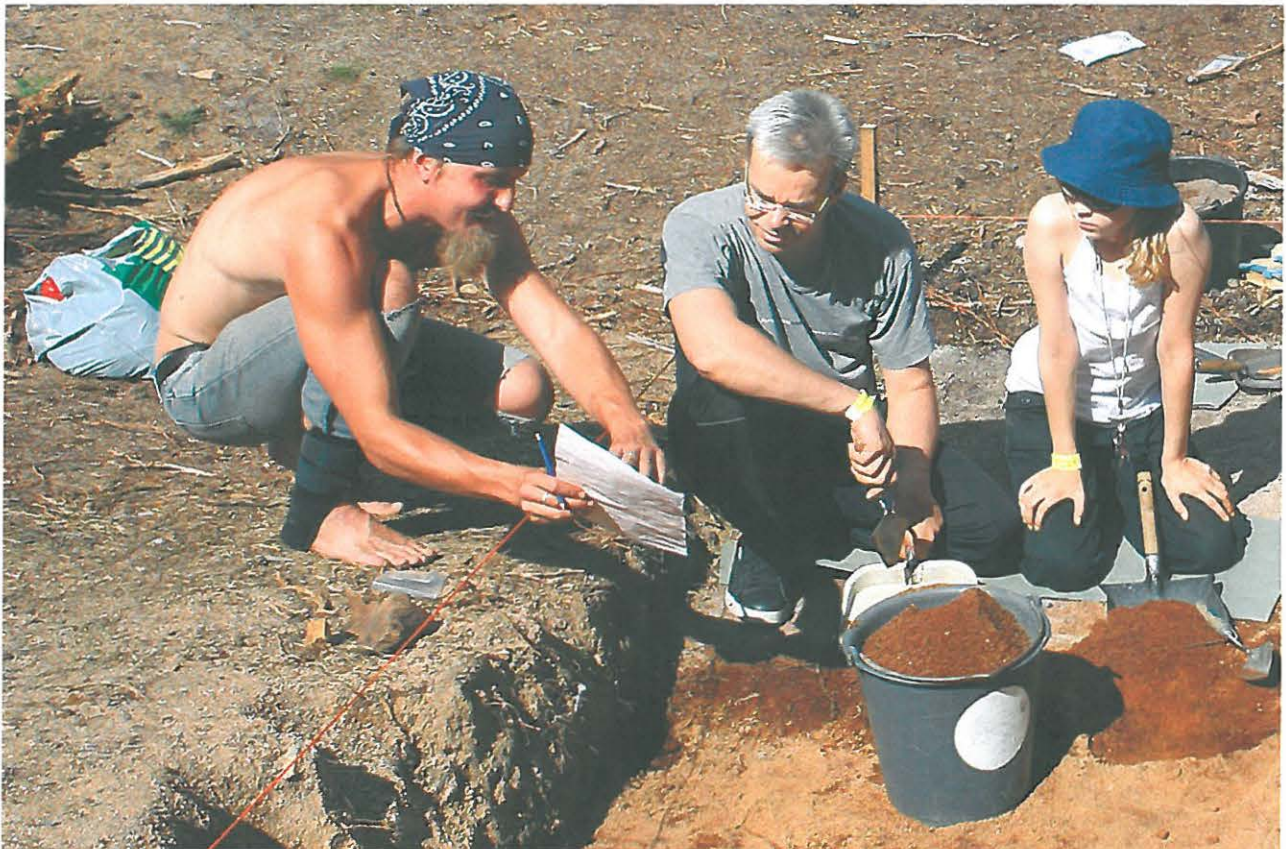
Kuva 13. Arto Barkman kostuttaa kaivausalueetta valokuvausta varten. Opiskelijat puhdistavat kaivauslöytöjä lankkupolulla. Taustalla asumuspainanteessa Kalle Kangasmäki ja Antti Palmroos.

Kuva 14. Yleisökaivajan kanssa seulaan jääneitä kappaleita tutkivat Inga Nieminen ja Antti Palmroos.

Kuva 15. Kaivamista kahdella kaivausalueella, etualalla asumuspainanteen keskiosaa.

Kuva 16. Antti Palmroos esittelee löytökarttaa Mika ja Krista Janhuselle.

Kuva 17. Saviastian kappale KM 38874:478, huuhtoutumiskerroksen ja rikastumiskerroksen rajalla. Huuhtoutumiskerroksessa oleva osa saviastian kappaleesta on rapautunut lähes olemattomiin.

Kuva 18. Hioin KM 38874:593 ja kvartsi-iskos asumuspainanteen lattia-alalla. Esineet löytöpaikallaan, hioin kohdassa $X=181,63$ / $Y=166,85$ / $Z=59,71$.

Kuva 19. Kemin Lyseon lukion oppilaita, äärimmäisenä oikealla opettaja Kari Filpus.

Kuva 20. Kronoby Marthaförening / Museiklubben ohjaajineen.

Kuva 21. Nurmon lukion kaivauskurssilaiset kaivaustyössä, ryhmä 1.
Vasemmalla opettaja Jouko Peltonen, keskellä taka-alalla opettaja Soili Leiviskä.

Kuva 22. Nurmon lukion kaivauskurssilaiset, ryhmä 2. Toinen oikealta opettaja Soili Leiviskä.

Kuva 23. Asumuspainanteen neljännes pintamaan poiston jälkeen. Kuvattu etelästä.

Kuva 24. Asumuspainanteen neljännes tasossa 60,05 m mpy. Lattia-alan ympäristöään tiiviimpi likamaa on sitonut hyvin kosteutta, lattia-alan ulkopuolinen alue on kuivunut nopeammin. Etualalla erottuu selvärajaisesti asumuspainanteen oviaukon koillisreuna. Kuvattu etelästä.

Kuva 25. Asumuspainanteen neljännes tasossa 59,90 m mpy. Etualalla näkyy hiiltynyt, noin metrin mittainen koillis-lounaissuuntainen ilmiö, todennäköisesti seinärakenteen jäännös. Kuvattu etelästä.

Kuva 26. Lähikuva asumuspainanteen tasossa 59,90 m mpy havaitusta hiiltyneestä koillis-lounaissuuntaisesta ilmiöstä. Todennäköisesti kyseessä on seinärakenteen jäännös. Kuvattu etelästä.

Kuva 27. Asumuspainanteen neljännes tasossa 59,60 m mpy. Osa alueesta on jätetty ylempiin tasoihin, kun on tavattu puhtaat sekoittumattomat maakerrokset. Kuvattu etelästä.

Kuva 28. Asumuspainanteen neljännes tasossa 59,55 m mpy. Kaivettu puhtaaseen pohjamaahan asti. Huuhtoutumiskerrosliäikät luoteisnurkassa luonnollisten prosessien aiheuttamia. Kuvattu etelästä.

Kuva 29. Aktiviteettialueen kaivausalueen pohjoisosa tasossa 59,90 m mpy. Alueen pohjoispuoliskon keskivaiheilla oleva tumma läikkä on ilmeisesti kuopassa sijainneen tulisijan jäännös. Kuvattu idästä.

Kuva 30. Aktiviteettialueen kaivausalueen pohjoisosa tasossa 59,80 m mpy. Koillis- ja kaakkoisnurkissa likamaa-alueita, kaakkoisnurkan luona ilmeisesti osa varasto- tai jätekuopasta. Kuvattu idästä.

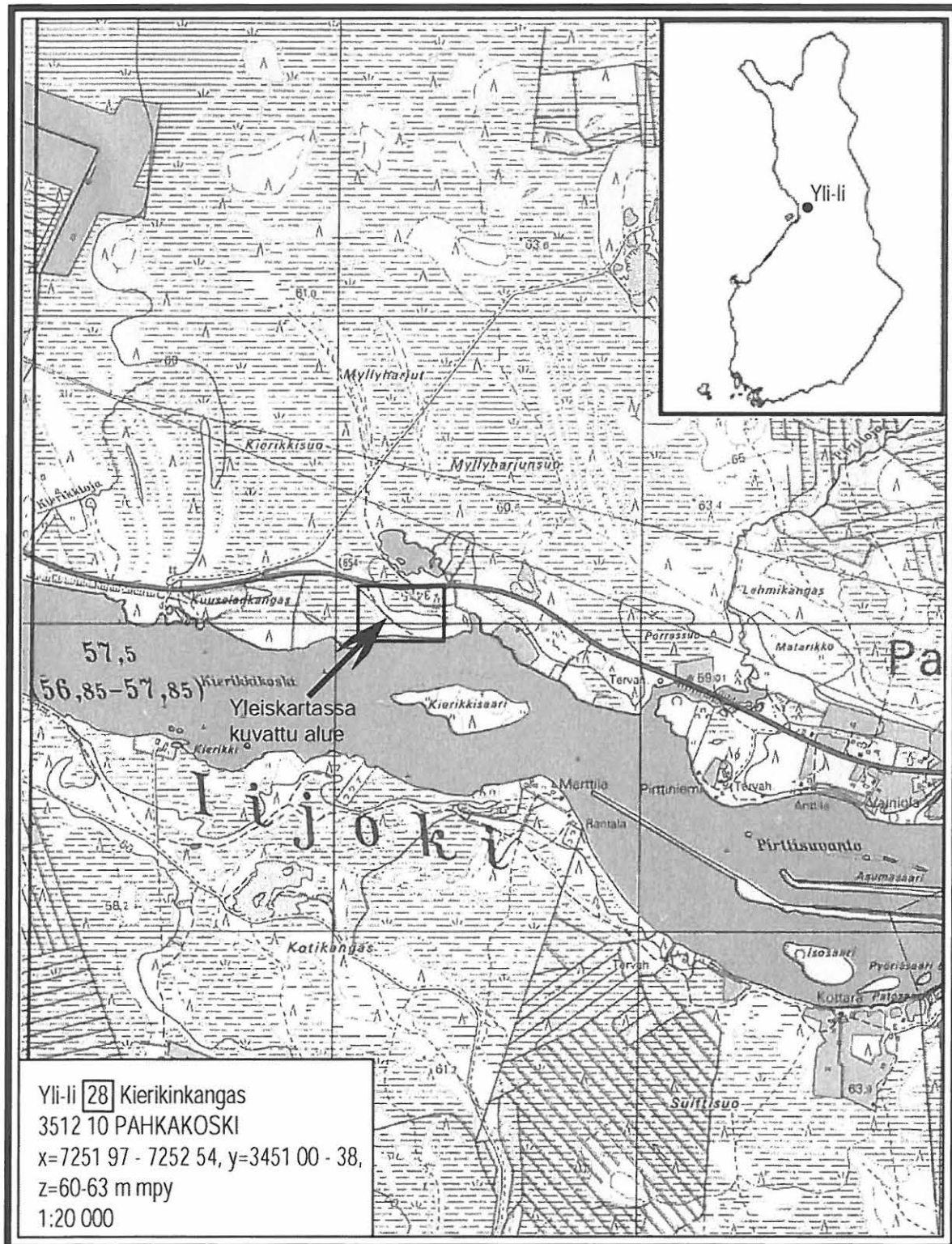

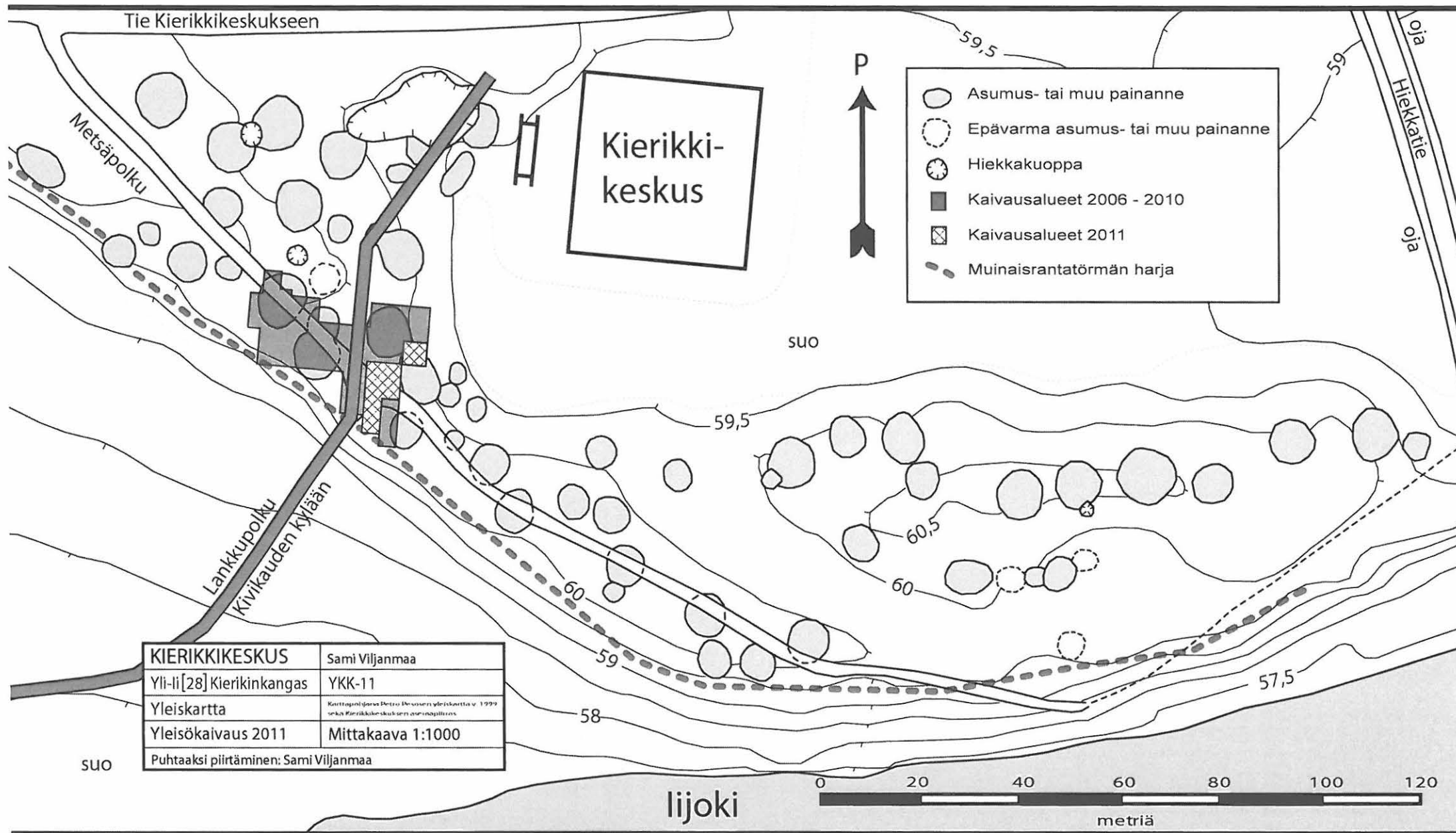
Kuva 31. Jäte- tai varastokuopan jäännös aktiiviteettialueen kaivausalueen etelä- ja pohjoisosan rajalla. Kuopan jäännös erottuu tasossa heikon likamaan muodostamana puoliympyränä. Kuvattu etelästä.

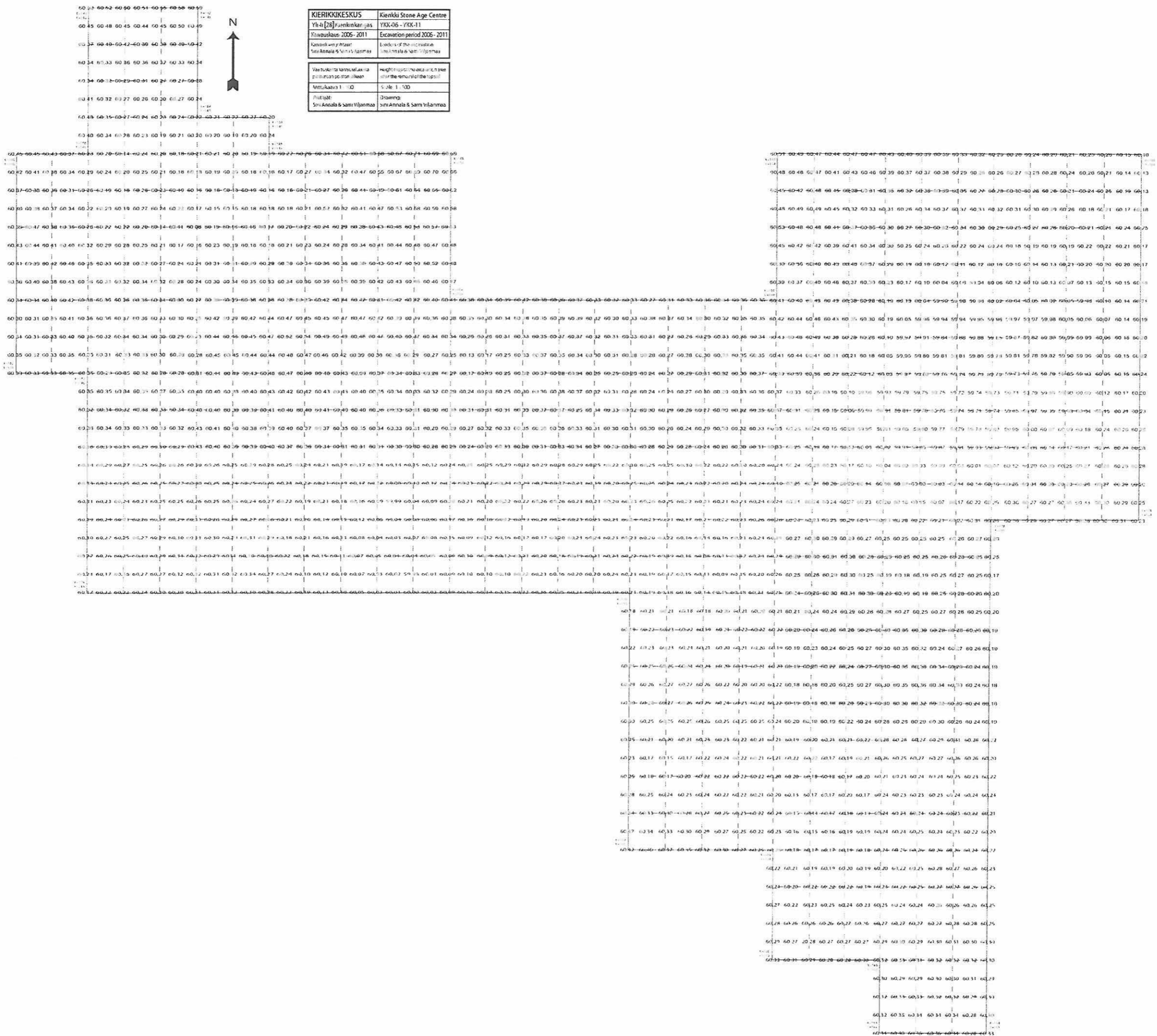

Kuva 32. Jäte- tai varastokuopan jäännös aktiiviteettialueen kaivausalueen etelä- ja pohjoisosan rajalla. Profilissa kuoppa näkyy lähinnä luonnollisten lajittuneiden kerrosten katkeamisena. Kuvattu etelästä.

Peruskarttaote kartasta 3521 10 PAHKAKOSKI 1:20 000.

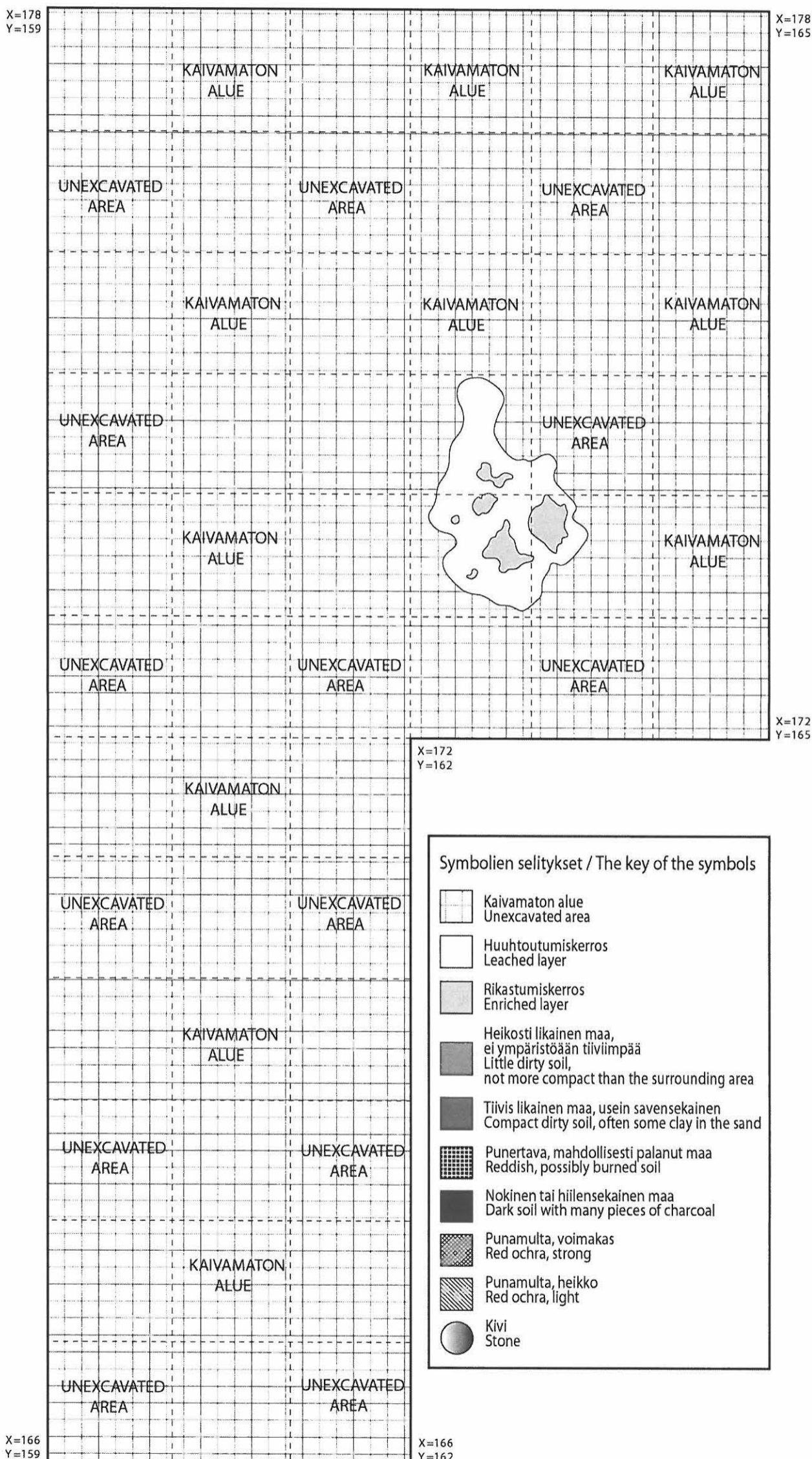
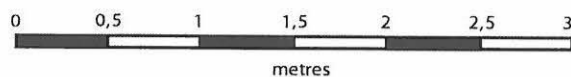

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

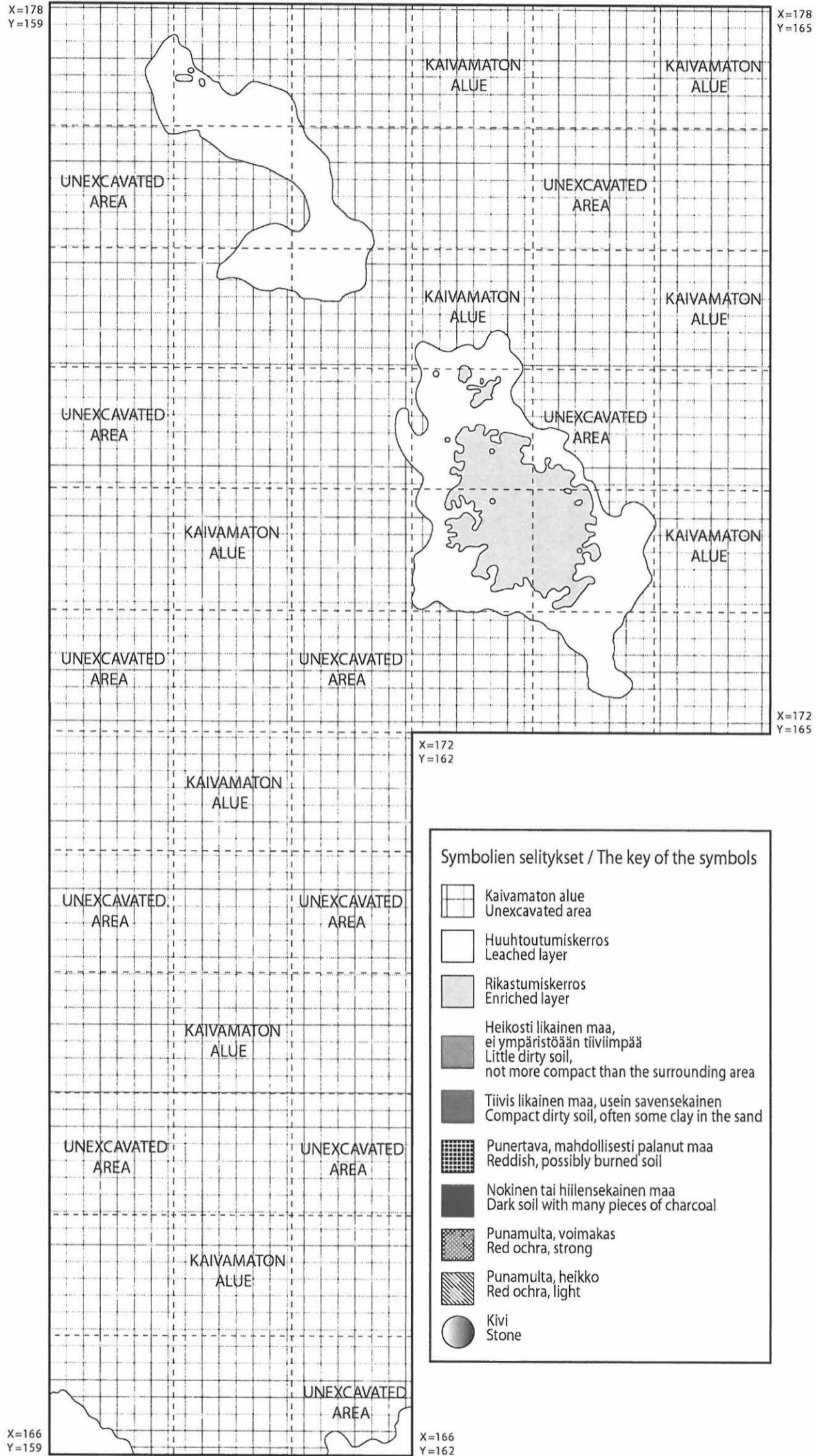
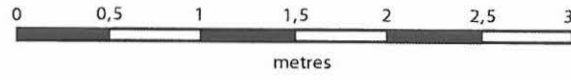
Tasokartta	Soil map
Taso 60,35 m mpy	Height 60,35 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,30 m mpy	Height 60,30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

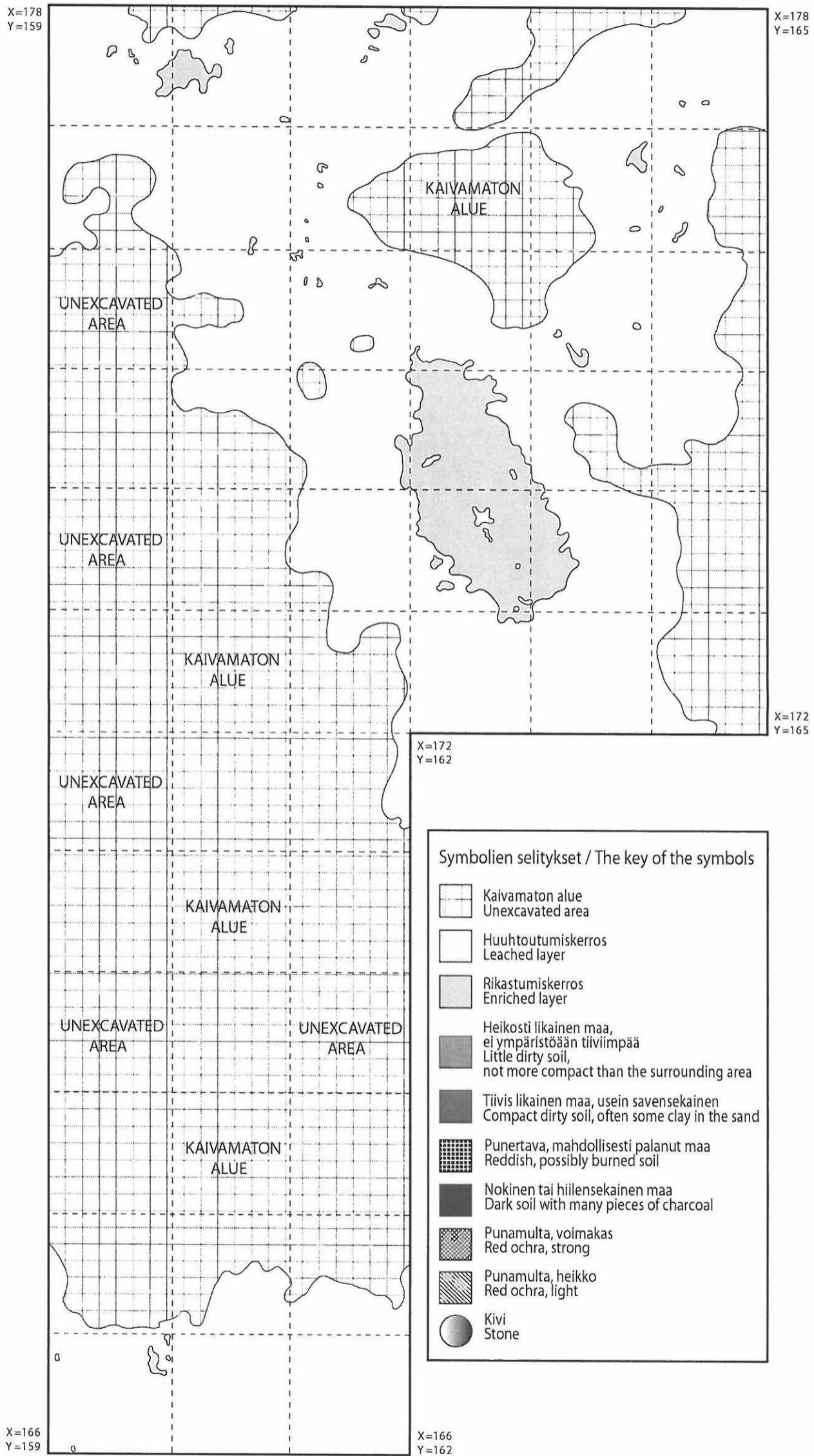
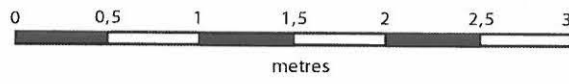

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

N

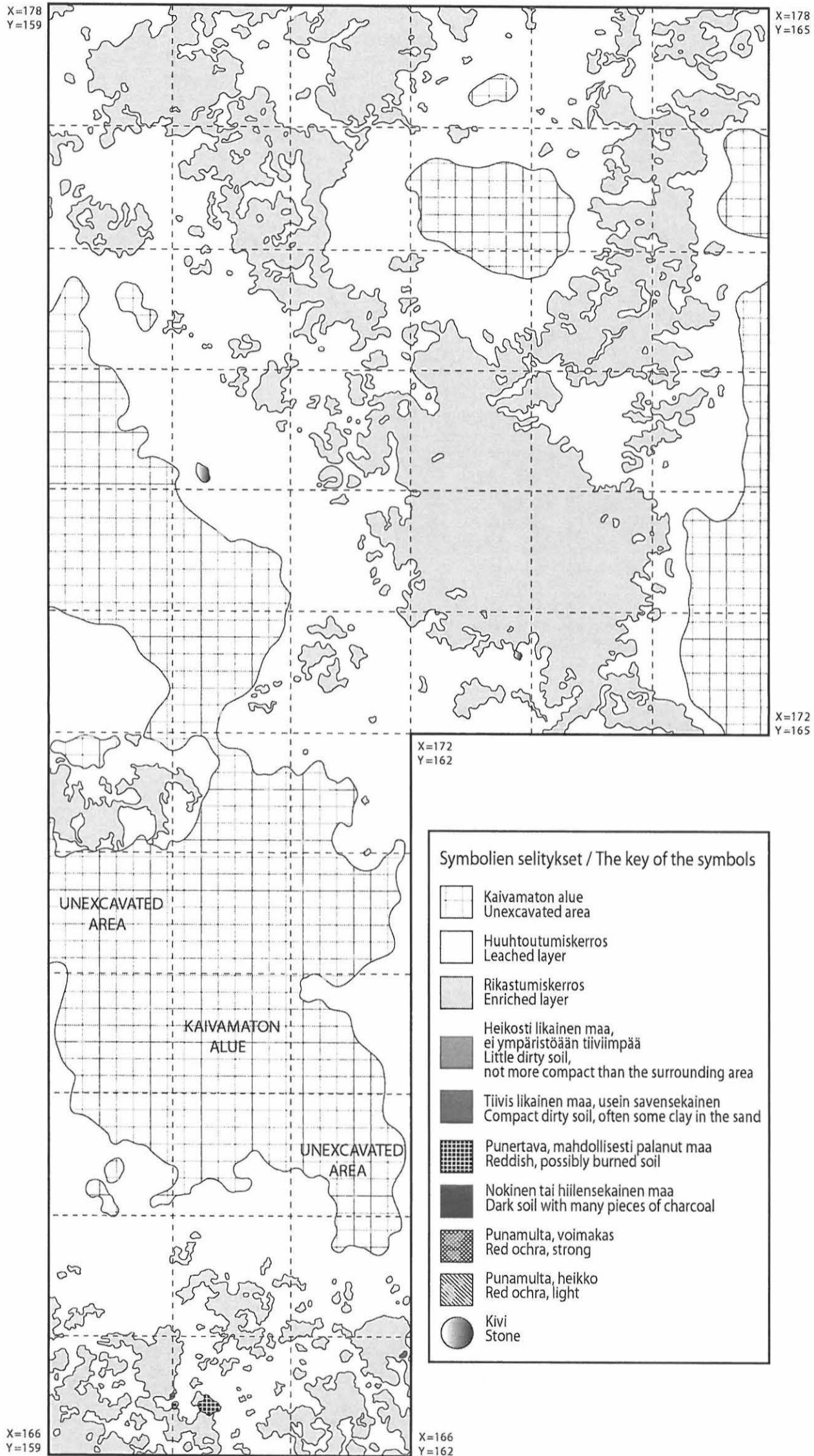
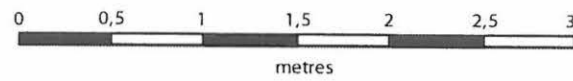
Tasokartta	Soil map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

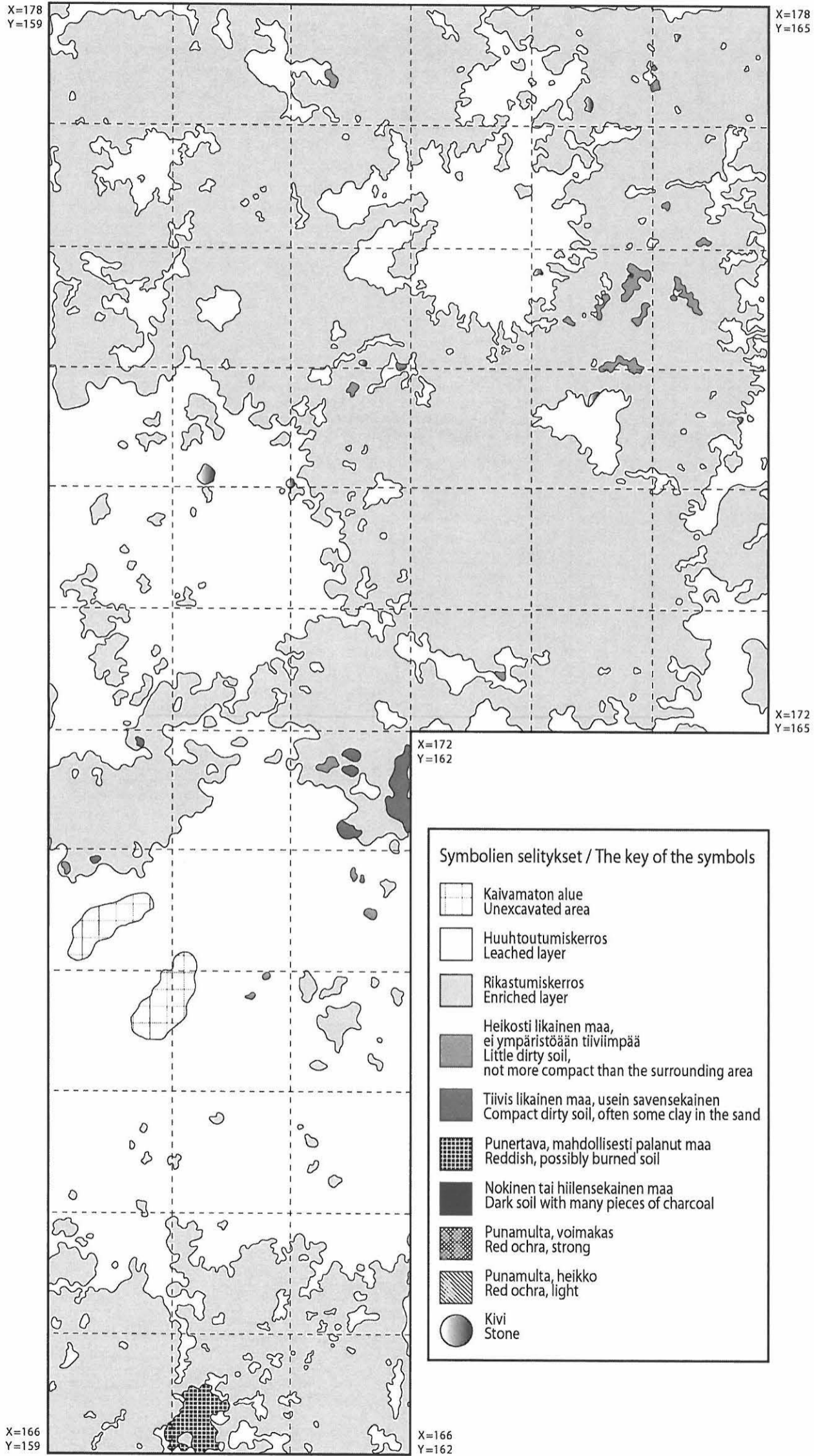
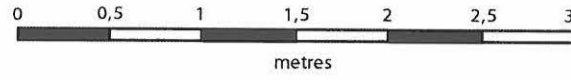
Tasokartta	Soil map
Taso 60,20 m mpy	Height 60,20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

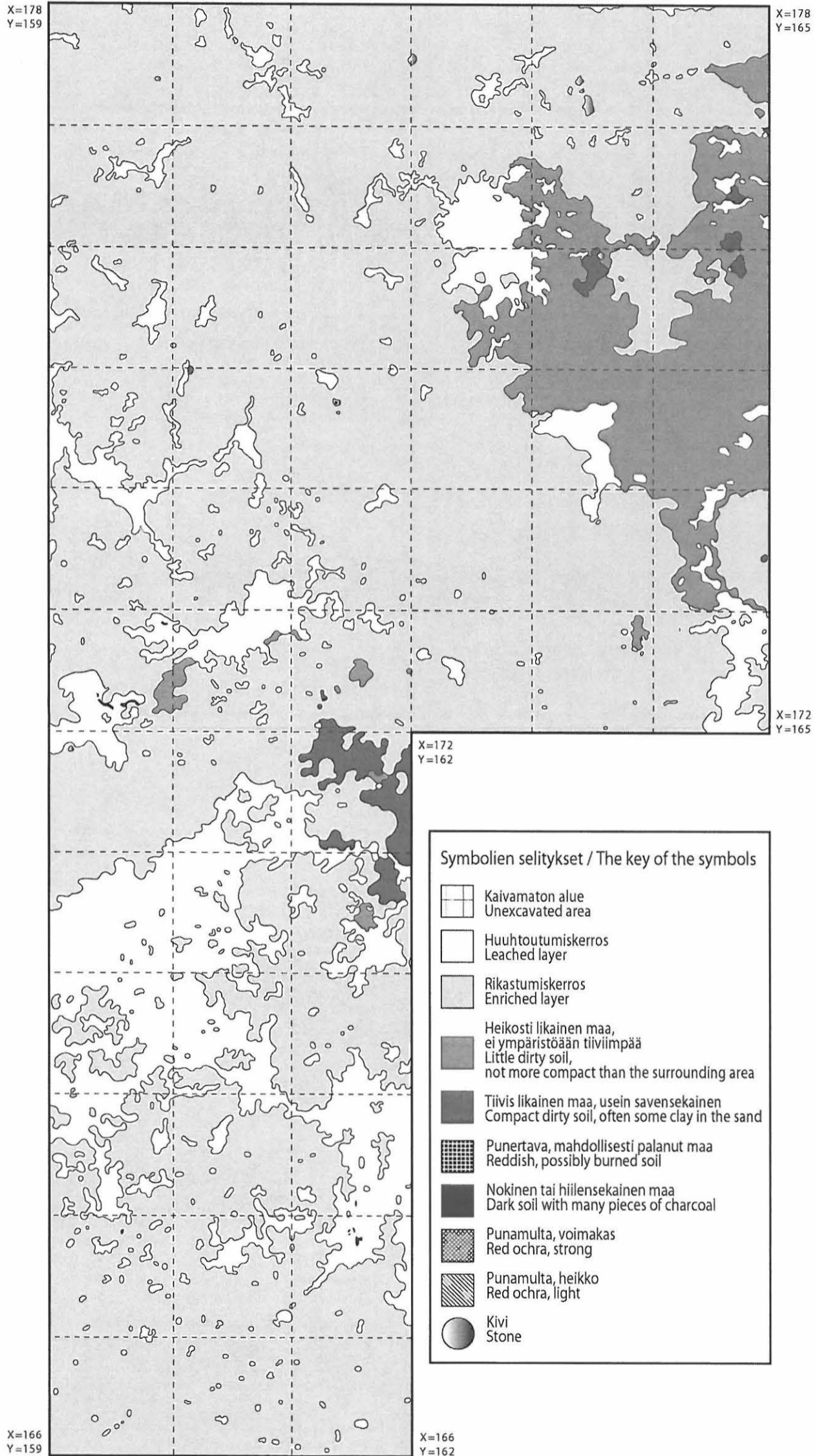
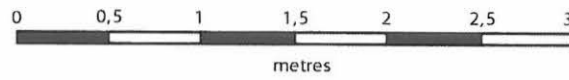
Tasokartta	Soil map
Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

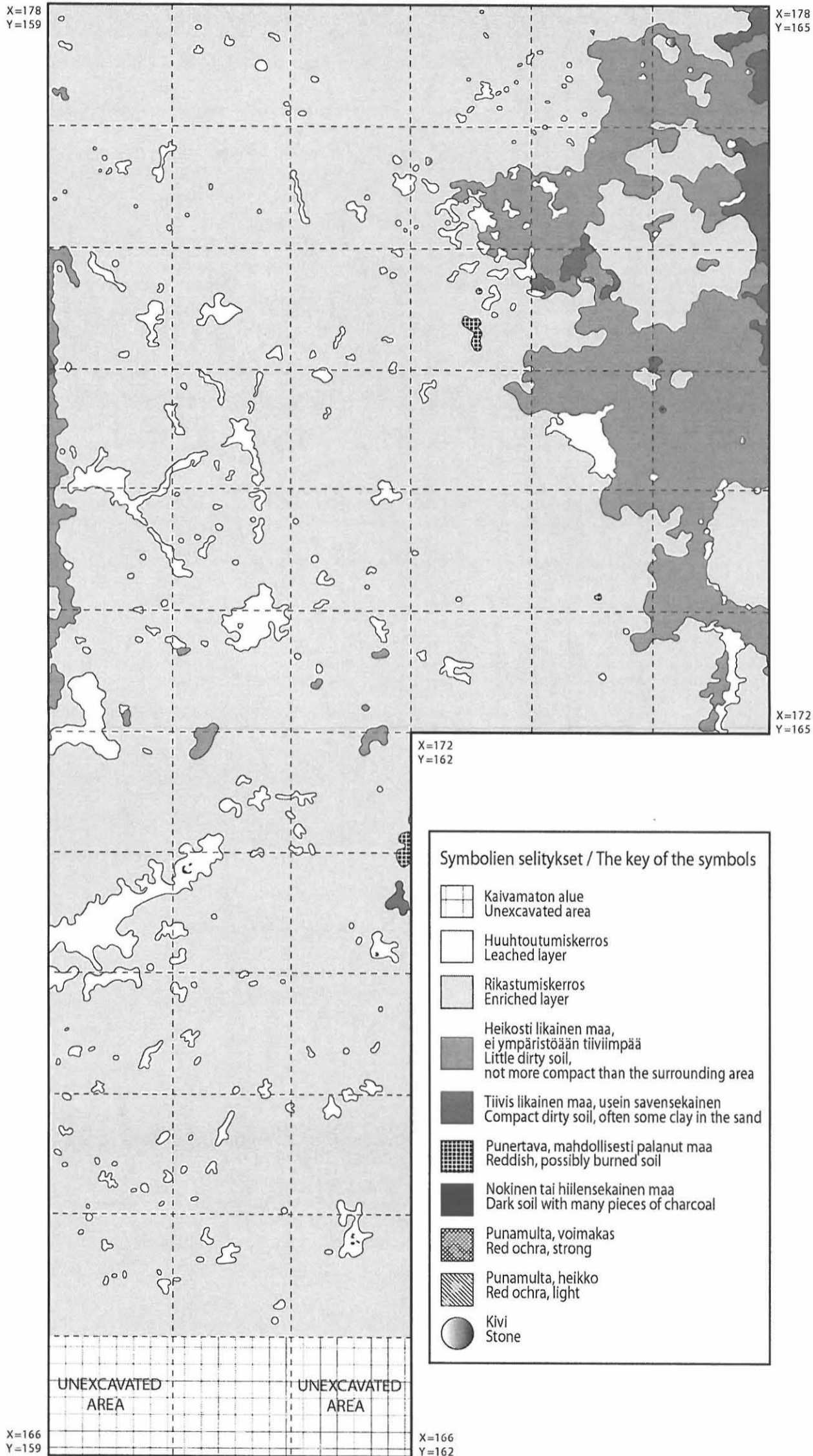
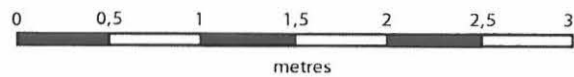
Tasokartta	Soil map
Taso 60,10 m mpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 60,05 m mpy	Height 60,05 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

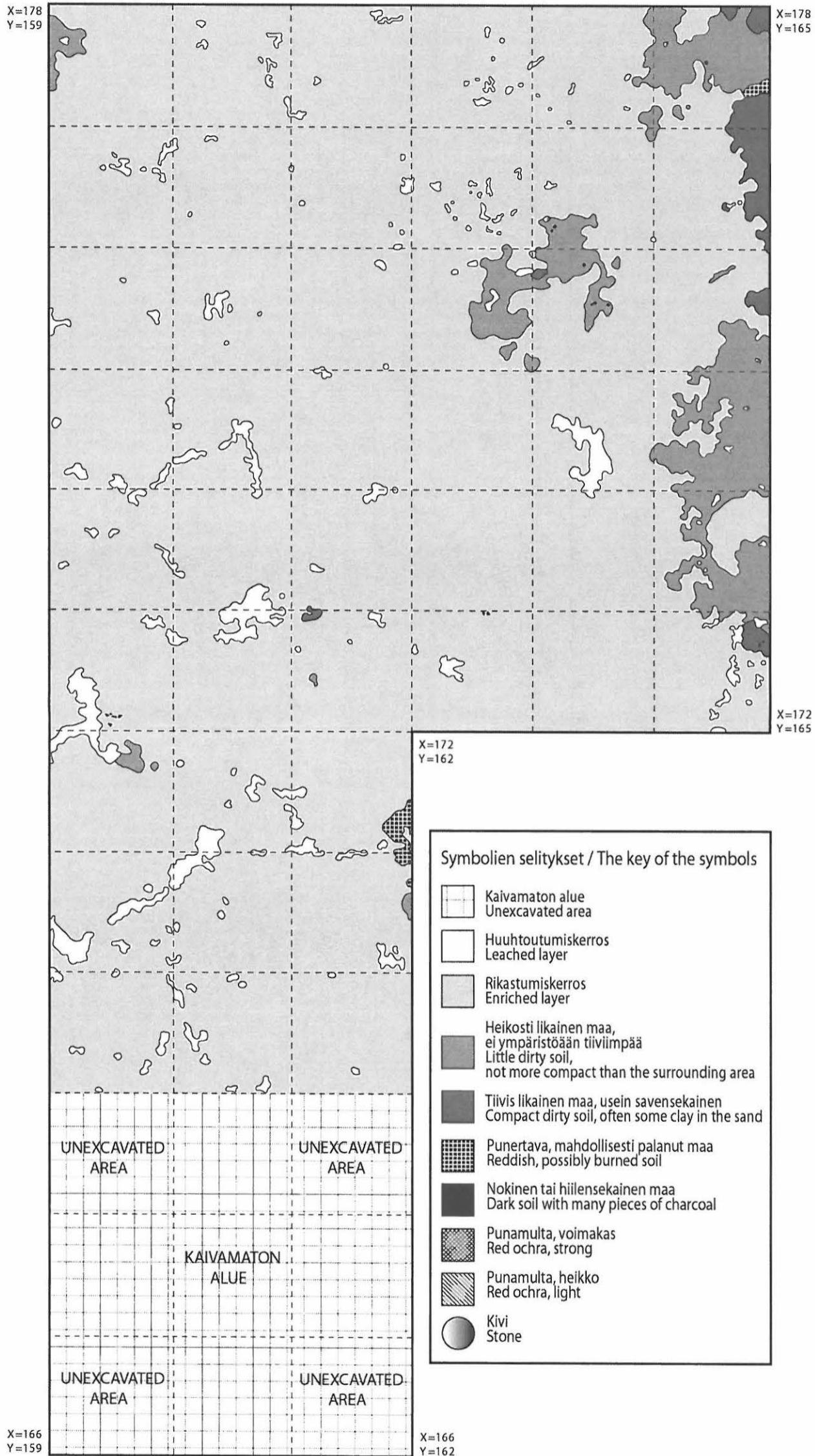
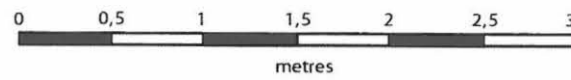
Symbolien selitykset / The key of the symbols

- Kaivamaton alue
Unexcavated area
- Huuhtoutumiskerros
Leached layer
- Rikastumiskerros
Enriched layer
- Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area
- Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand
- Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
- Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
- Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
- Punamulta, heikko
Red ochra, light
- Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

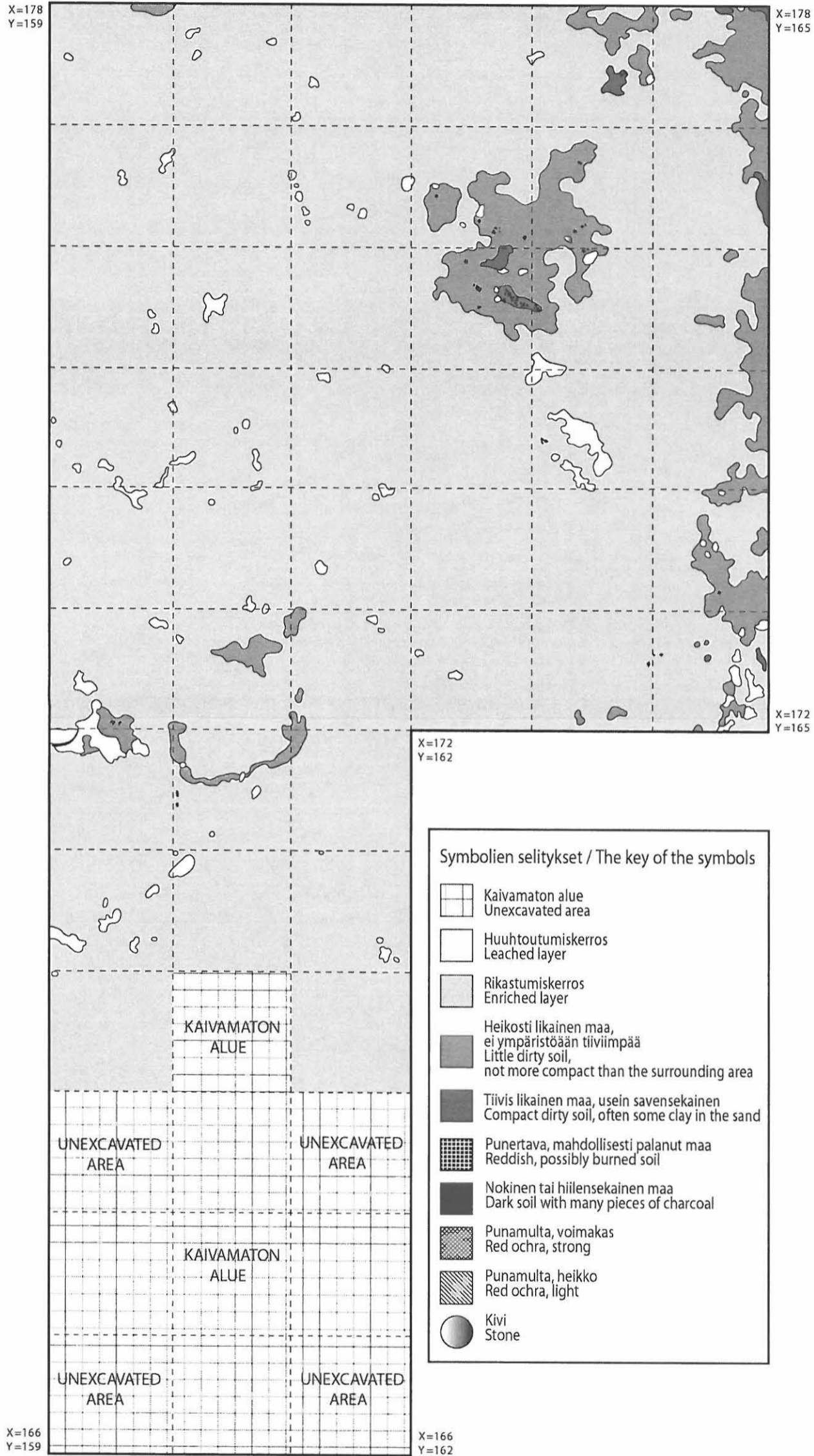
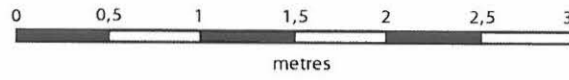
Tasokartta	Soil map
Taso 60,00 m mpy	Height 60,00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,95 m mpy	Height 59,95 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

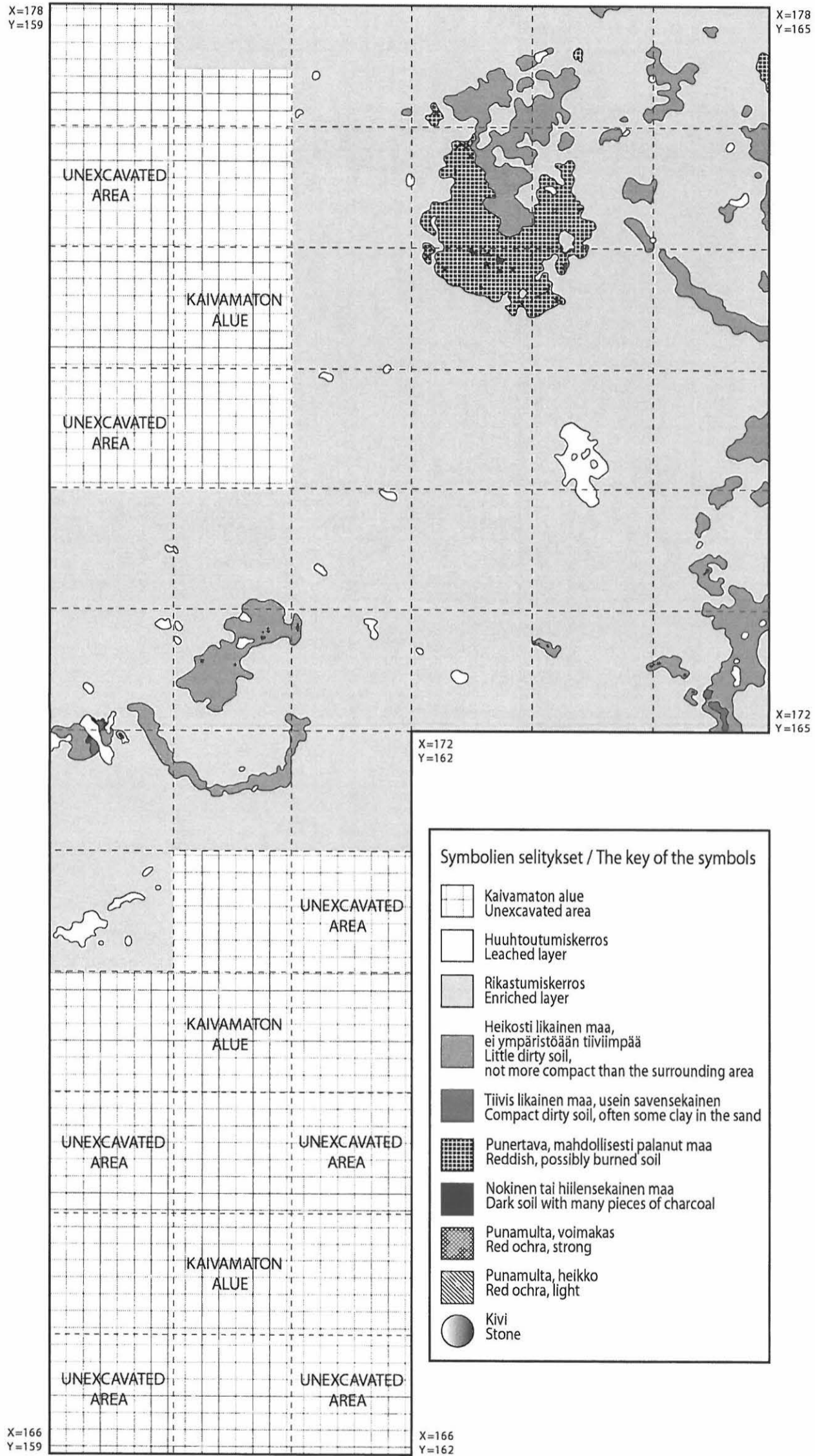
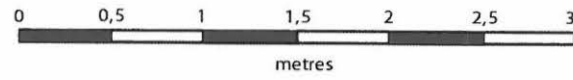
Symbolien selitykset / The key of the symbols

	Kaivamaton alue Unexcavated area
	Huuhoutumiskerros Leached layer
	Rikastumiskerros Enriched layer
	Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area
	Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand
	Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
	Nokinen tai hiillensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
	Punamulta, voimakas Red ochra, strong
	Punamulta, heikko Red ochra, light
	Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

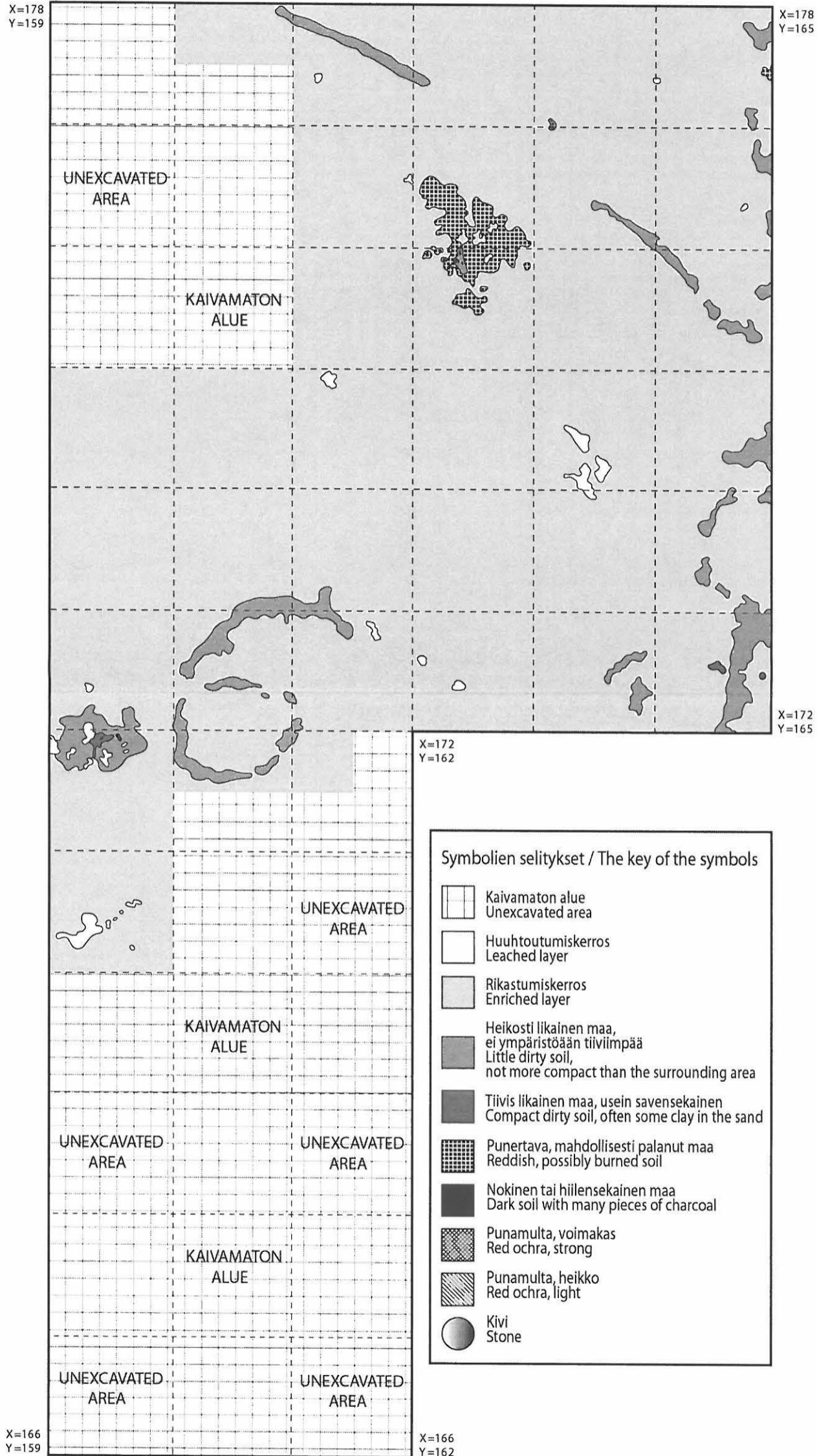
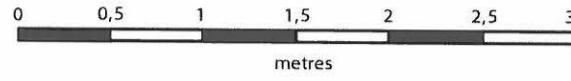
Tasokartta	Soil map
Taso 59,90 m mpy	Height 59,90 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

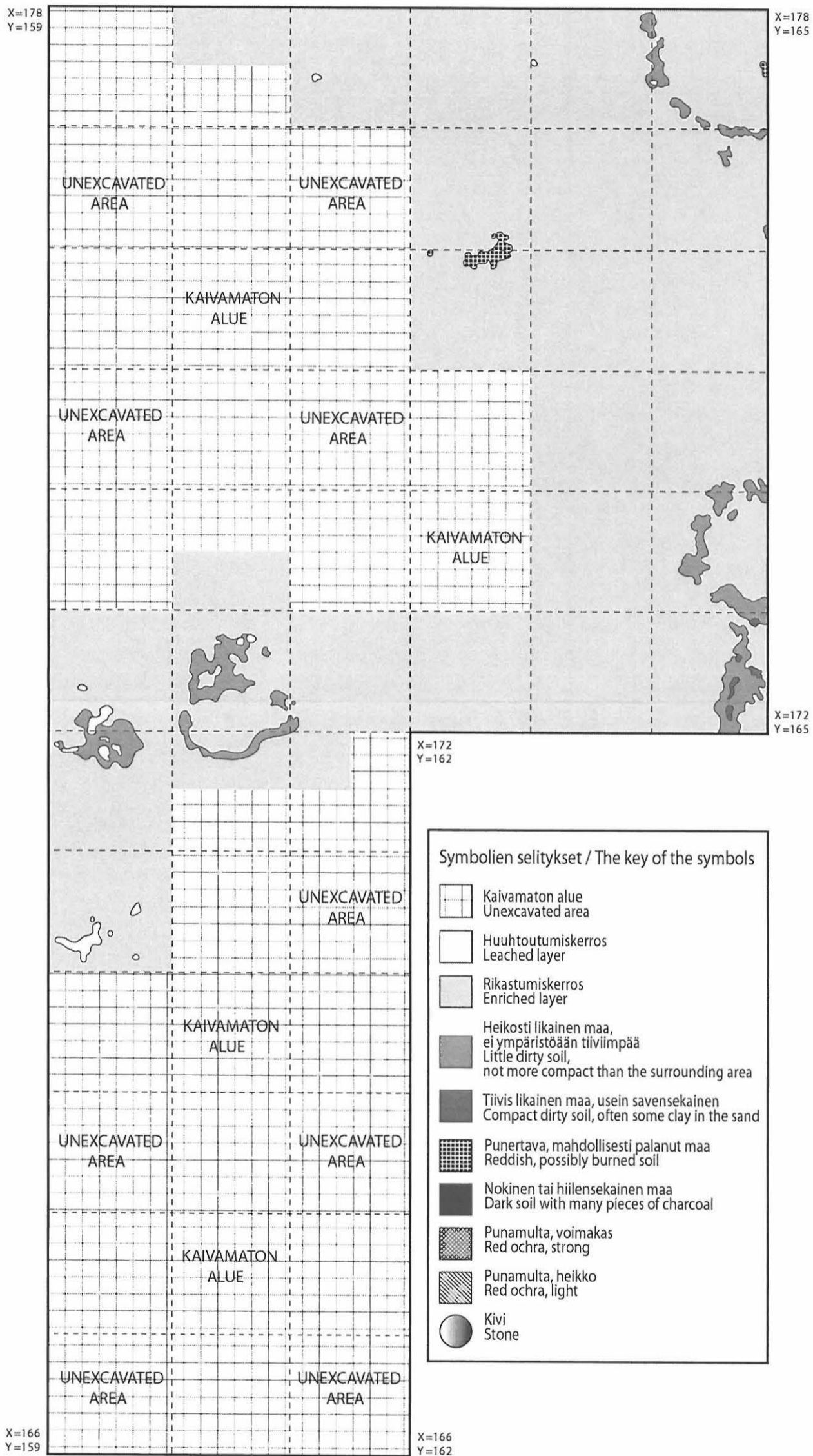
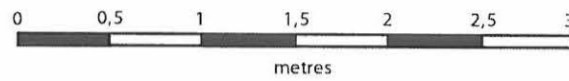
Tasokartta	Soil map
Taso 59,85 m mpy	Height 59,85 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,80 m mpy	Height 59,80 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

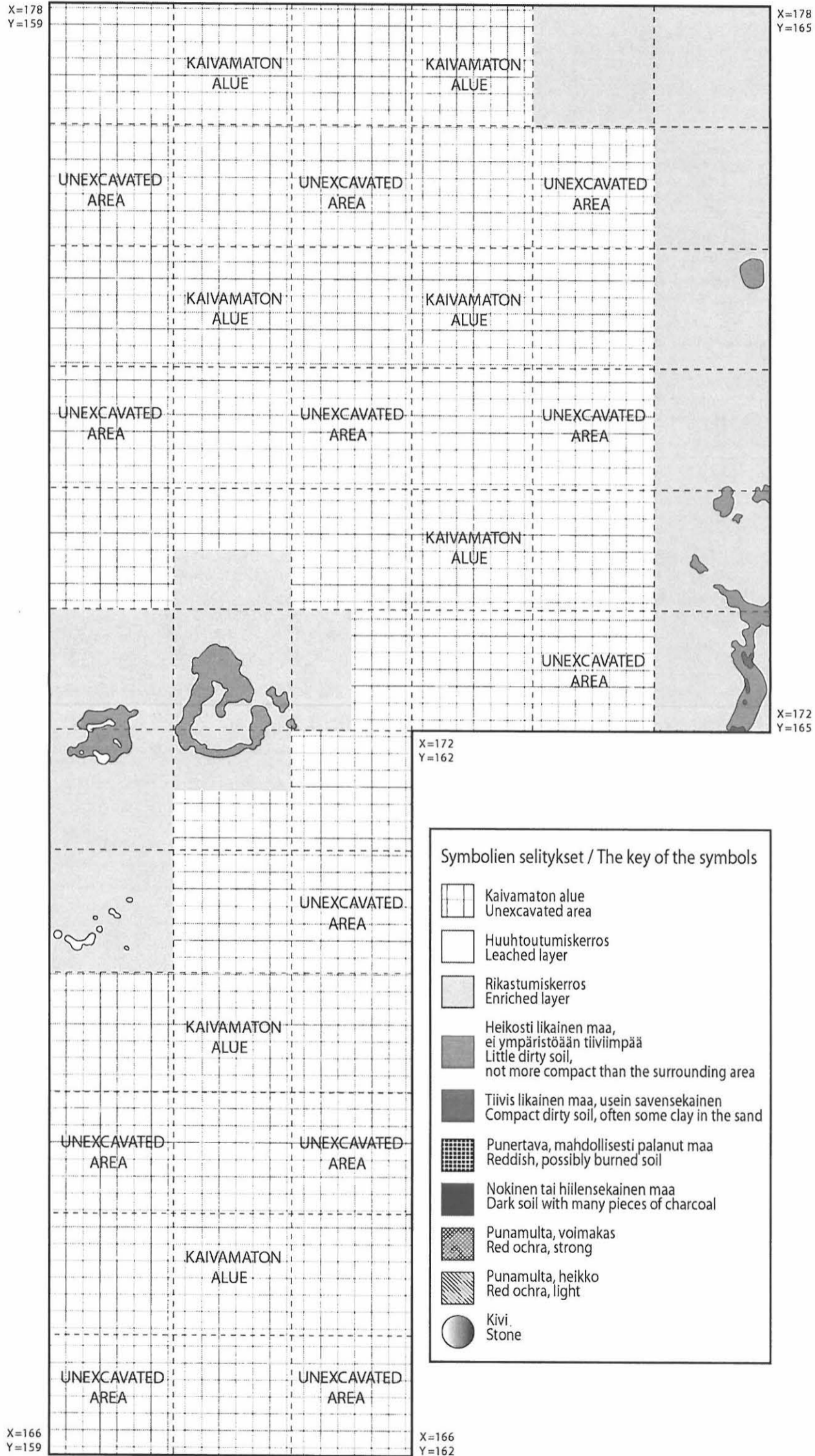
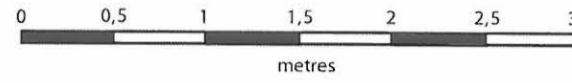
Symbolien selitykset / The key of the symbols

	Kaivamaton alue Unexcavated area
	Huhtoutumiskerros Leached layer
	Rikastumiskerros Enriched layer
	Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area
	Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand
	Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
	Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
	Punamulta, voimakas Red ochra, strong
	Punamulta, heikko Red ochra, light
	Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

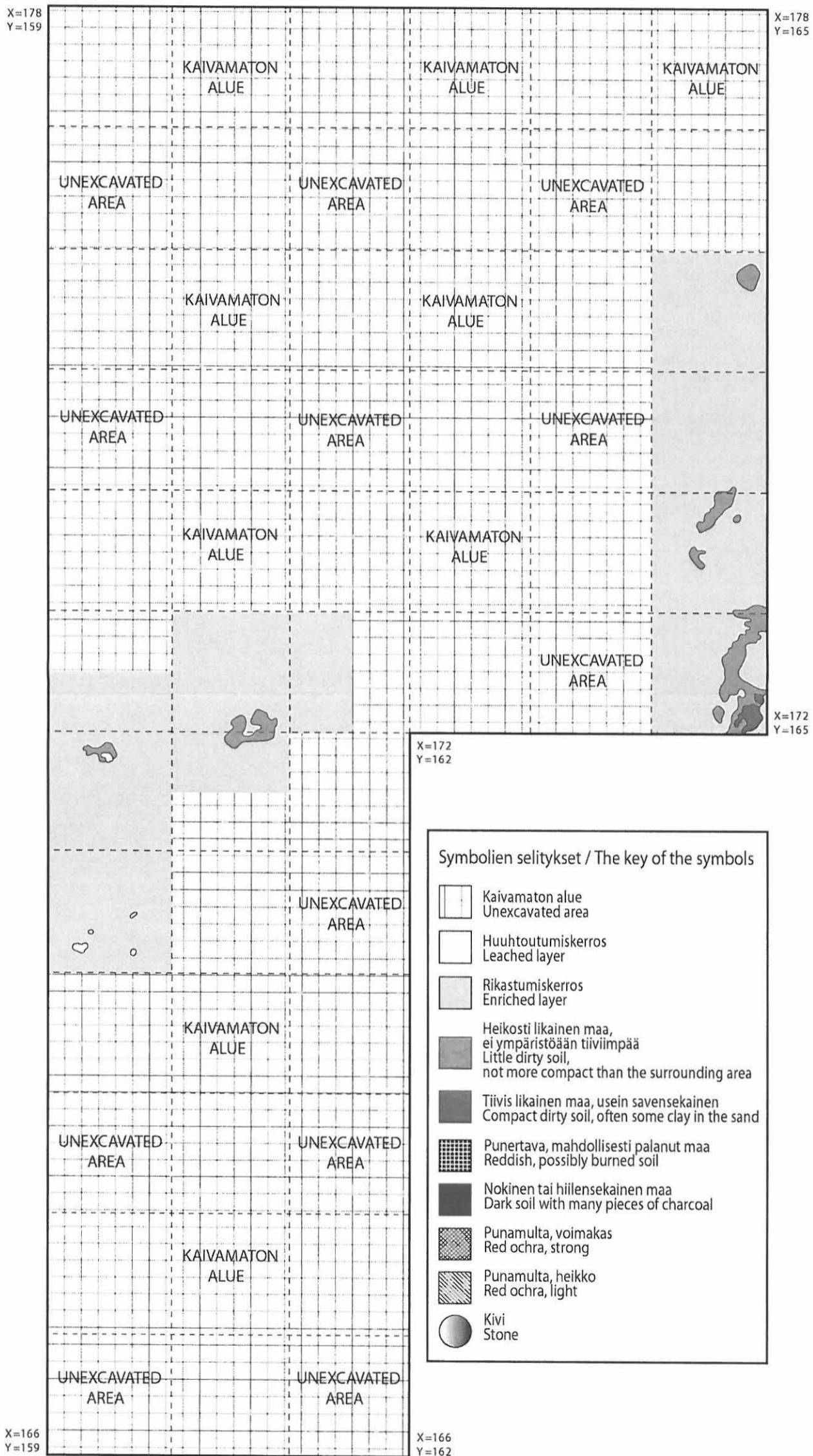
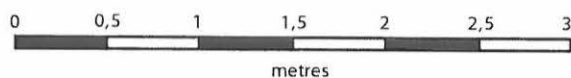
Tasokartta	Soil map
Taso 59,75 m mpy	Height 59,75 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,70 m mpy	Height 59,70 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

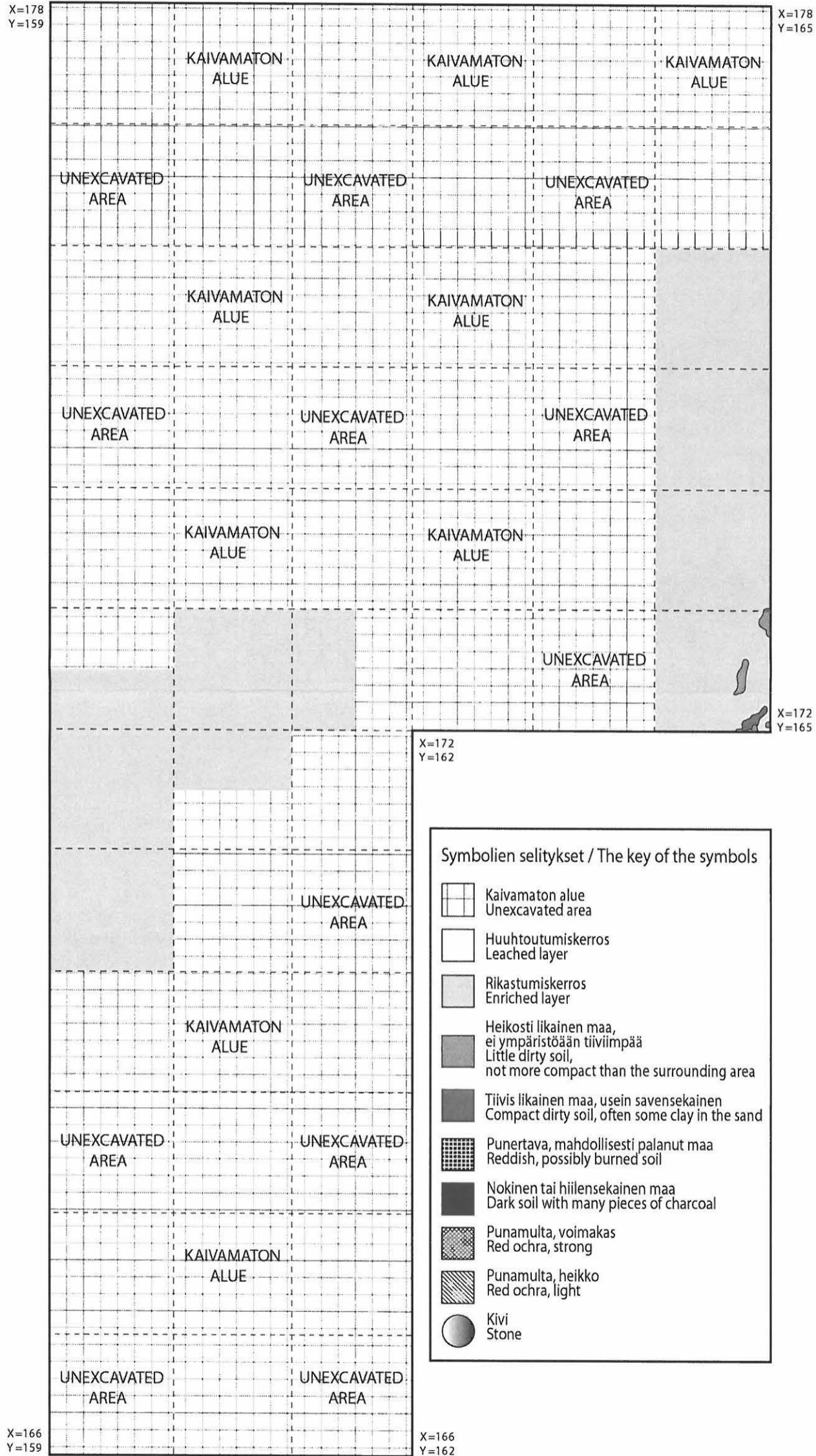
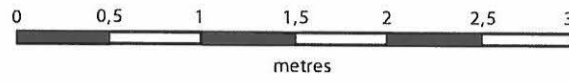
Symbolien selitykset / The key of the symbols

- Kaivamaton alue
Unexcavated area
- Huuhtoutumiskerros
Leached layer
- Rikastumiskerros
Enriched layer
- Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area
- Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand
- Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
- Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
- Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
- Punamulta, heikko
Red ochra, light
- Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

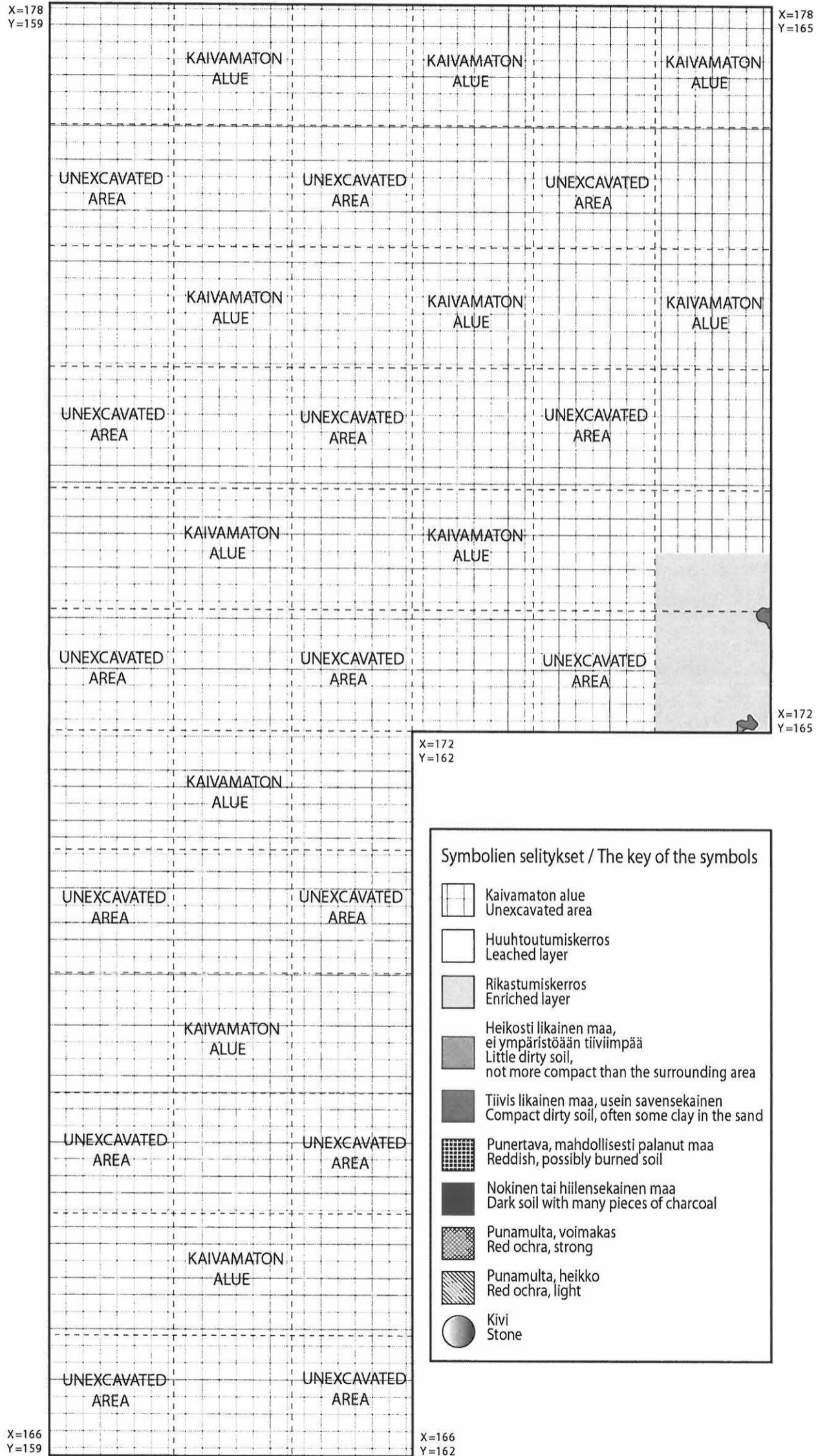
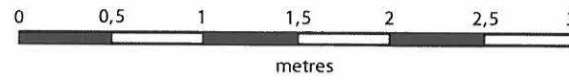
Tasokartta	Soil map
Taso 59,65 m mpy	Height 59,65 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

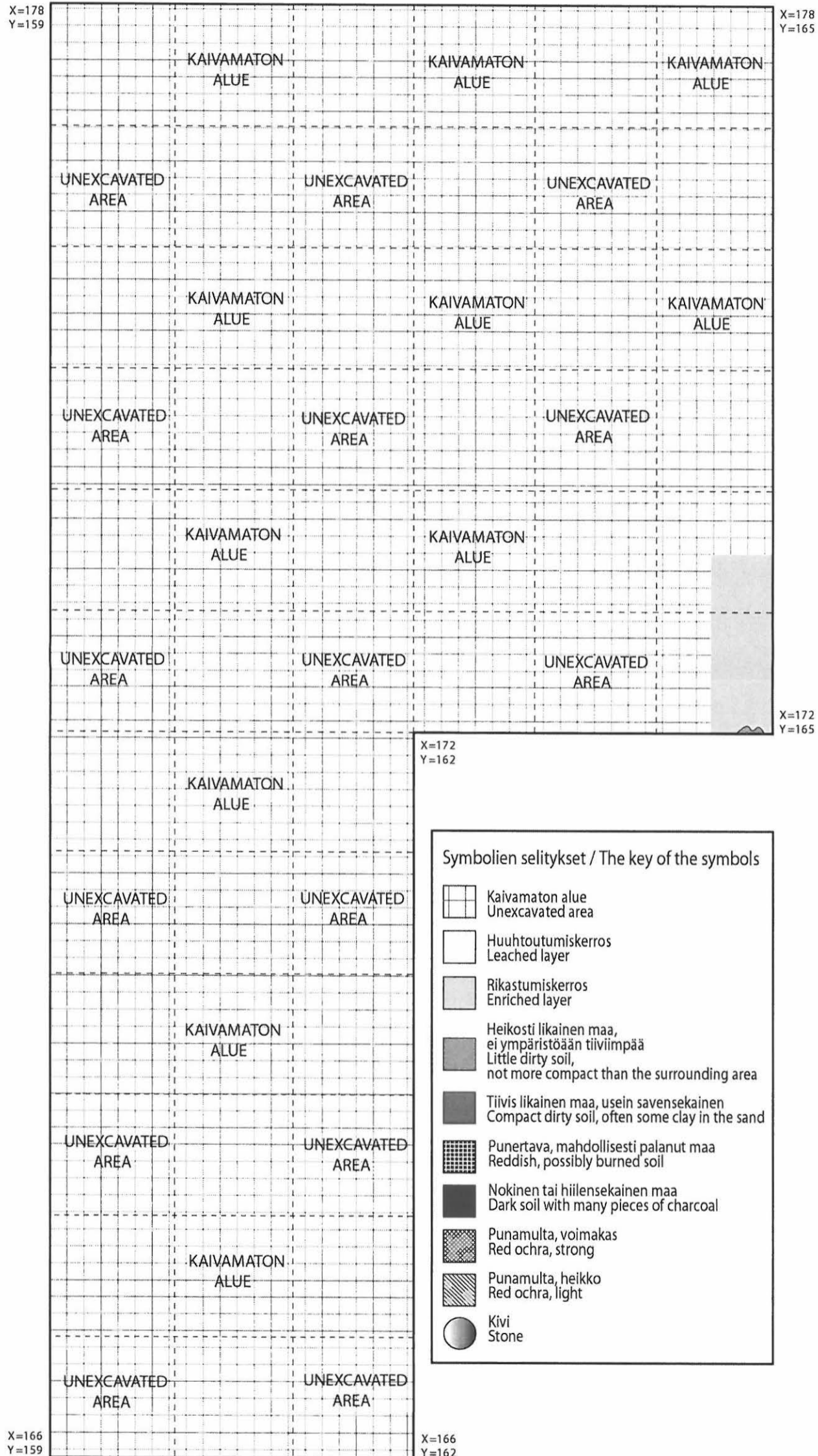
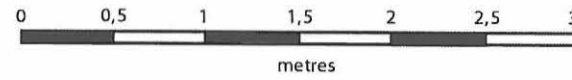
Tasokartta	Soil map
Taso 59,60 m mpy	Height 59,60 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

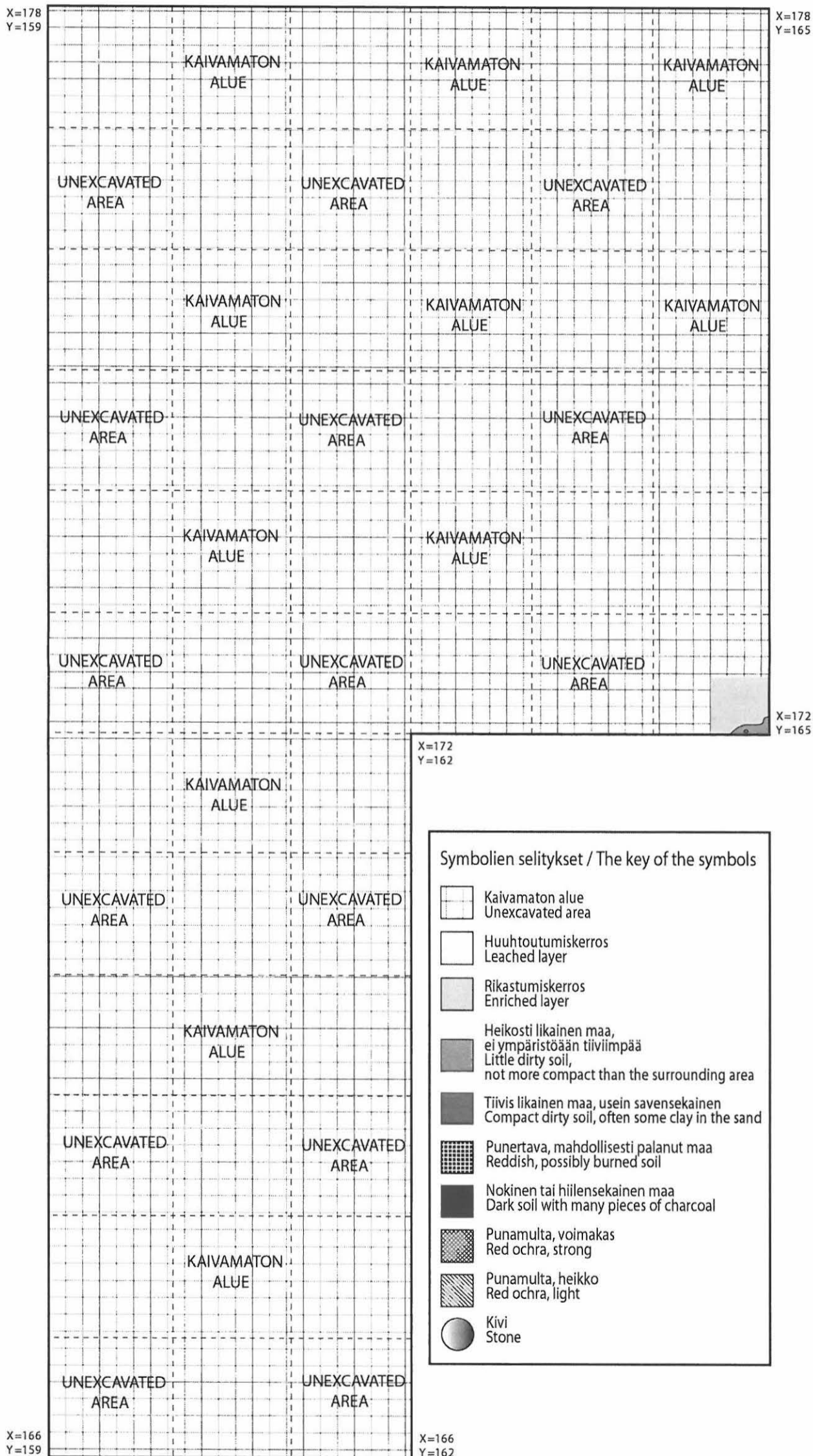
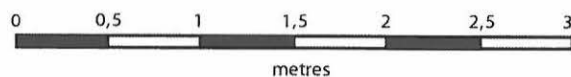
Tasokartta	Soil map
Taso 59,55 m mpy	Height 59,55 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikkinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

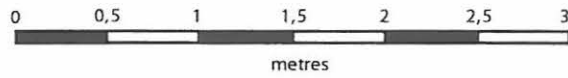
Tasokartta	Soil map
Taso 59,50 m mpy	Height 59,50 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja Antti Palmroos	Drawing: Sami Viljanmaa and Antti Palmroos

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

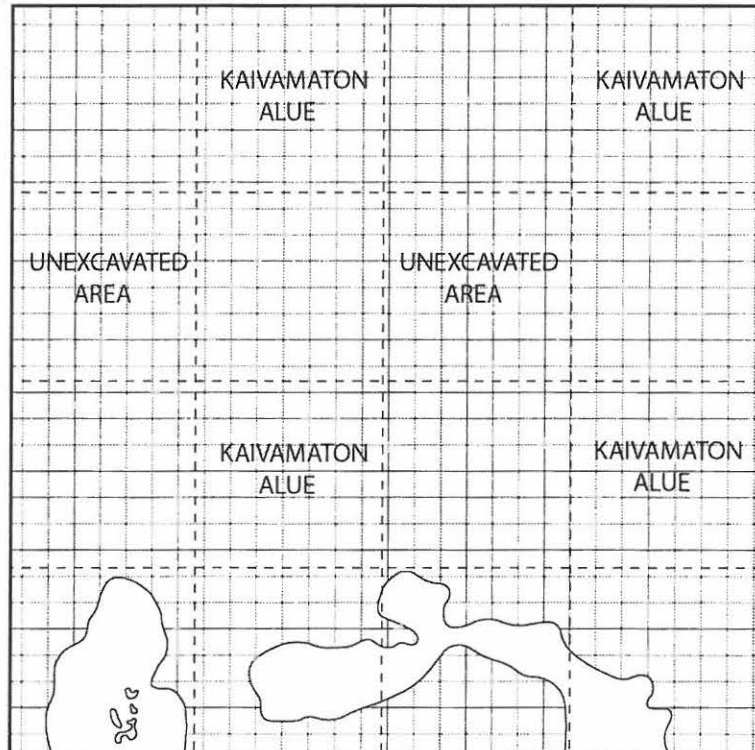

Tasokartta	Soil map
Taso 60,30 m mpy	Height 60,30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue
Unexcavated area

 Huuhtoutumiskerros
Leached layer

 Rikastumiskerros
Enriched layer

 Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area

 Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand

 Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil

 Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal

 Punamulta, voimakas
Red ochra, strong

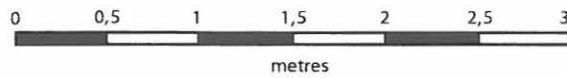
 Punamulta, heikko
Red ochra, light

 Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

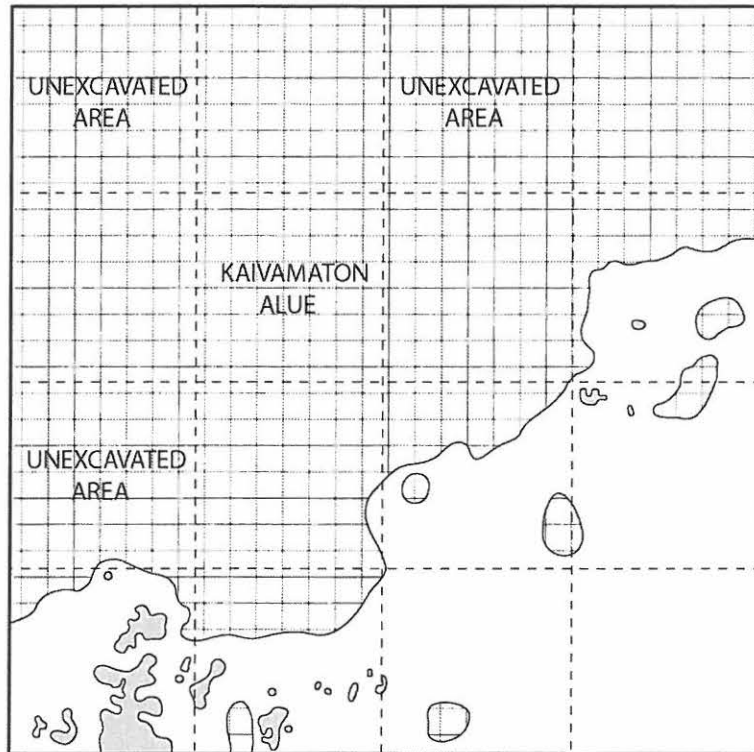

Tasokartta	Soil map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

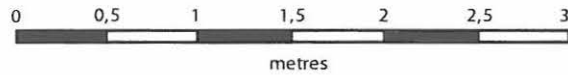
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

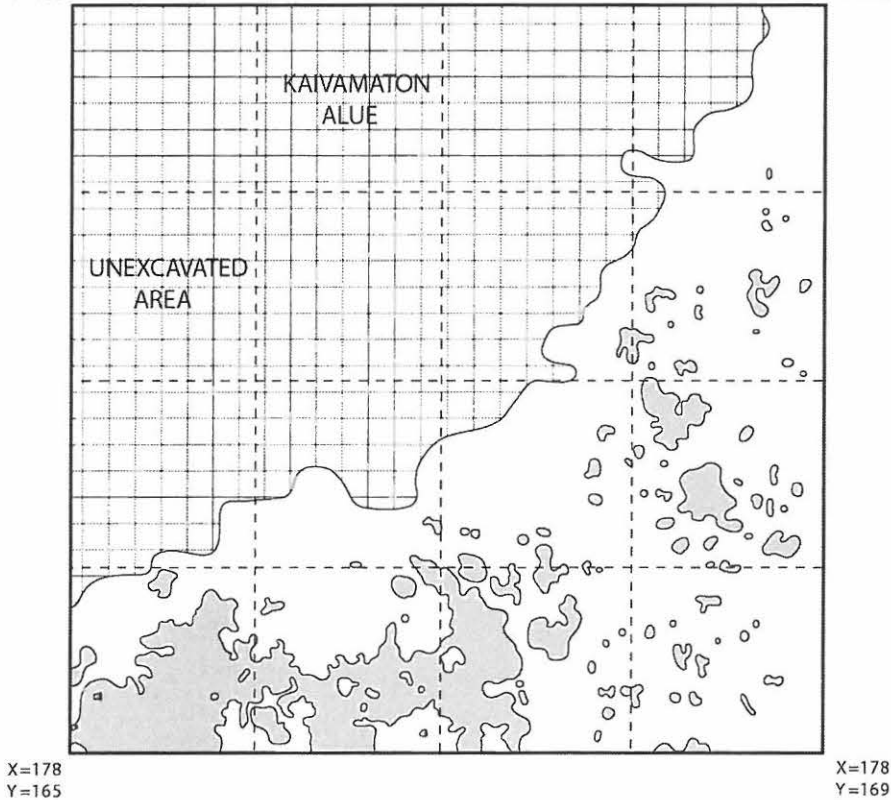

Tasokartta	Soil map
Taso 60,20 m mpy	Height 60,20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

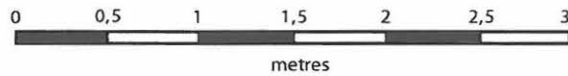
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

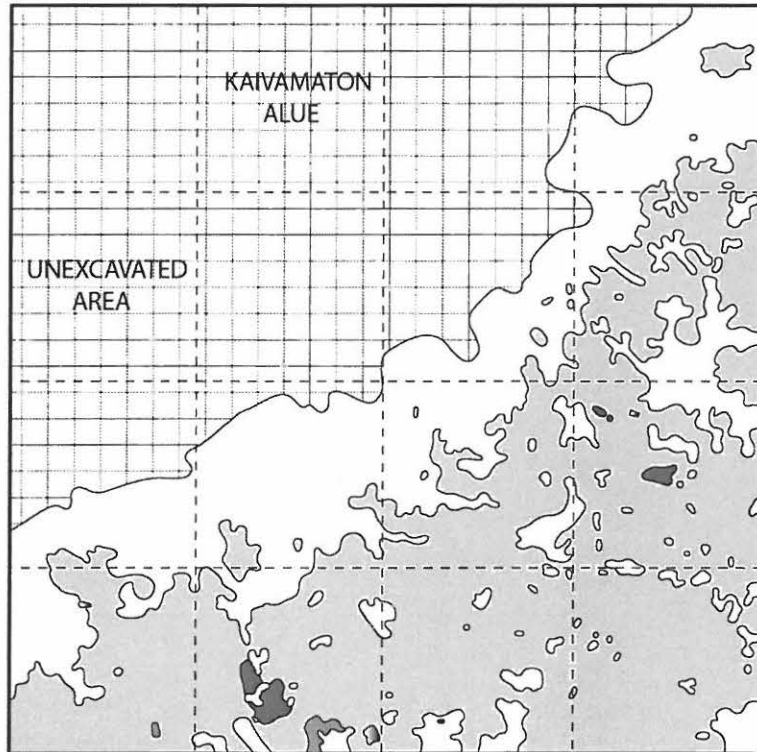

Tasokartta	Soil map
Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

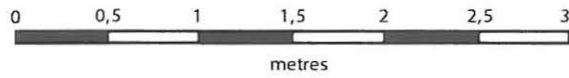
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

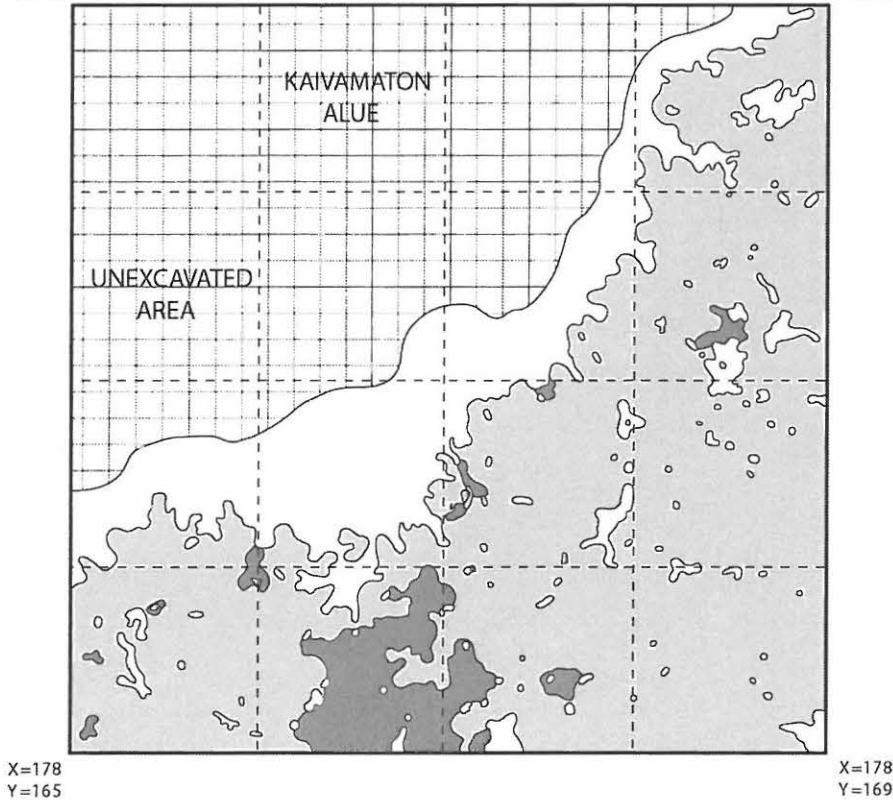

Tasokartta	Soil map
Taso 60,10 m mpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

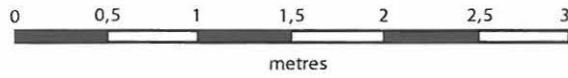
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

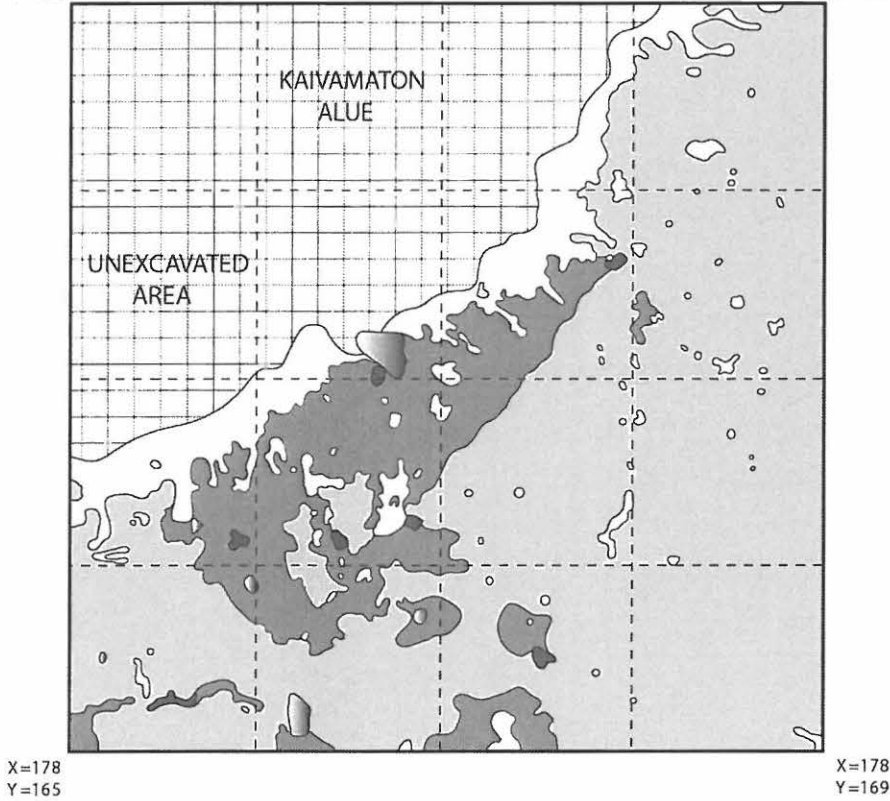

Tasokartta	Soil map
Taso 60,05 m mpy	Height 60,05 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue
Unexcavated area

 Huuhtoutumiskerros
Leached layer

 Rikastumiskerros
Enriched layer

 Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area

 Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand

 Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil

 Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal

 Punamulta, voimakas
Red ochra, strong

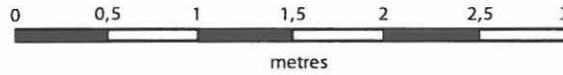
 Punamulta, heikko
Red ochra, light

 Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

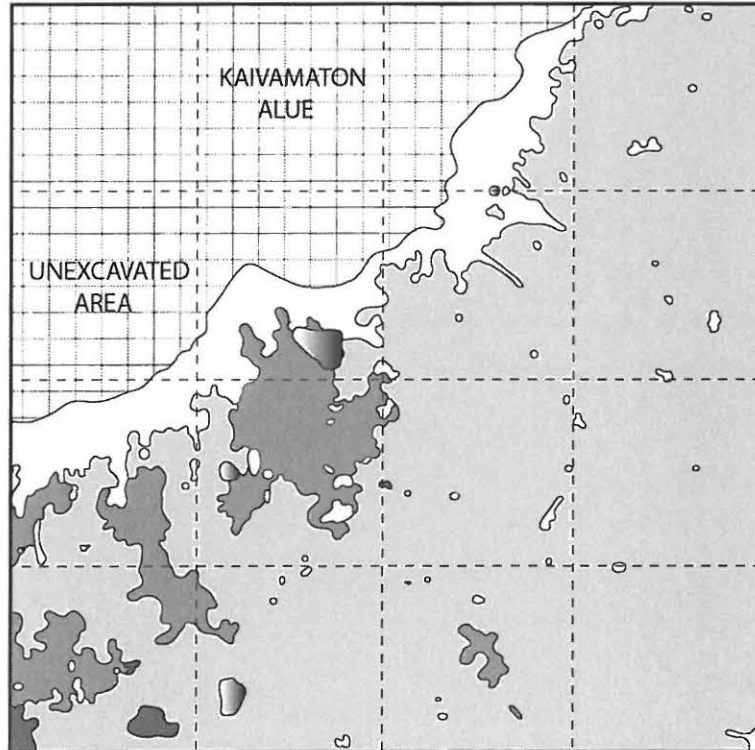

Tasokartta	Soil map
Taso 60,00 m mpy	Height 60,00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

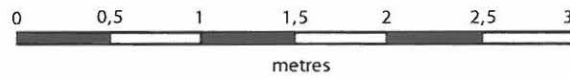
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

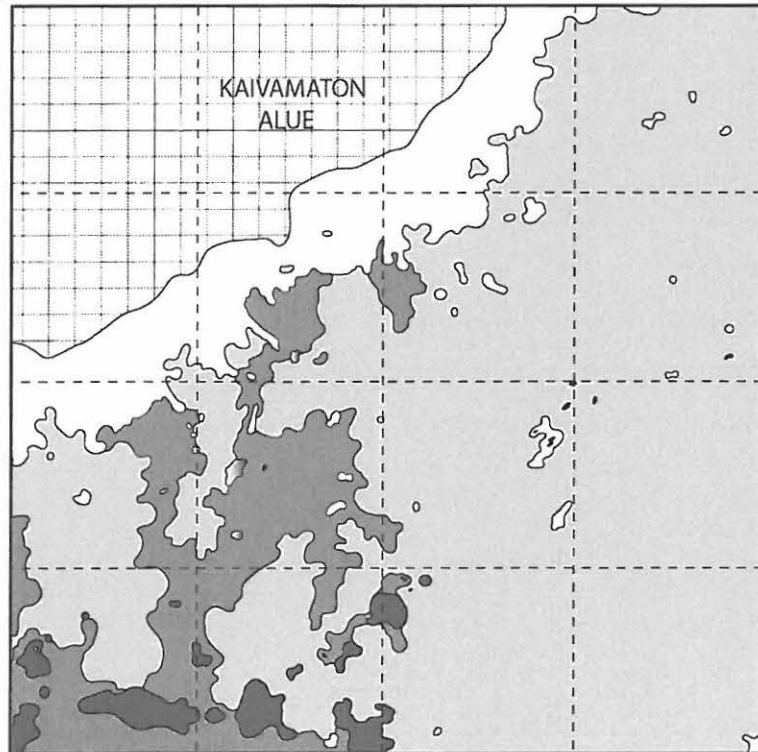

Tasokartta	Soil map
Taso 59,95 m mpy	Height 59,95 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

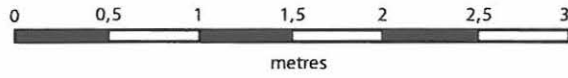
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

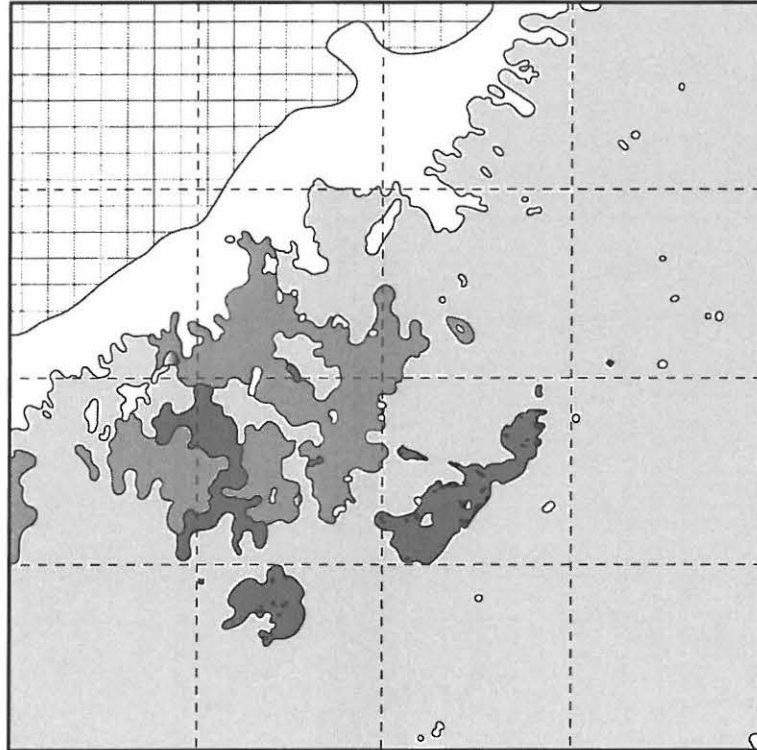

Tasokartta	Soil map
Taso 59,90 m mpy	Height 59,90 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

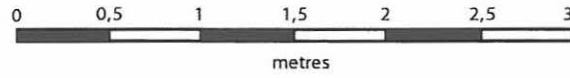
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,85 m mpy	Height 59,85 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue
Unexcavated area

 Huuhtoutumiskerros
Leached layer

 Rikastumiskerros
Enriched layer

 Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area

 Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand

 Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil

 Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal

 Punamulta, voimakas
Red ochra, strong

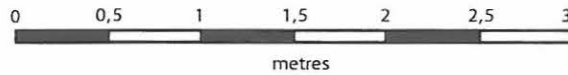
 Punamulta, heikko
Red ochra, light

 Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

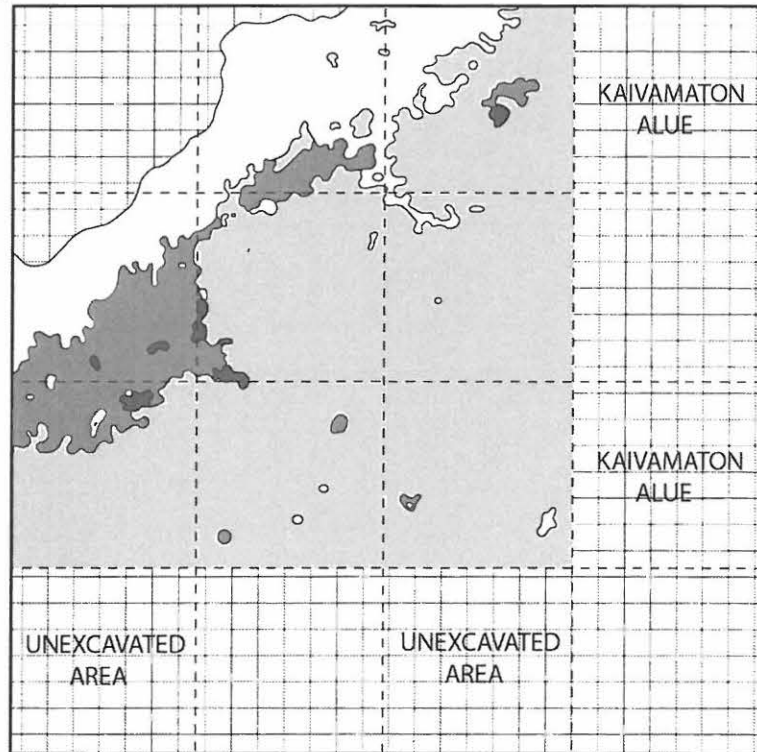

Tasokartta	Soil map
Taso 59,80 m mpy	Height 59,80 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Plirttäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

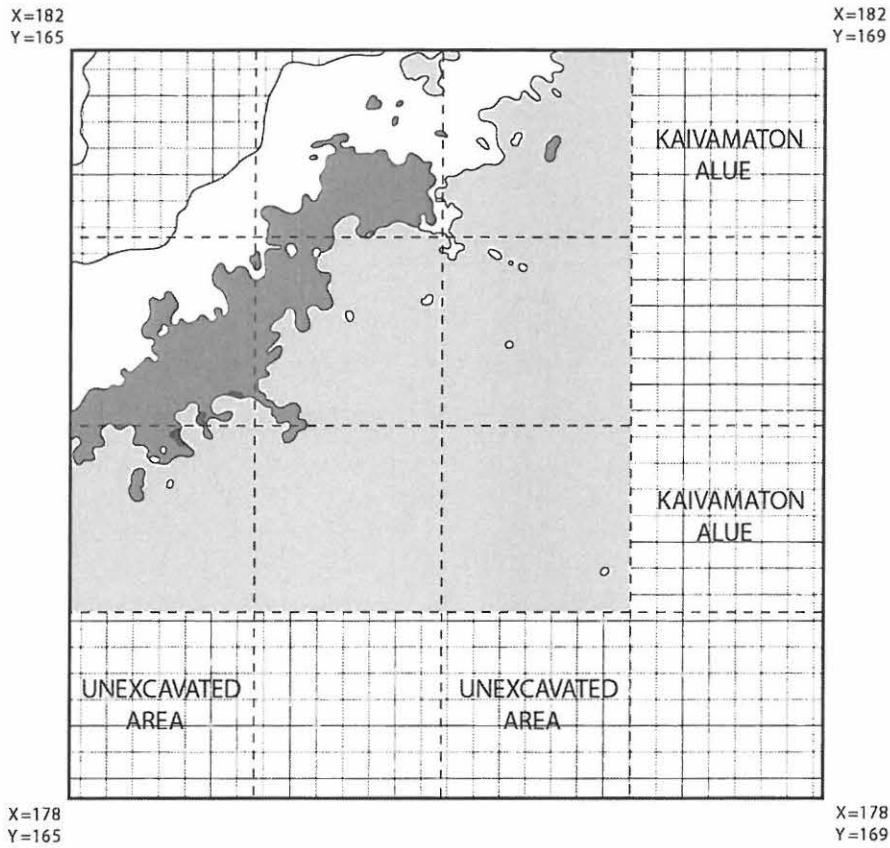
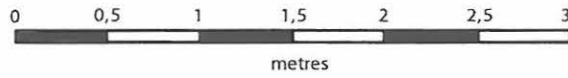
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,75 m mpy	Height 59,75 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

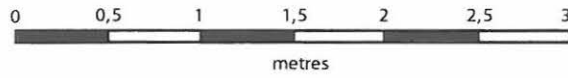
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

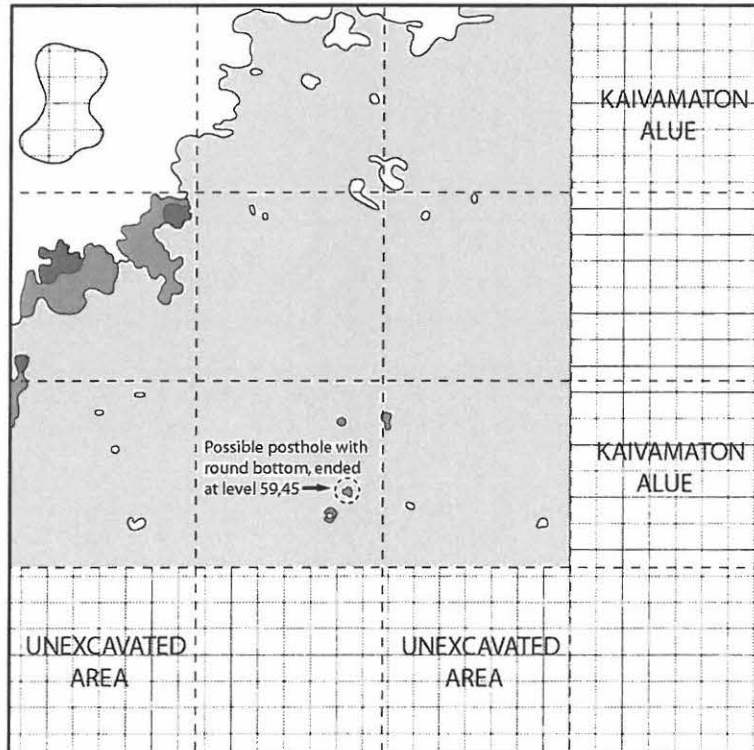

Tasokartta	Soil map
Taso 59,70 m mpy	Height 59,70 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

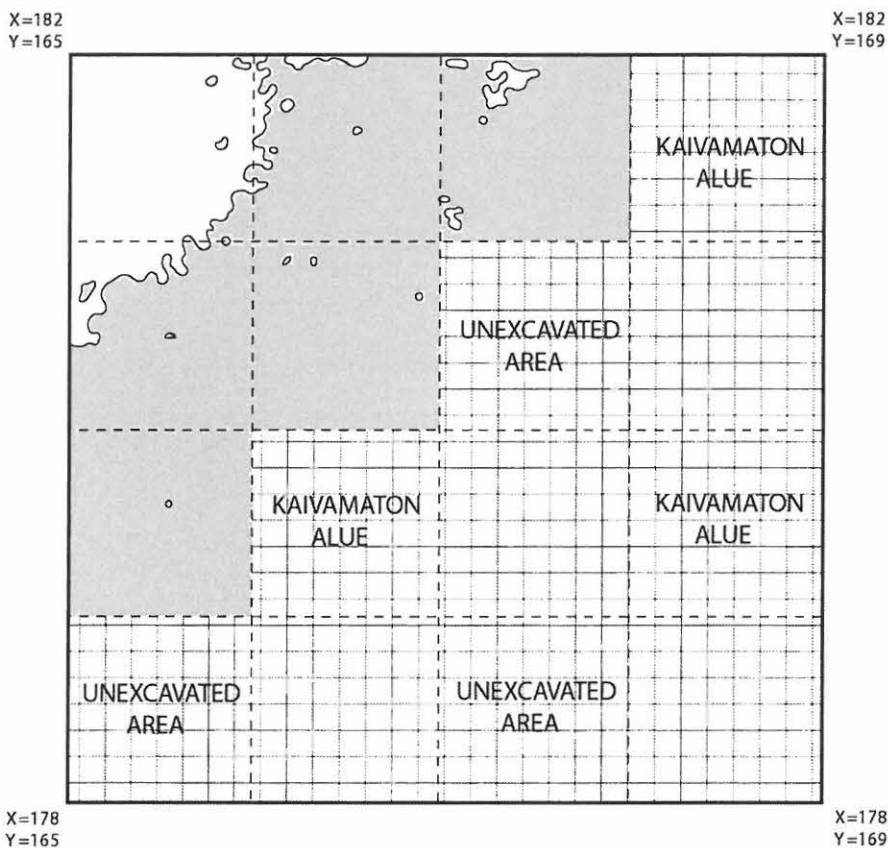
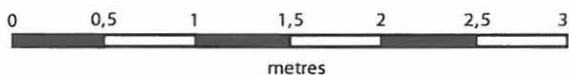
Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue Unexcavated area	 Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil
 Huuhtoutumiskerros Leached layer	 Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
 Rikastumiskerros Enriched layer	 Punamulta, voimakas Red ochra, strong
 Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area	 Punamulta, heikko Red ochra, light
 Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand	 Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,65 m mpy	Height 59,65 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue
Unexcavated area

 Huuhtoutumiskerros
Leached layer

 Rikastumiskerros
Enriched layer

 Heikosti likainen maa,
ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area

 Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand

 Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil

 Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal

 Punamulta, voimakas
Red ochra, strong

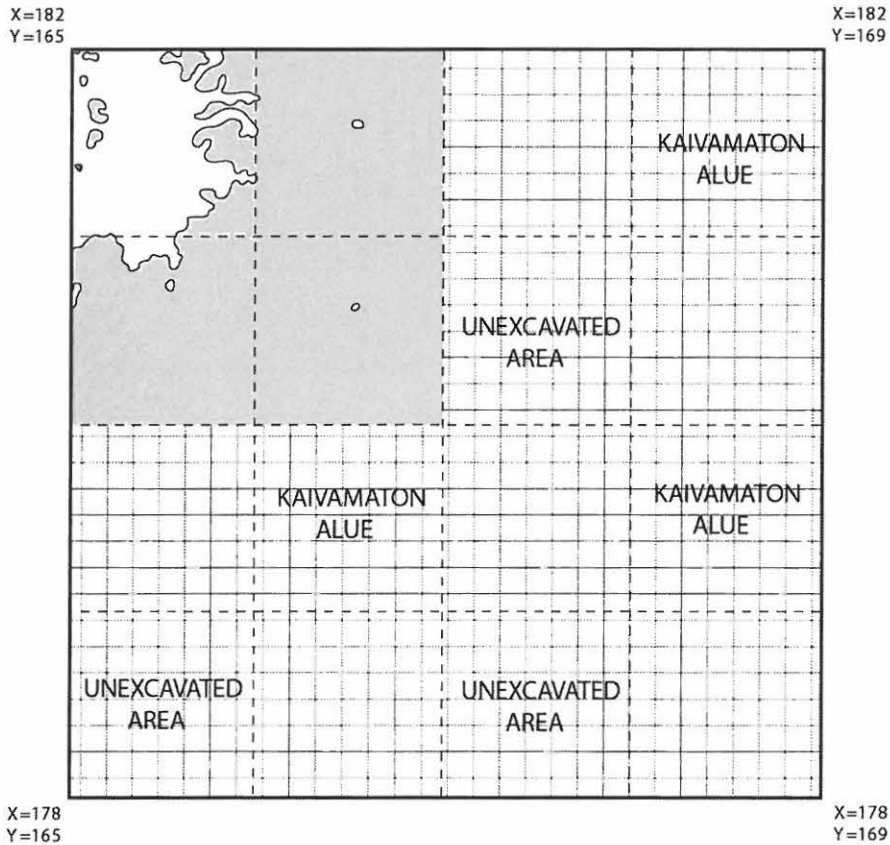
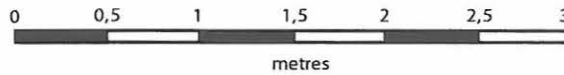
 Punamulta, heikko
Red ochra, light

 Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Tasokartta	Soil map
Taso 59,60 m mpy	Height 59,60 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

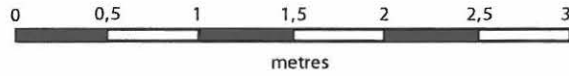
Symbolien selitykset / The key of the symbols

Kaivamaton alue
Unexcavated area	Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil
Huuhtoutumiskerros
Leached layer	Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal
Rikastumiskerros
Enriched layer	Punamulta, voimakas
Red ochra, strong
Heikosti likainen maa,
ei ym päristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area	Punamulta, heikko
Red ochra, light
Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand	Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

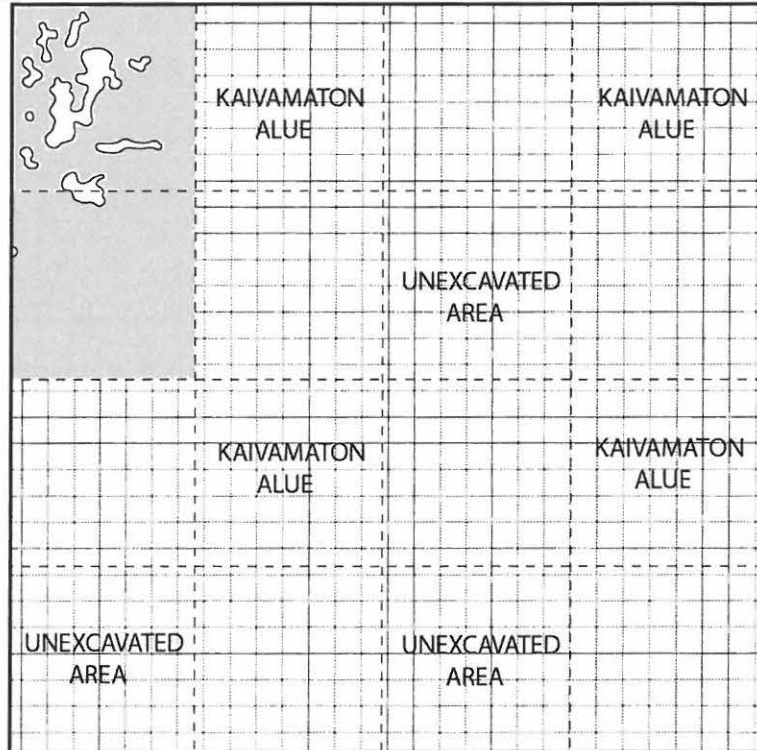

Tasokartta	Soil map
Taso 59,55 m mpy	Height 59,55 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjä: Sami Viljanmaa	Drawing: Sami Viljanmaa

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

Symbolien selitykset / The key of the symbols

 Kaivamaton alue
Unexcavated area

 Huuhtoutumiskerros
Leached layer

 Rikastumiskerros
Enriched layer

 Heikosti likainen maa,
ei ym päristöään tiiviimpää
Little dirty soil,
not more compact than the surrounding area

 Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand

 Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil

 Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal

 Punamulta, voimakas
Red ochra, strong

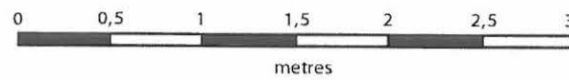
 Punamulta, heikko
Red ochra, light

 Kivi
Stone

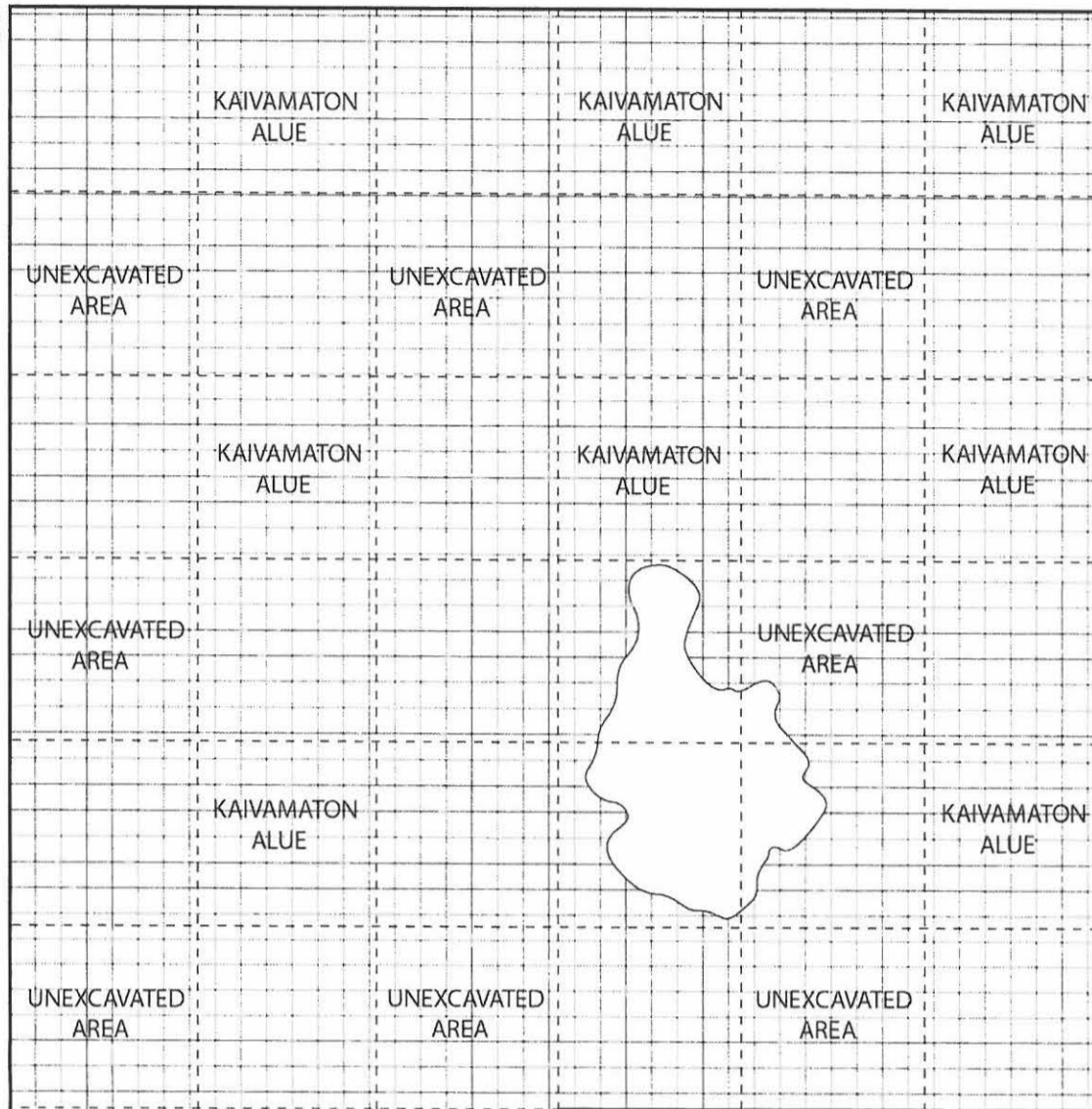
KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

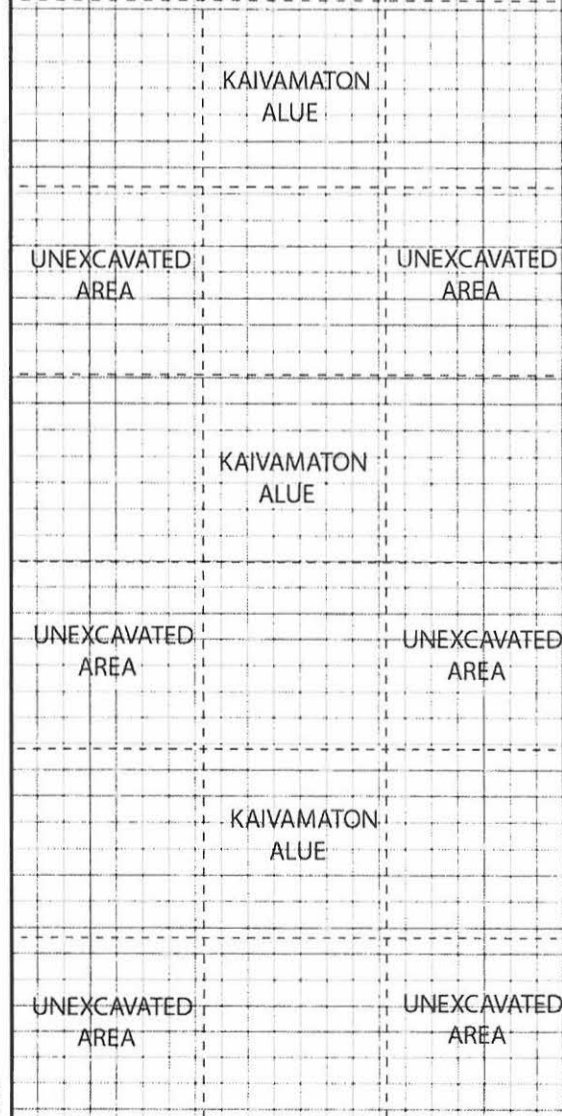
Löytökartta	Find map
Taso 60,35 m mpy	Height 60,35 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=178
Y=159

X=178
Y=165

X=172
Y=162

X=172
Y=165

X=166
Y=159

X=166
Y=162

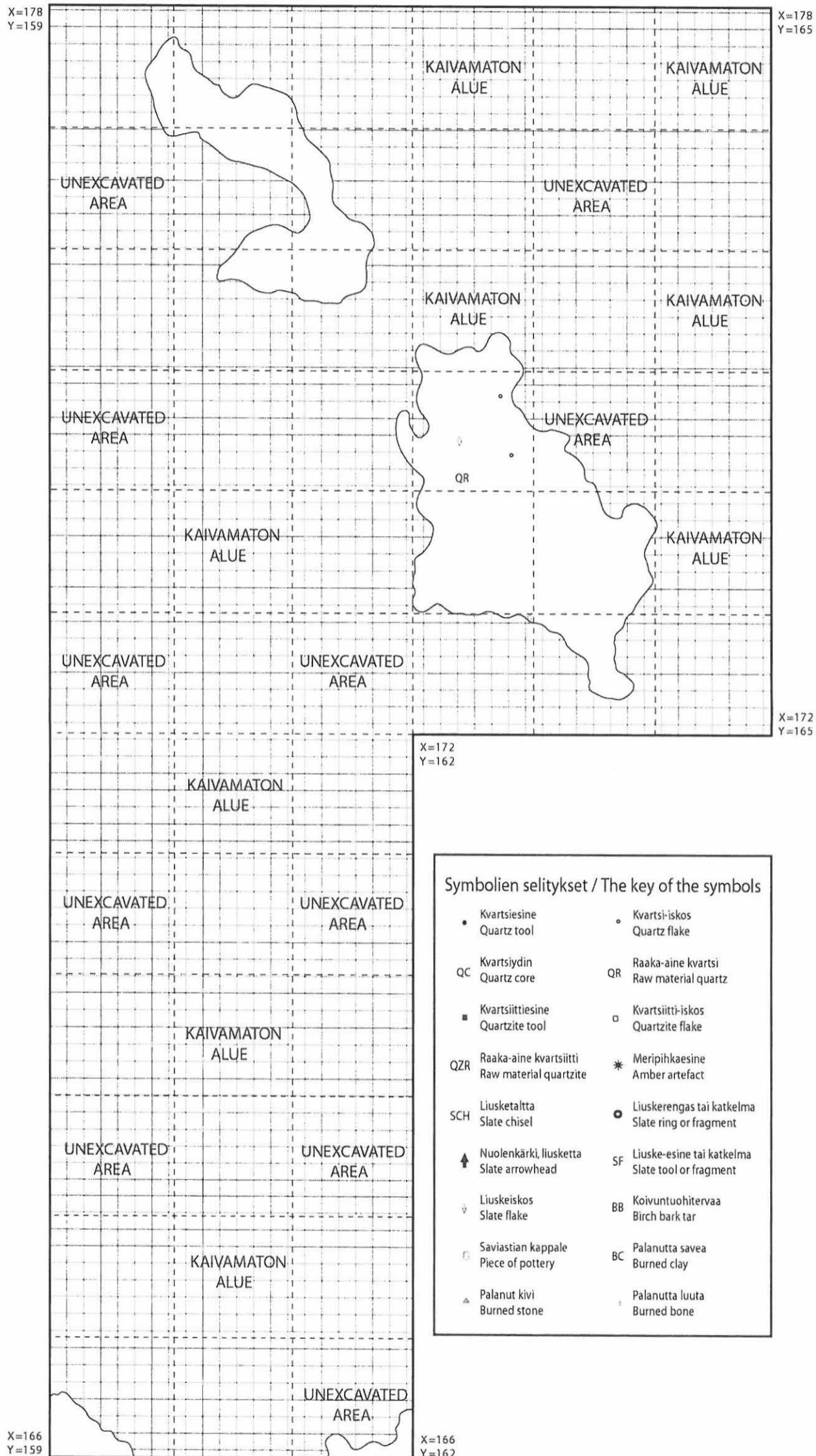
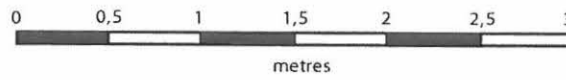
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake
QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment
↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
↳ Liuskeiskos Slate flake	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
☐ Saviastian kappale Piece of pottery	BC Palanutta savea Burned clay
▲ Palanut kivi Burned stone	† Palanutta luuta Burned bone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

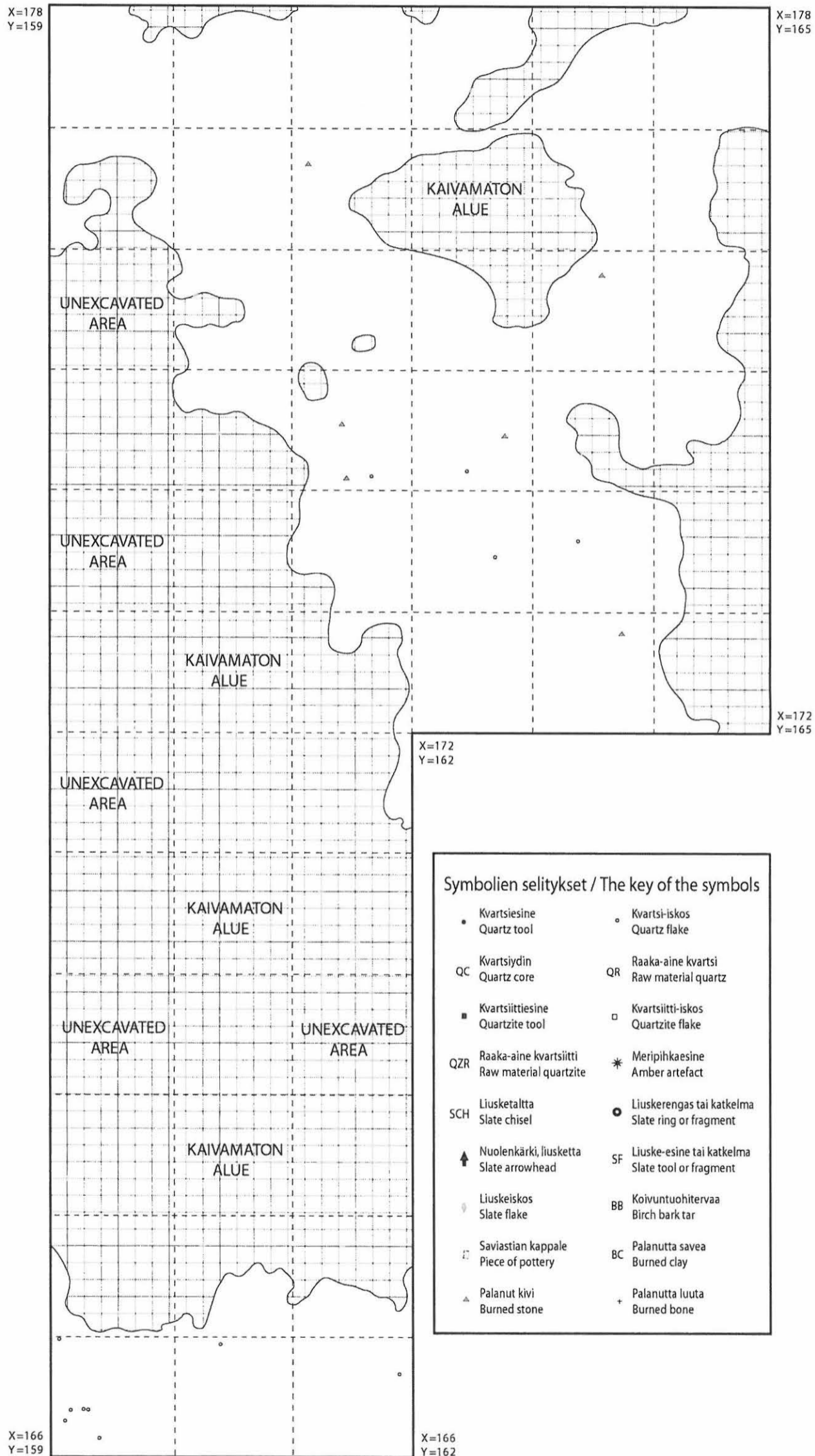
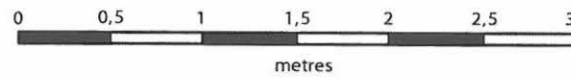
Löytökartta	Find map
Taso 60,30 m mpy	Height 60,30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=178
Y=159

X=178
Y=165

X=172
Y=165

X=172
Y=162

X=166
Y=159

X=166
Y=162

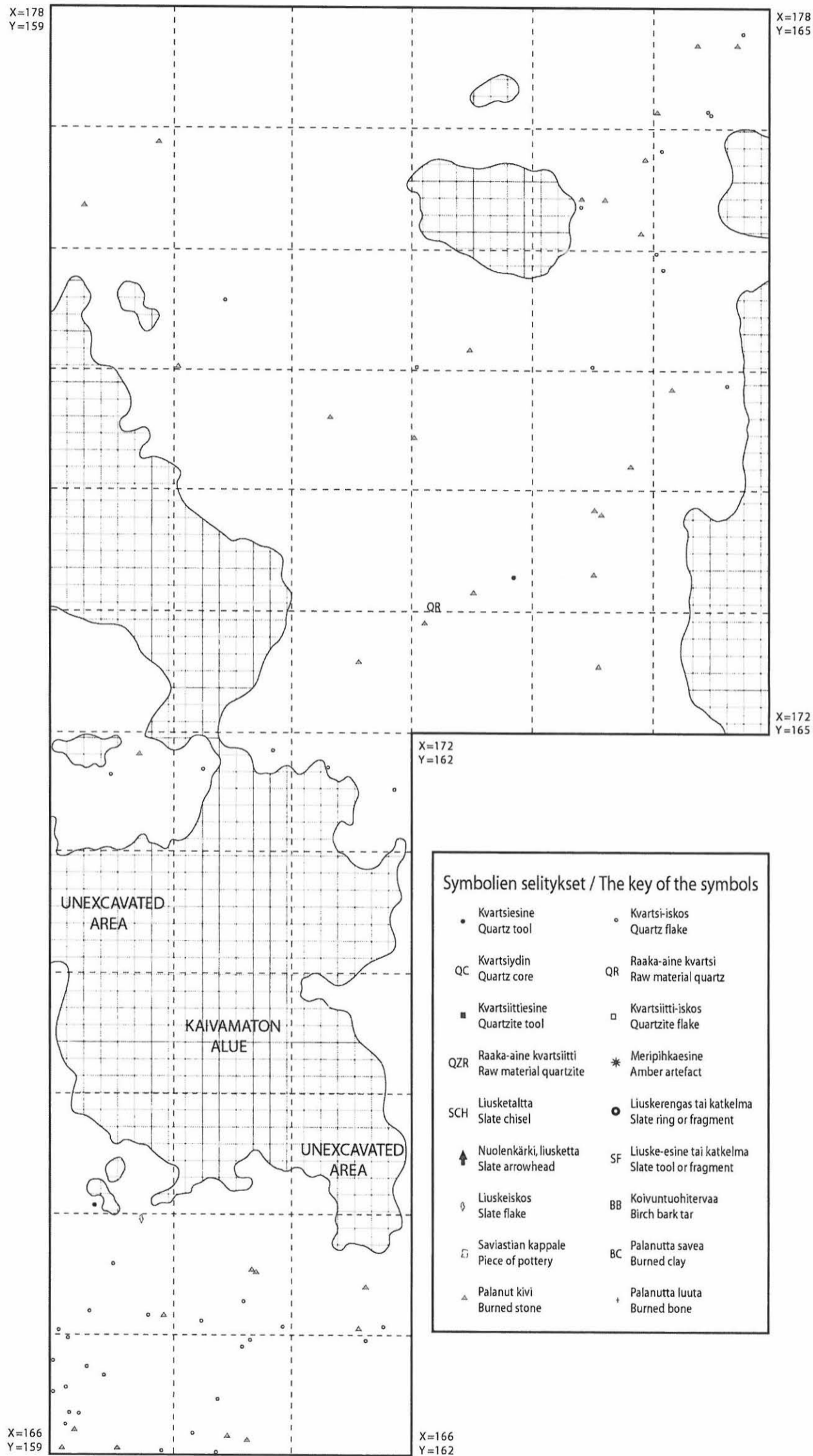
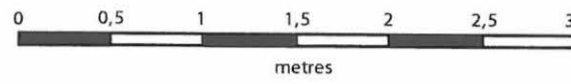
Symbolien selitykset / The key of the symbols	
• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake
QC Kvartsydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment
↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
∩ Saviastian kappale Piece of pottery	BC Palanutta savea Burned clay
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

N

Löytökartta	Find map
Taso 60,20 m mpy	Height 60,20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

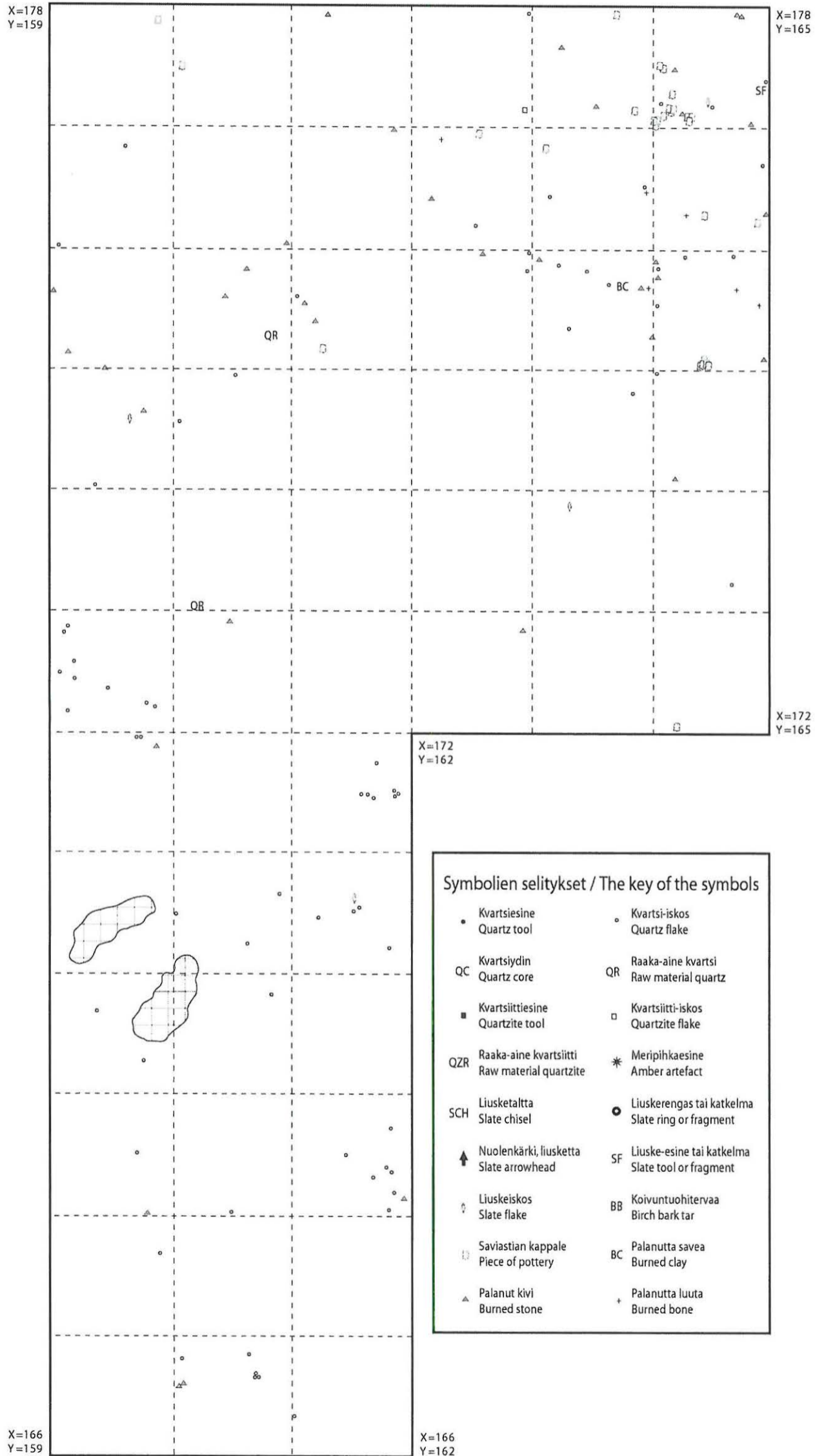
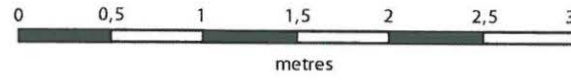
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine
Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos
Quartz flake
QC Kvartsiydin
Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi
Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine
Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos
Quartzite flake
QZR Raaka-aine kvartsiitti
Raw material quartzite	* Meripihkaesine
Amber artefact
SCH Liusketalta
Slate chisel	◉ Liuskerengas tai katkelma
Slate ring or fragment
↑ Nuolenkärki, liusketta
Slate arrowhead	SF Liuske-esine tai katkelma
Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos
Slate flake	BB Koivuntuohitervaa
Birch bark tar
E3 Saviastian kappale
Piece of pottery	BC Palanutta savea
Burned clay
▲ Palanut kivi
Burned stone	+ Palanutta luuta
Burned bone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II[28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

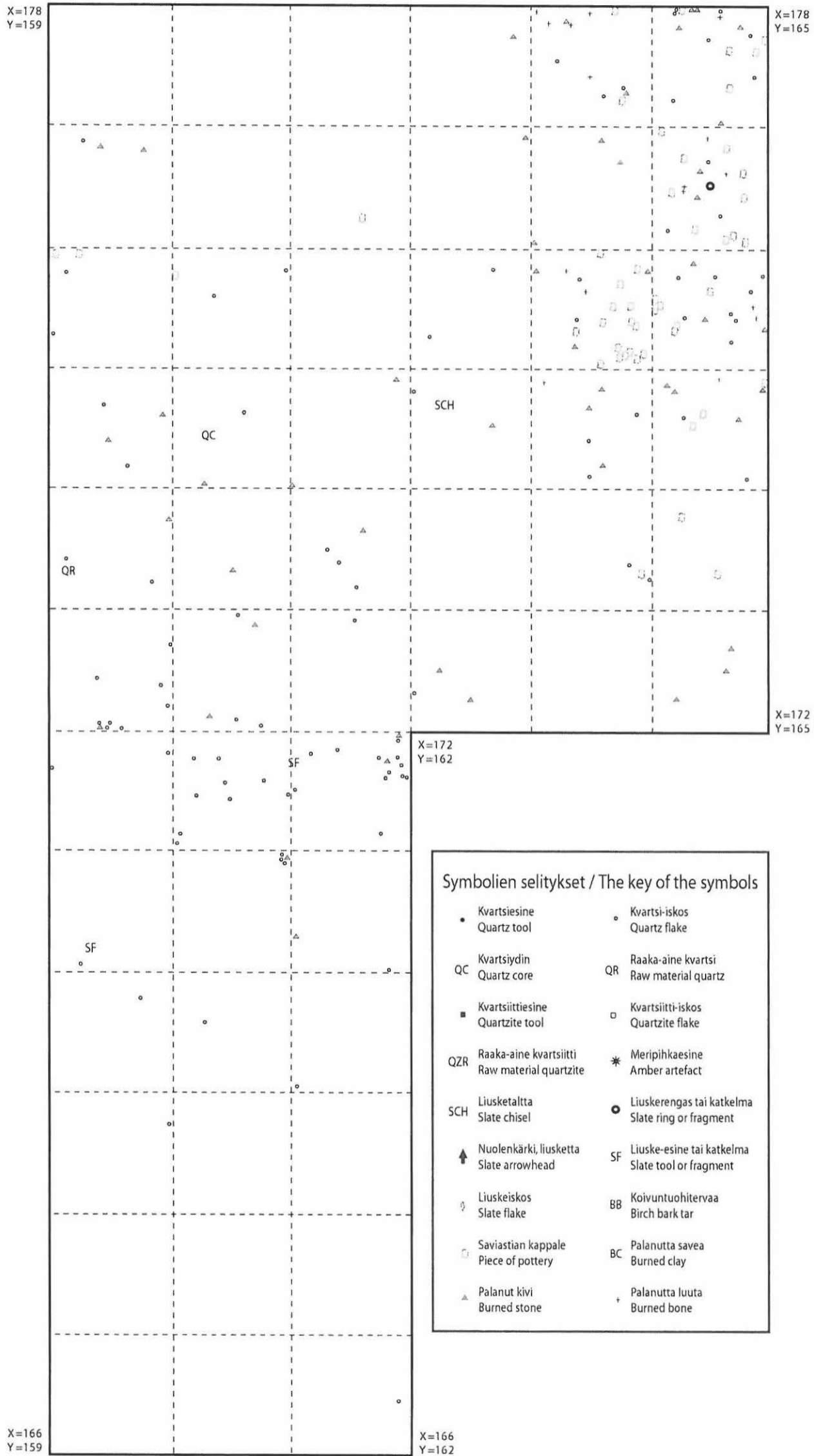
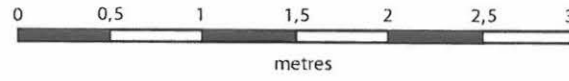
Löytökartta	Find map
Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

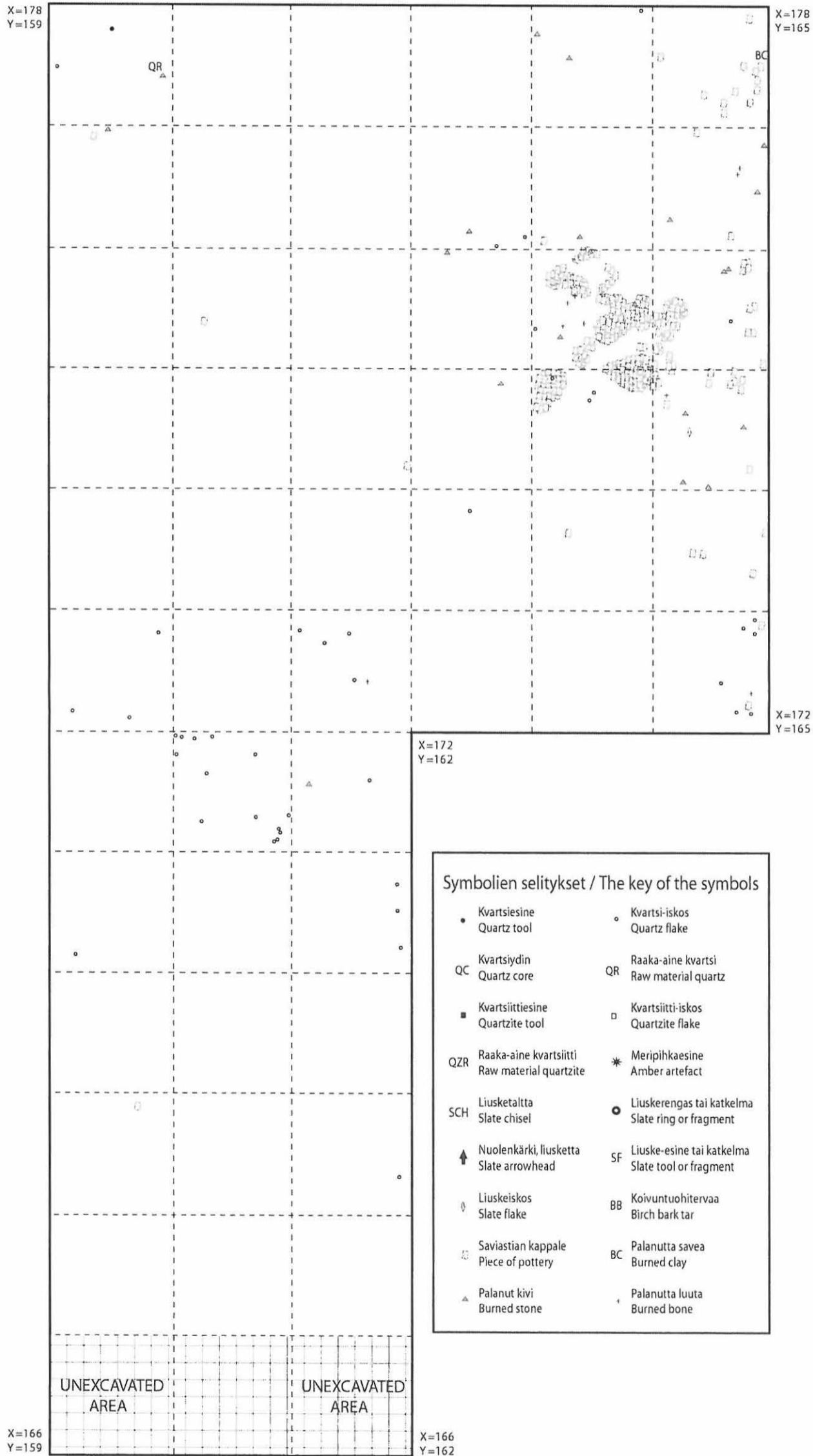
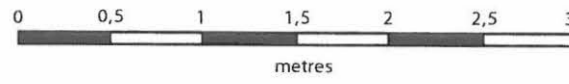
Löytökartta	Find map
Taso 60,10 m mpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,05 m mpy	Height 60,05 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

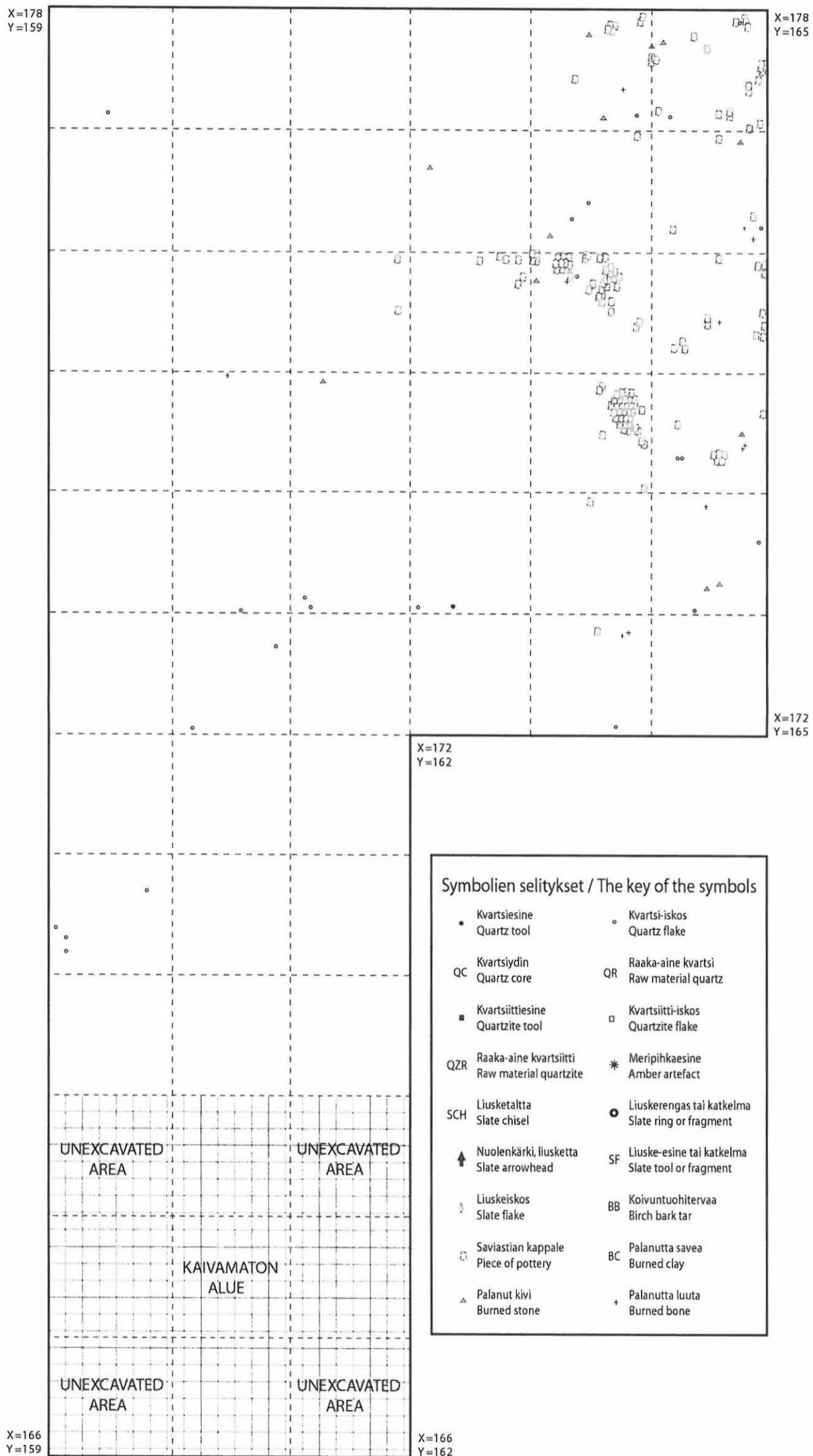
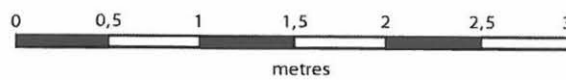

Symbolien selitykset / The key of the symbols	
• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake
QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment
↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	BC Palanutta savea Burned clay
▲ Palanut kivi Burned stone	† Palanutta luuta Burned bone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikkinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

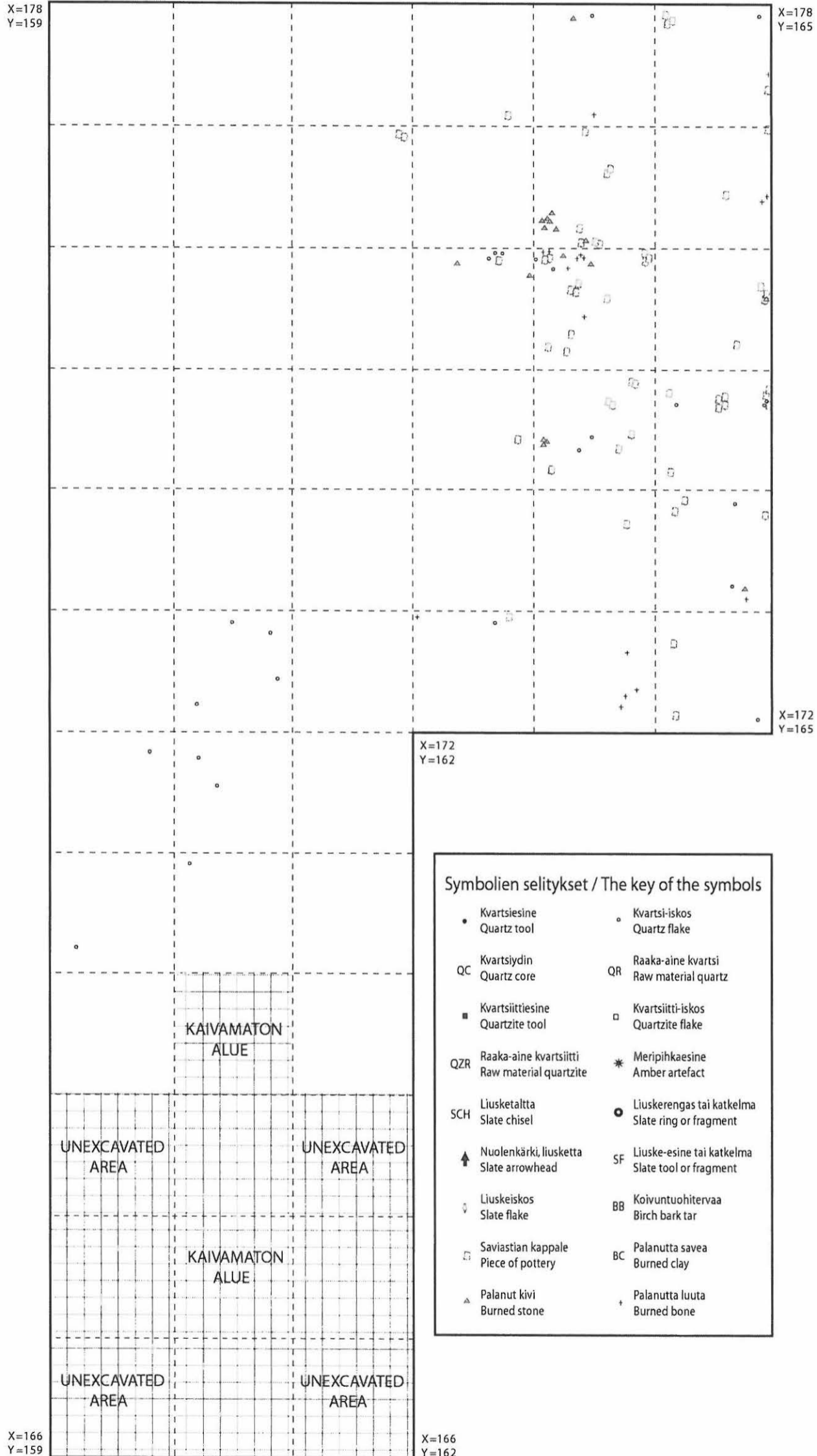
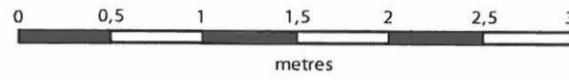
Löytökartta	Find map
Taso 60,00 m mpy	Height 60,00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

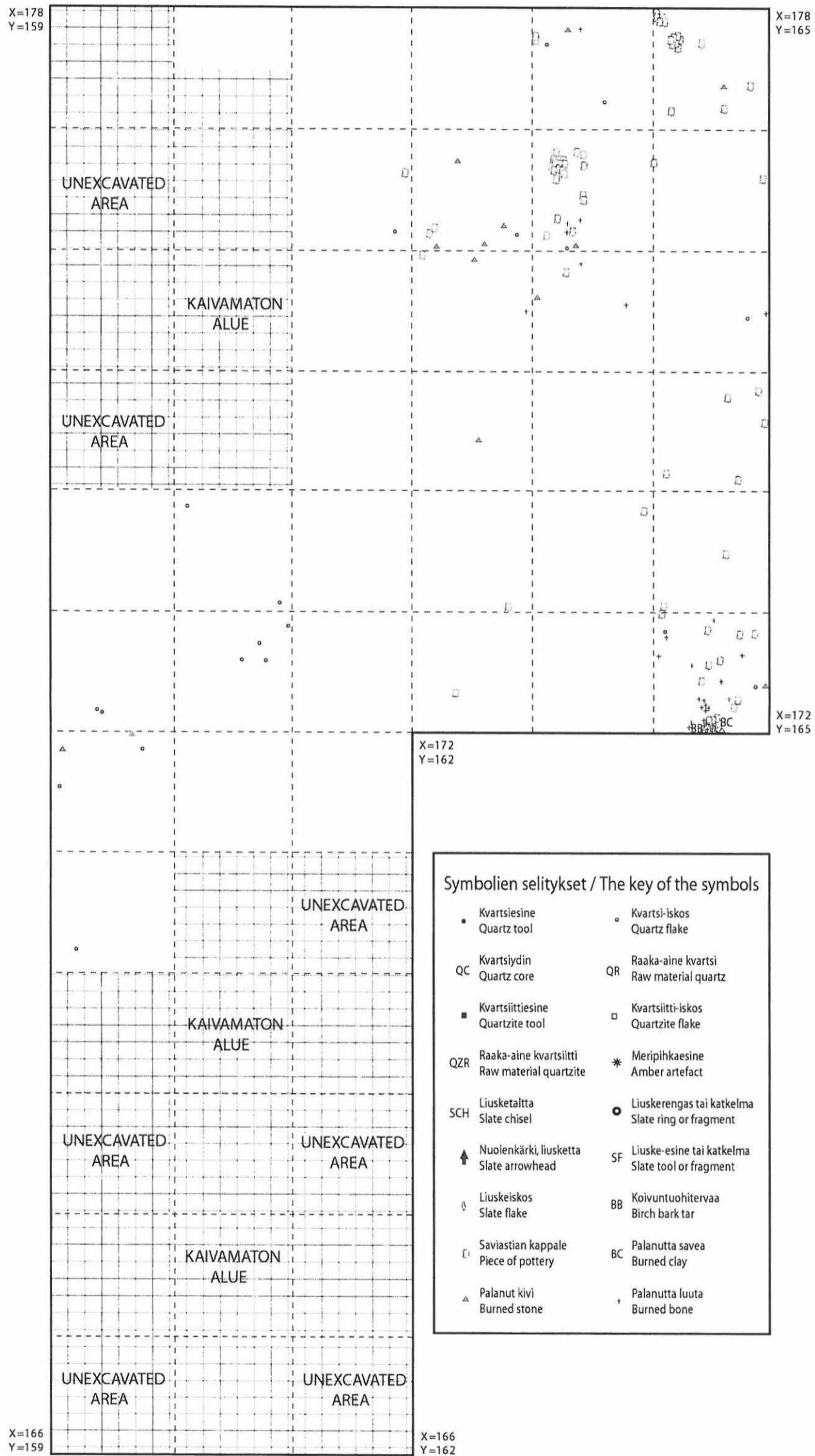
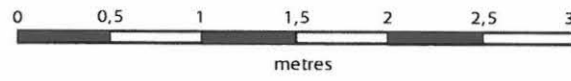
Löytökartta	Find map
Taso 59,95 m mpy	Height 59,95 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,90 m mpy	Height 59,90 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

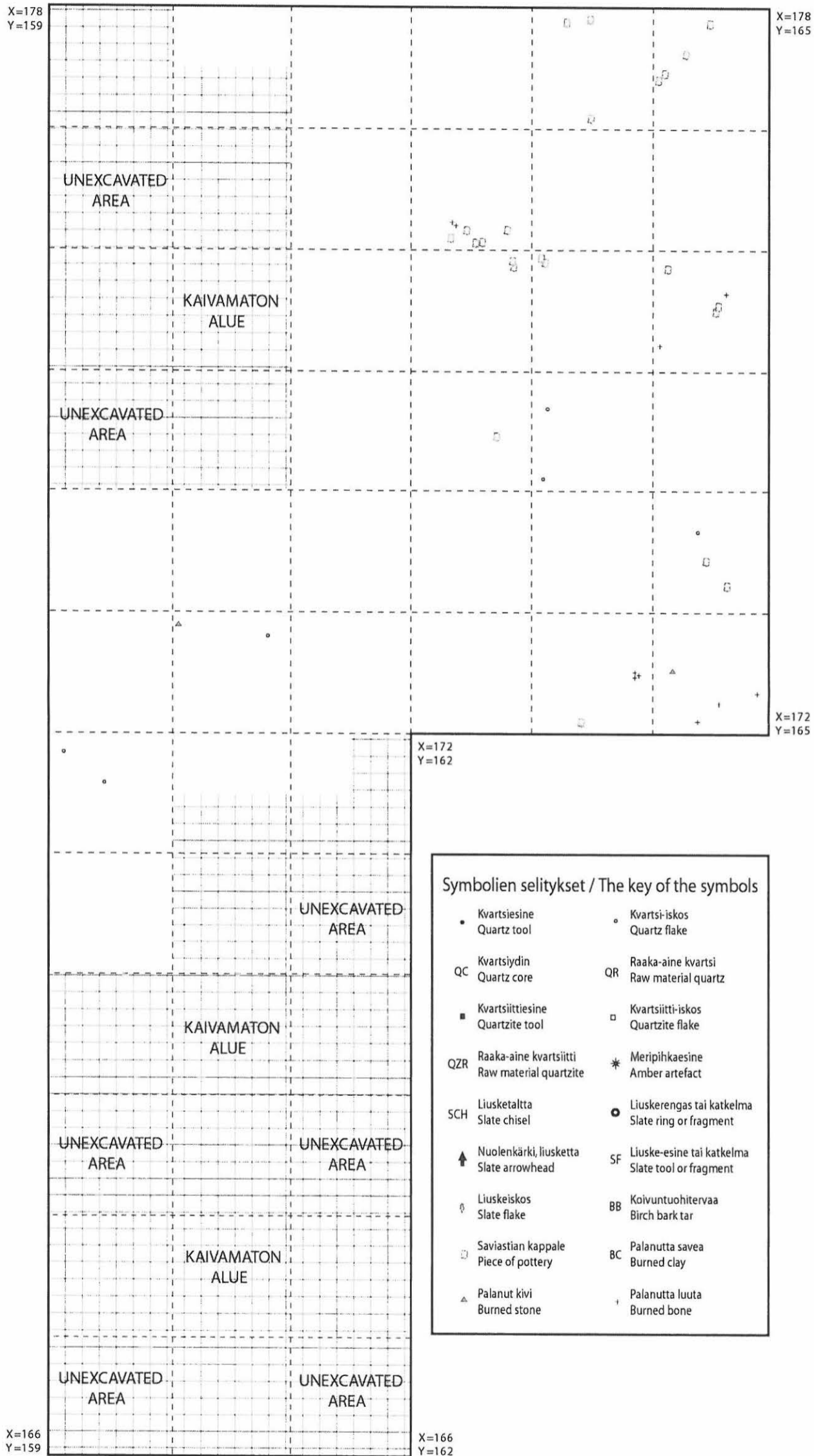
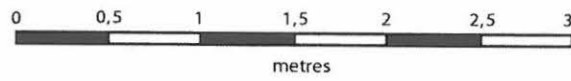
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine
Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos
Quartz flake
QC Kvartsiydin
Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi
Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine
Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos
Quartzite flake
QZR Raaka-aine kvartsiitti
Raw material quartzite	* Meripihkaesine
Amber artefact
SCH Liusketalta
Slate chisel	◉ Liuskerengas tai katkelma
Slate ring or fragment
↑ Nuolenkärki, liusketta
Slate arrowhead	SF Liuske-esine tai katkelma
Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos
Slate flake	BB Koivuntuohitervaa
Birch bark tar
E ₁ Saviastian kappale
Piece of pottery	BC Palanutta savea
Burned clay
▲ Palanut kivi
Burned stone	+ Palanutta luuta
Burned bone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,85 m mpy	Height 59,85 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

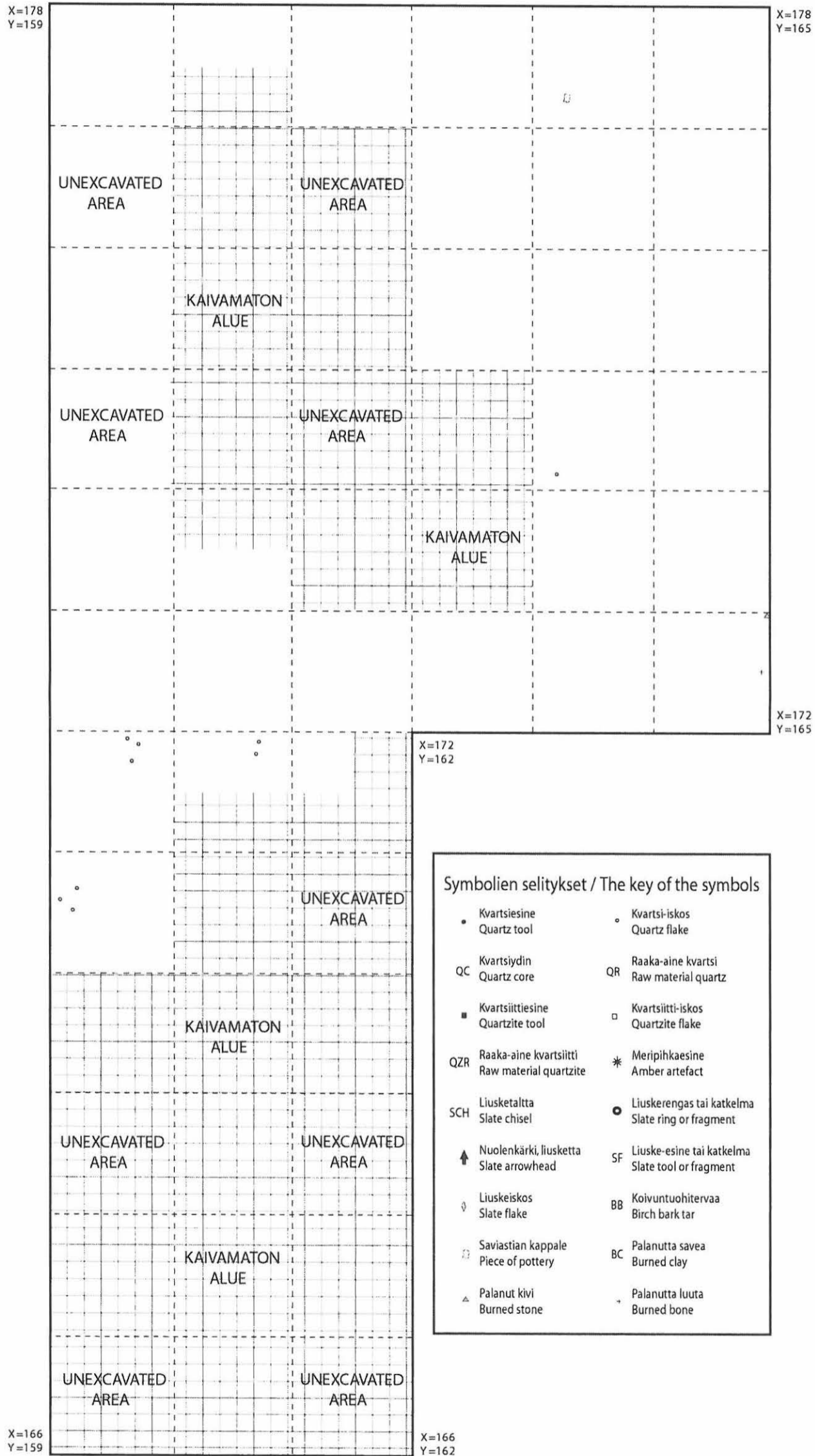
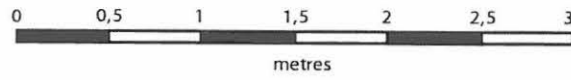
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	○ Kvartsi-iskos Quartz flake
QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	□ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	● Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment
▲ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	BC Palanutta savea Burned clay
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

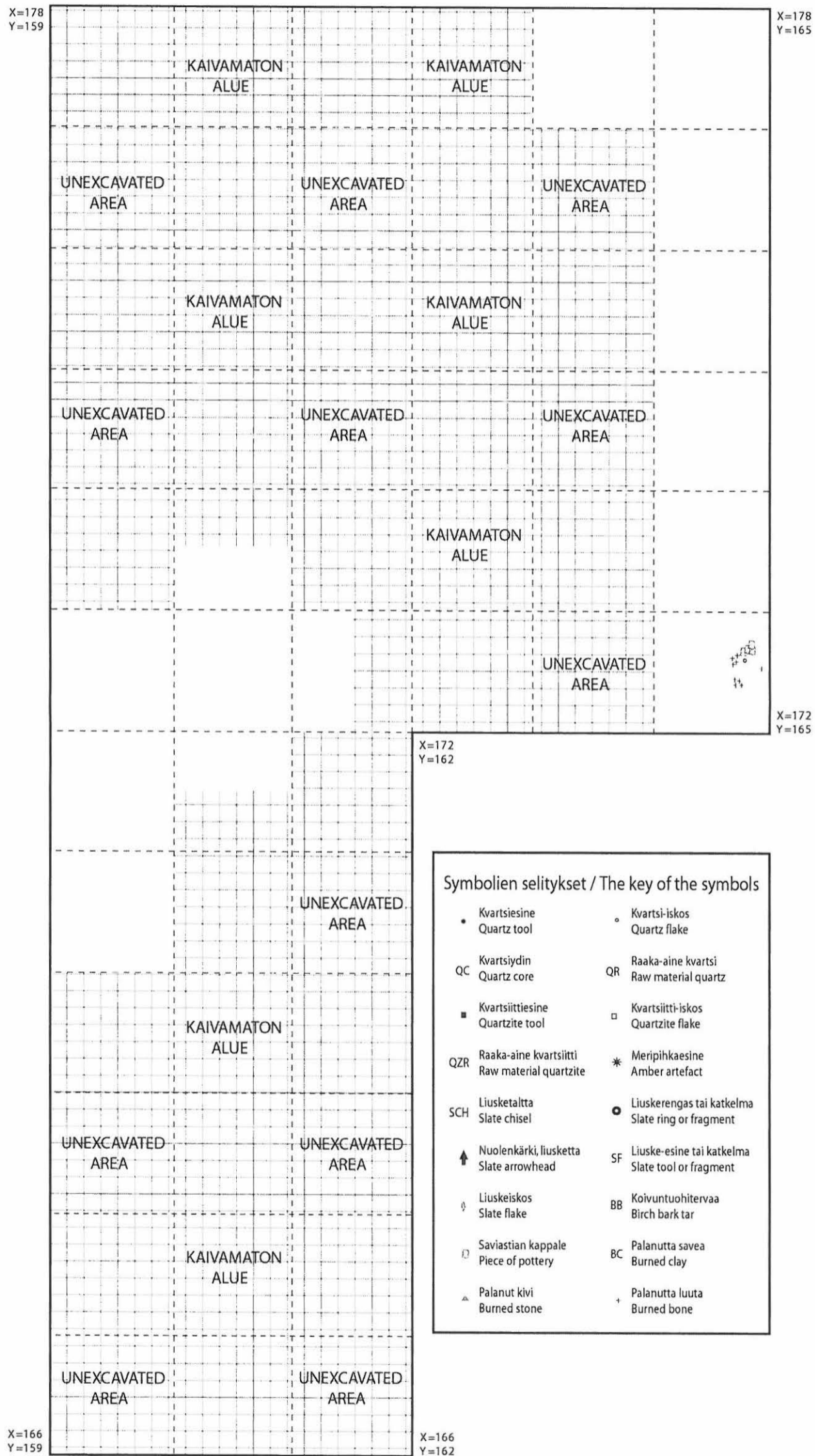
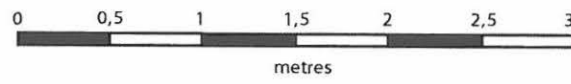
Löytökartta	Find map
Taso 59,80 m mpy	Height 59,80 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

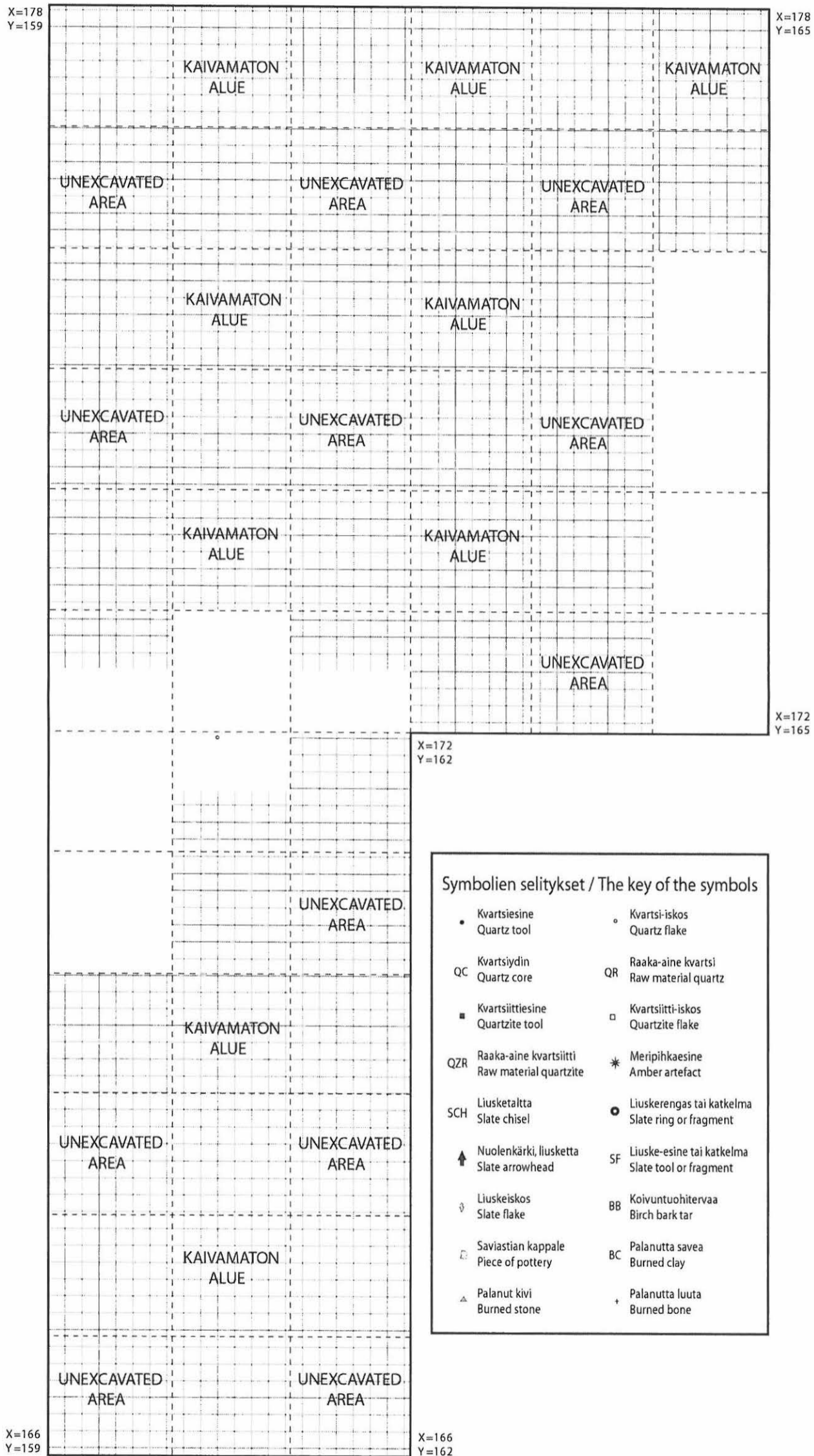
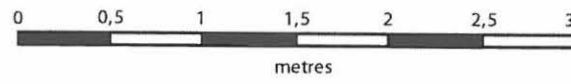
Löytökartta	Find map
Taso 59,75 m mpy	Height 59,75 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

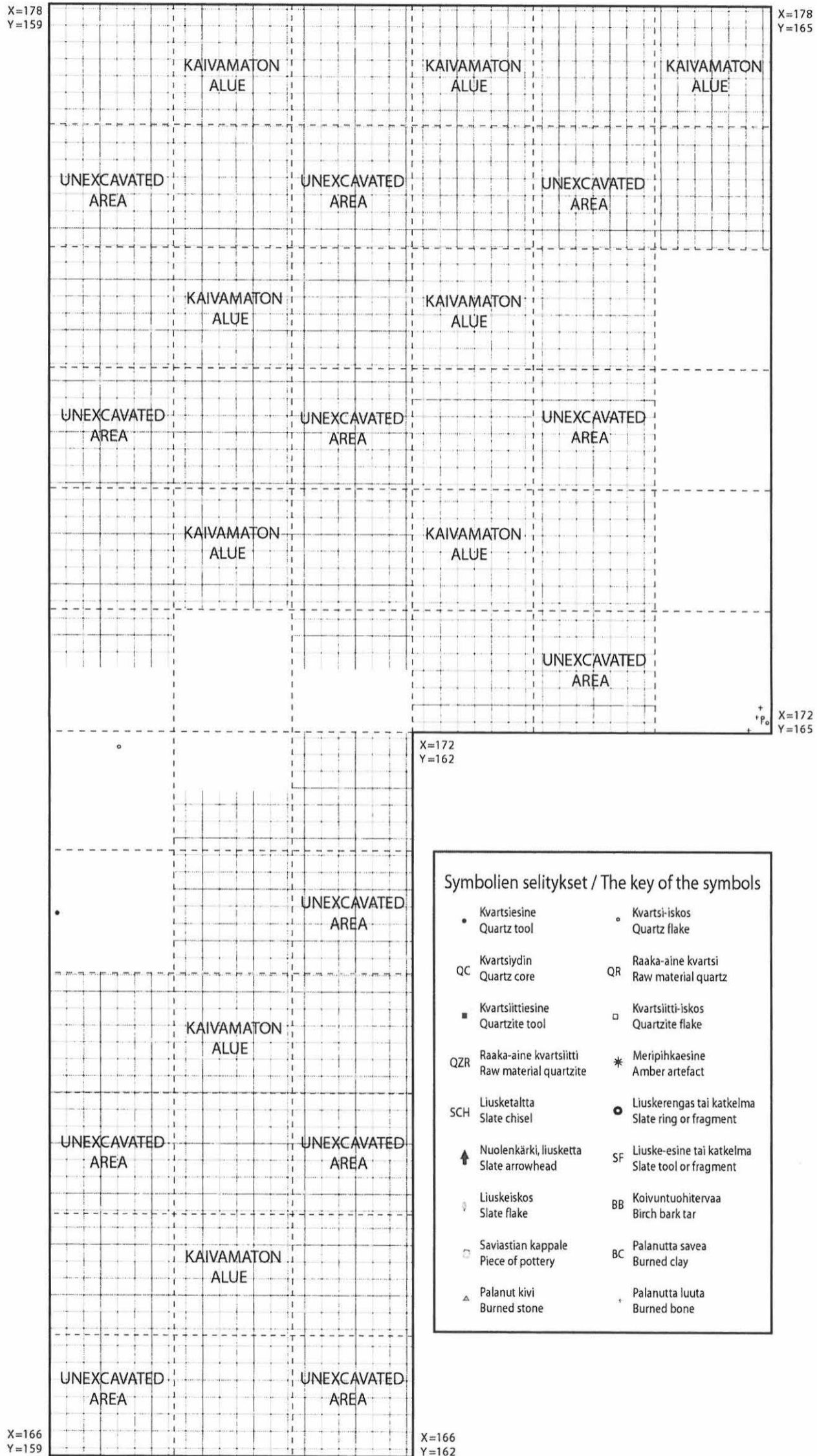
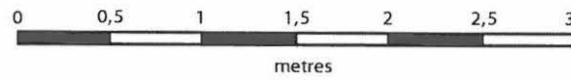
Löytökartta	Find map
Taso 59,70 m mpy	Height 59,70 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

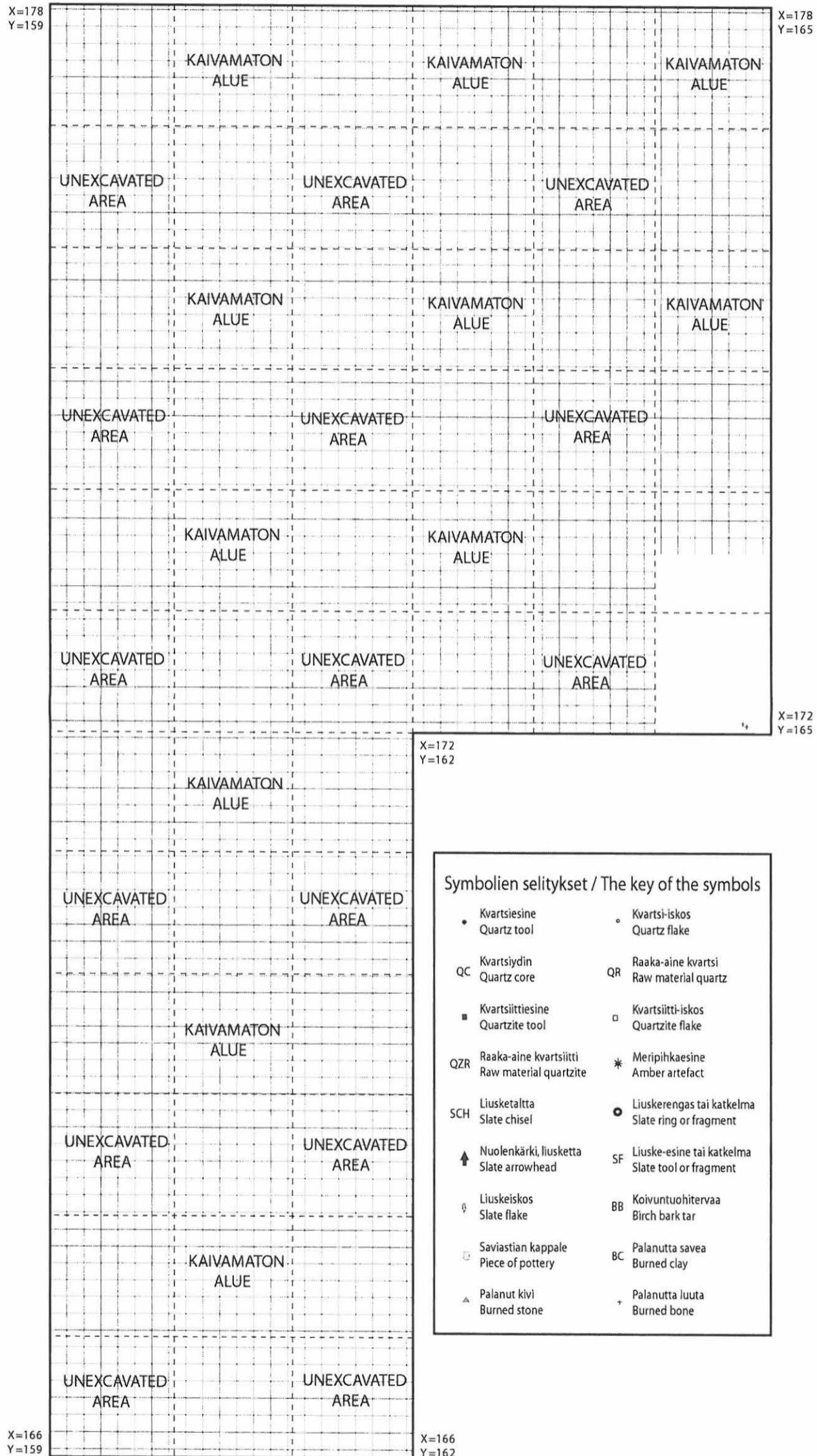
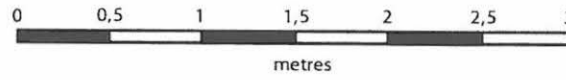
Löytökartta	Find map
Taso 59,65 m mpy	Height 59,65 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

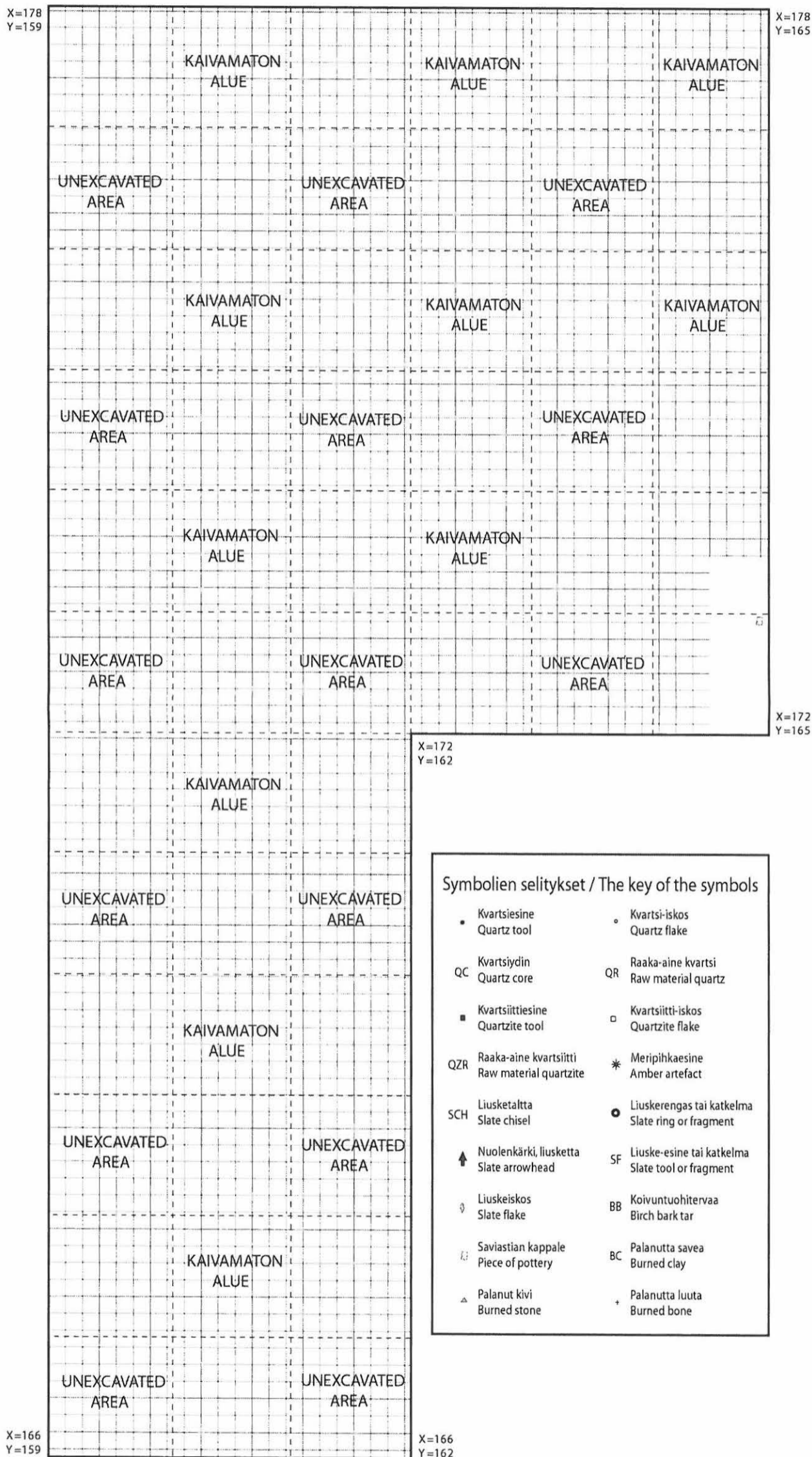
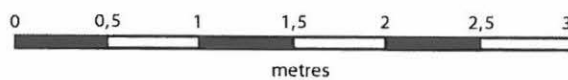
Löytökartta	Find map
Taso 59,60 m mpy	Height 59,60 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,55 m mpy	Height 59,55 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

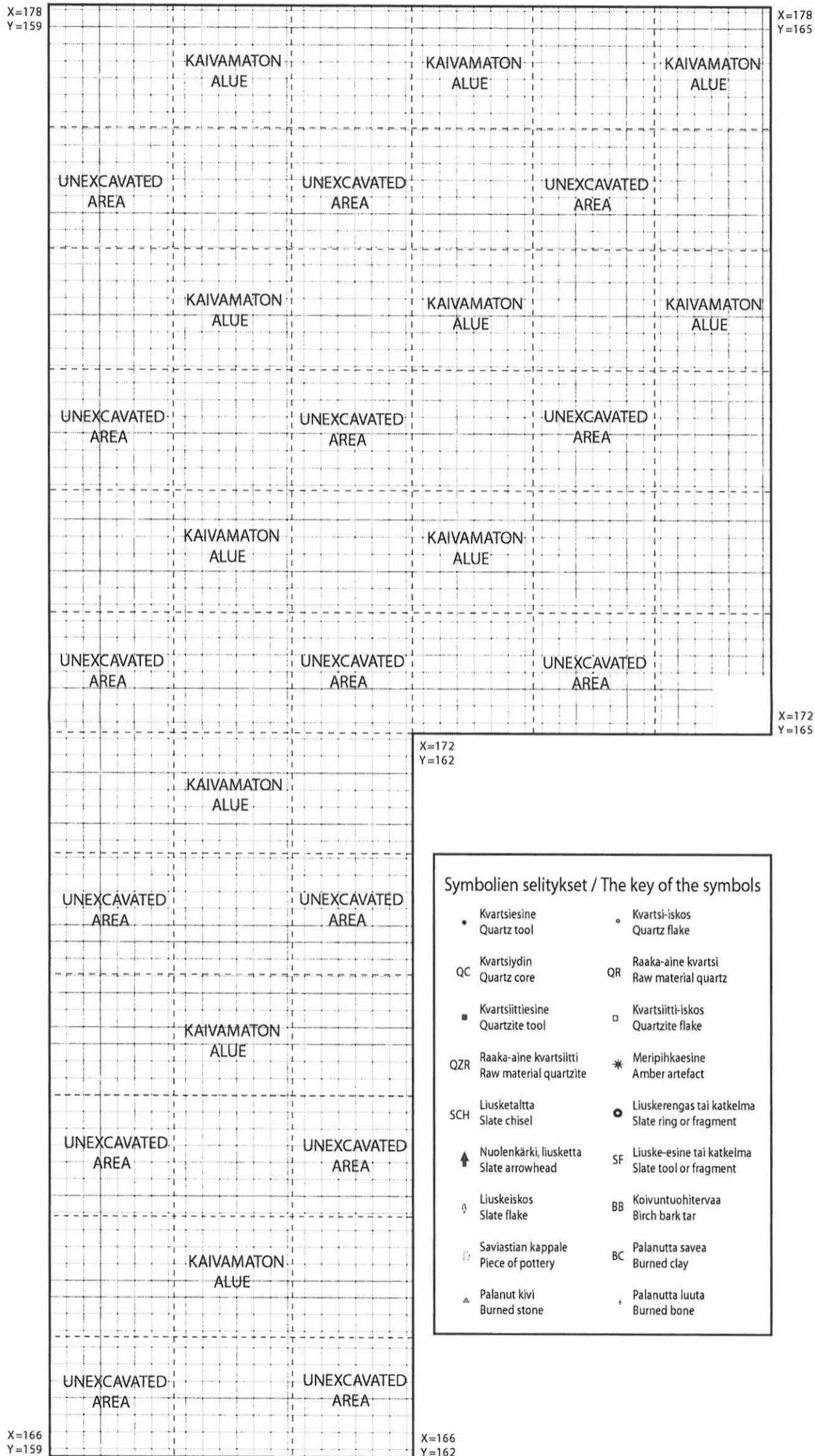
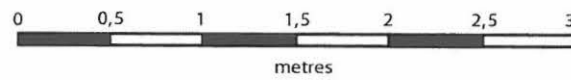
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsiksi-iskos Quartz flake
QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment
↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
↓ Liuskeiskos Slate flake	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
⌚ Saviastian kappale Piece of pottery	BC Palanutta savea Burned clay
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

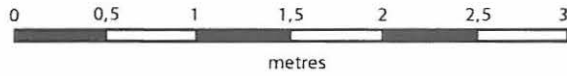
Löytökartta	Find map
Taso 59,50 m mpy	Height 59,50 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

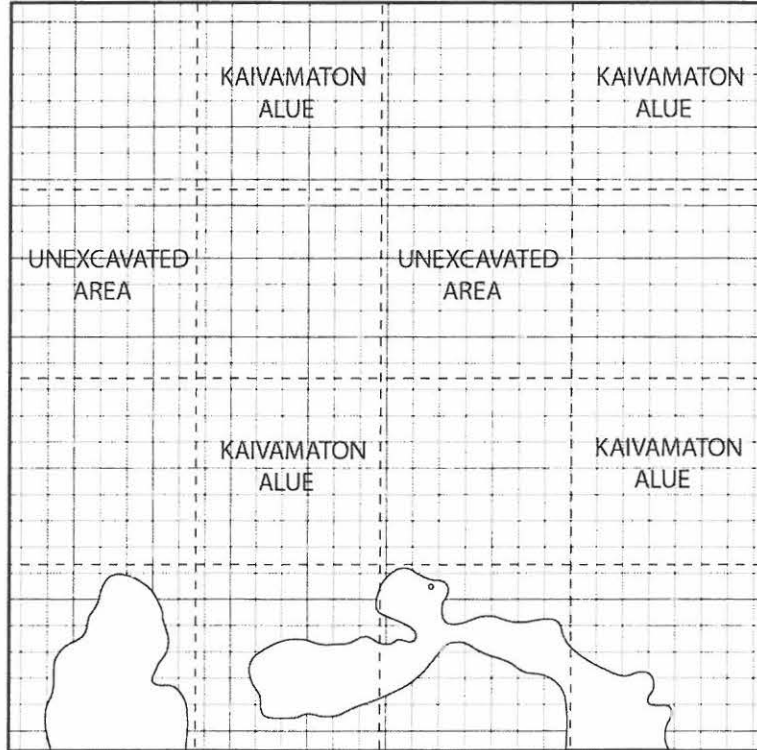

Löytökartta	Find map
Taso 60,30 m mpy	Height 60,30 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

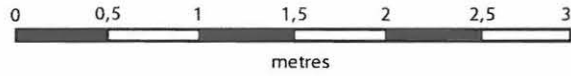
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
♂ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
☞ Saviastian kappale Piece of pottery	☞ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
△ Palanut kivi Burned stone	† Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

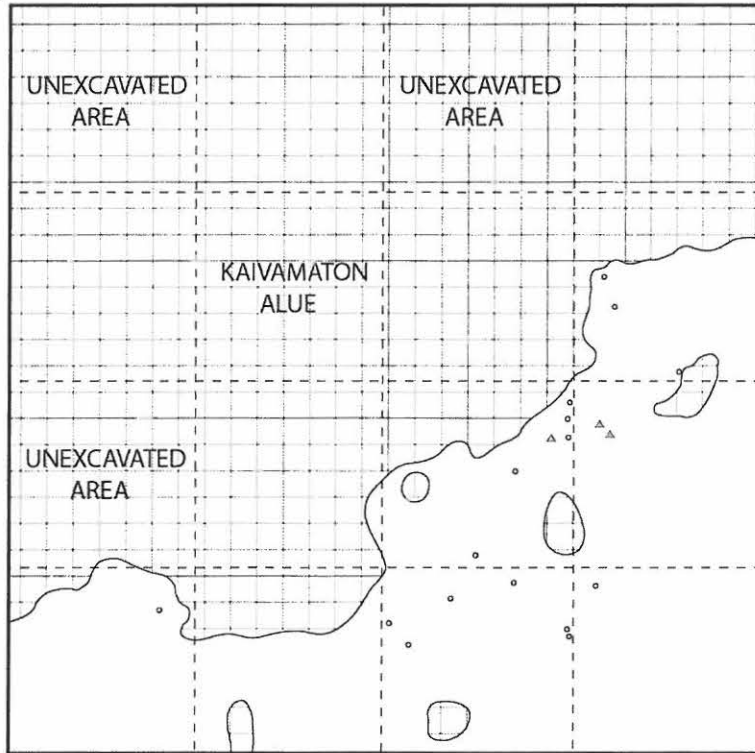

Löytökartta	Find map
Taso 60,25 m mpy	Height 60,25 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

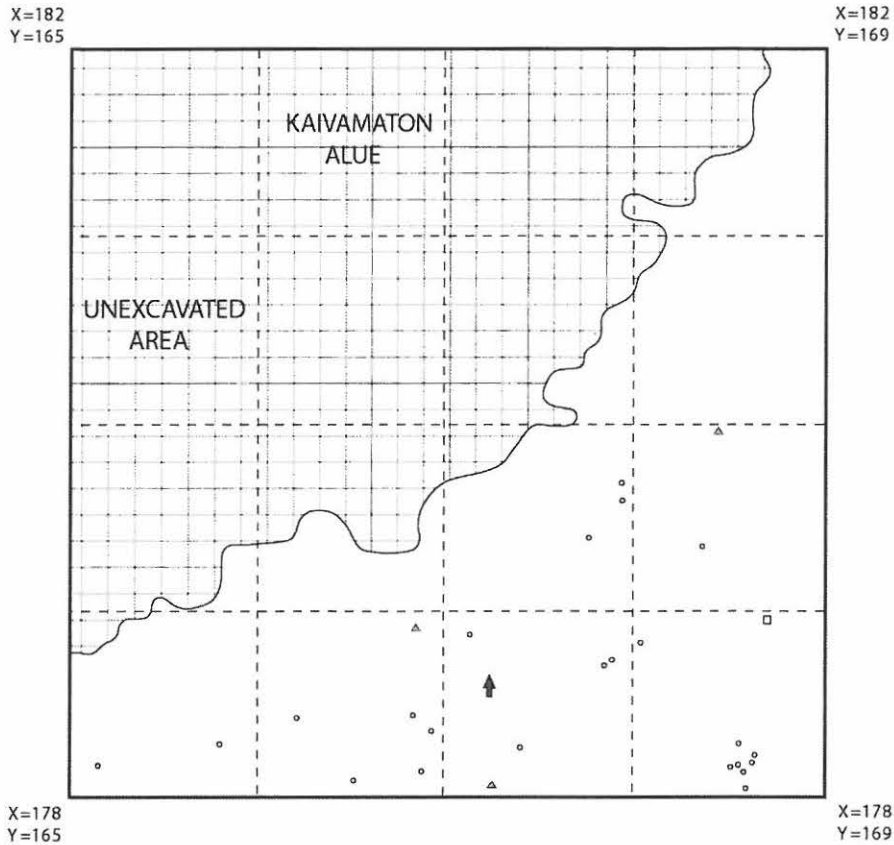
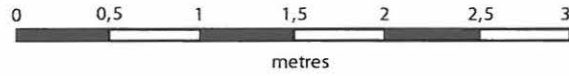
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
∩ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
☪ Saviastian kappale Piece of pottery	☪ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
△ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,20 m mpy	Height 60,20 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

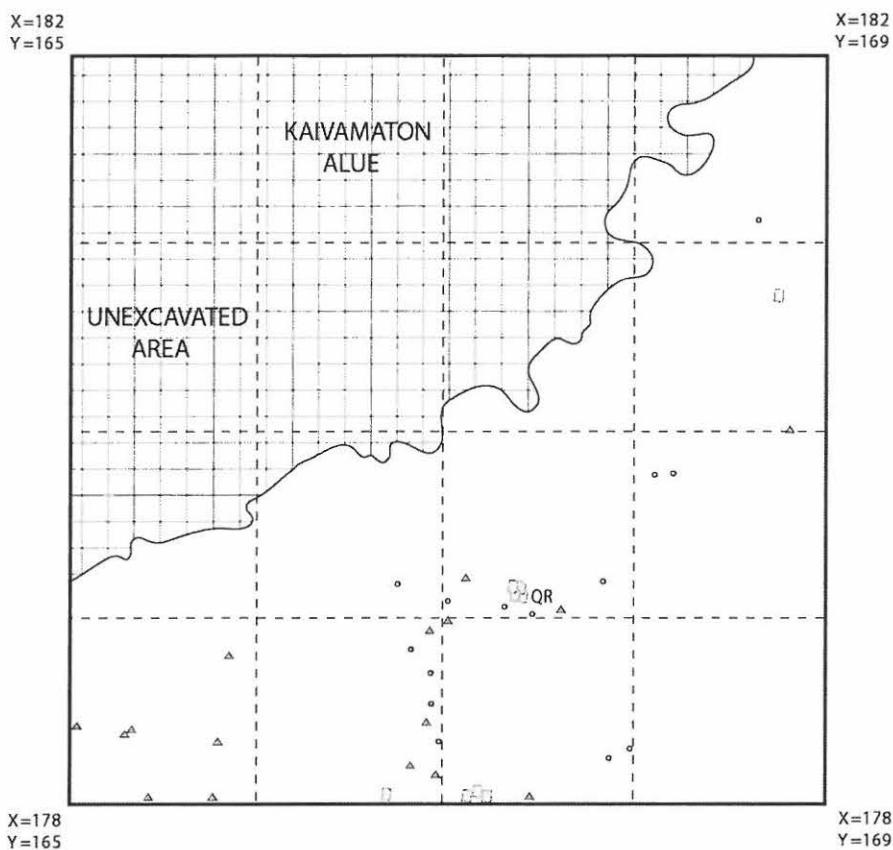
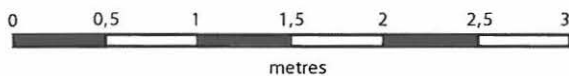
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
☞ Saviastian kappale Piece of pottery	☞ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,15 m mpy	Height 60,15 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

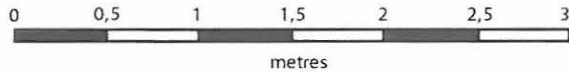
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	○ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
∇ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↑ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⚔ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

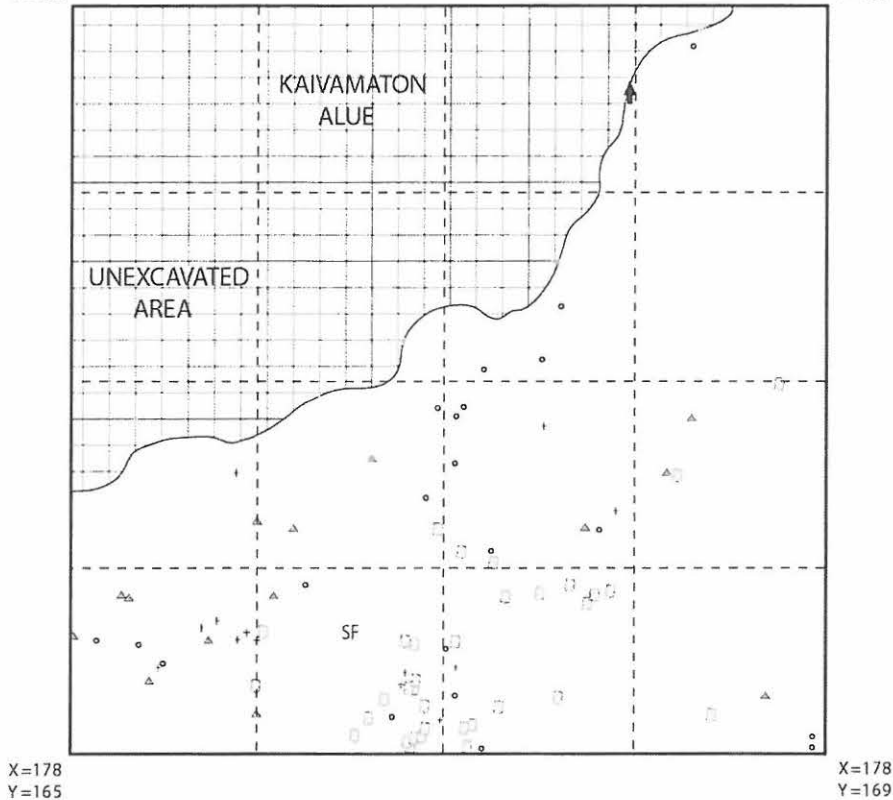

Löytökartta	Find map
Taso 60,10 m mpy	Height 60,10 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

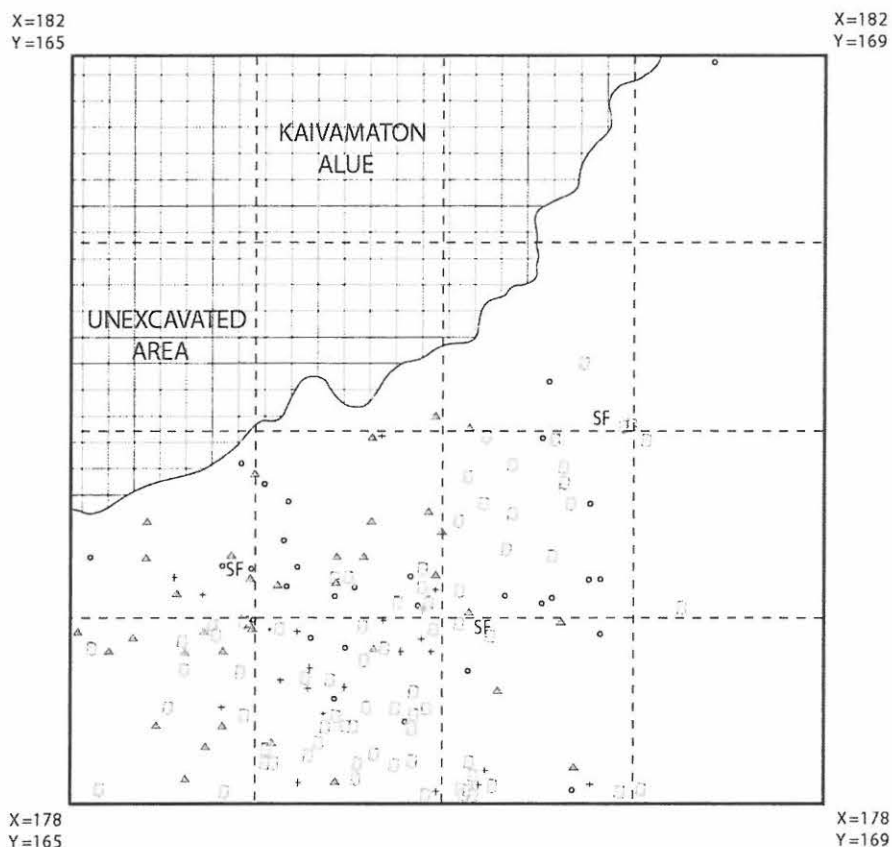
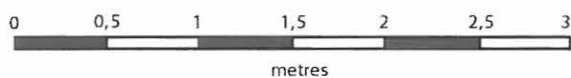
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketaltta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉	Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
∩	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
☞	Saviastian kappale Piece of pottery	☞	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
△	Palanut kivi Burned stone	*	Palanut luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 60,05 m mpy	Height 60,05 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

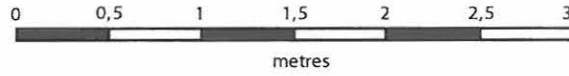
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↑ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⊗ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervää Birch bark tar
△ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

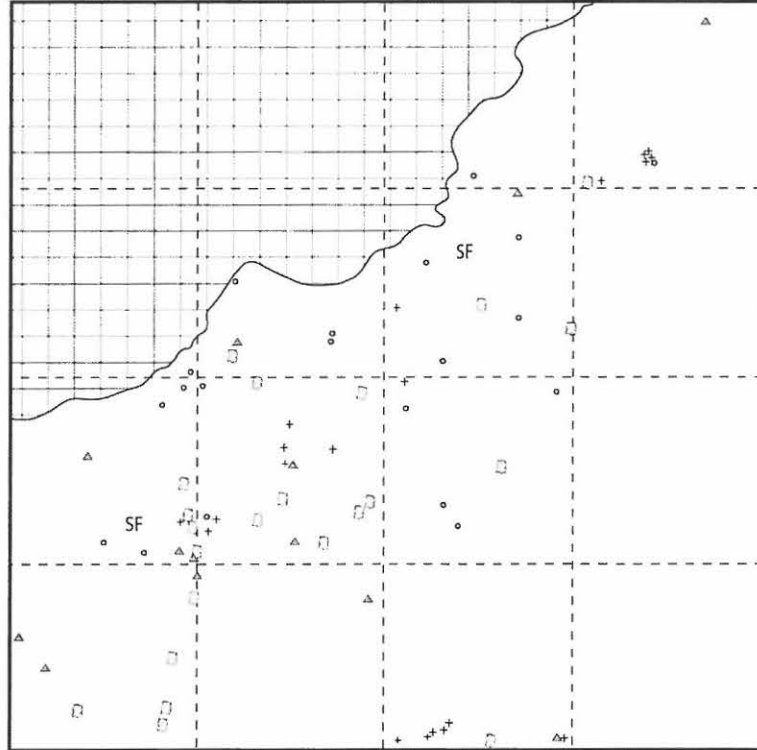

Löytökartta	Find map
Taso 60,00 m mpy	Height 60,00 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

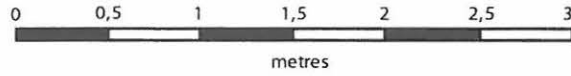
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	○ Kvartsiksi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	□ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketaltta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	● Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
♣ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
☐ Saviastian kappale Piece of pottery	☐ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

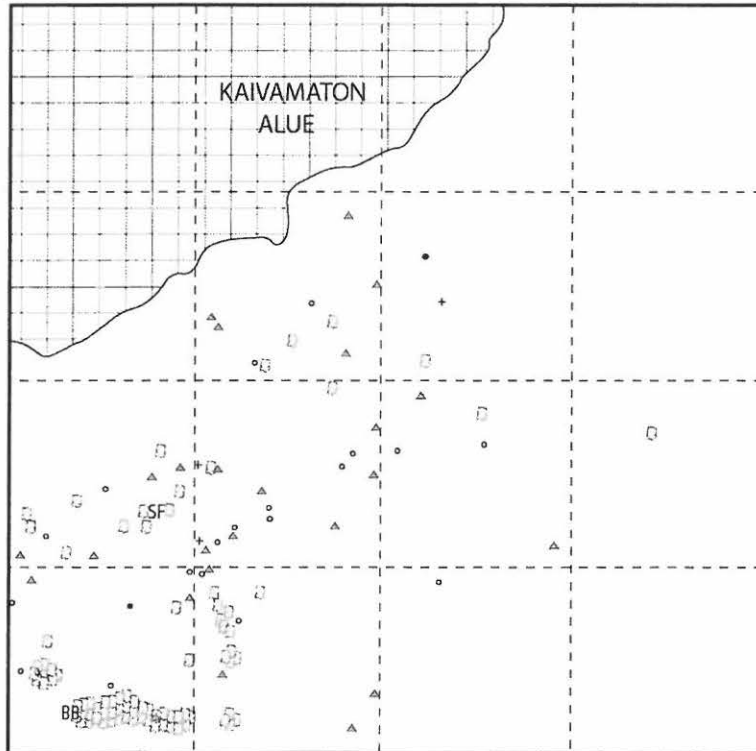

Löytökartta	Find map
Taso 59,95 m mpy	Height 59,95 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

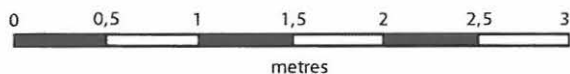
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	○	Kvartsiksi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	□	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	●	Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	◻	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
△	Palanut kivi Burned stone	+	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

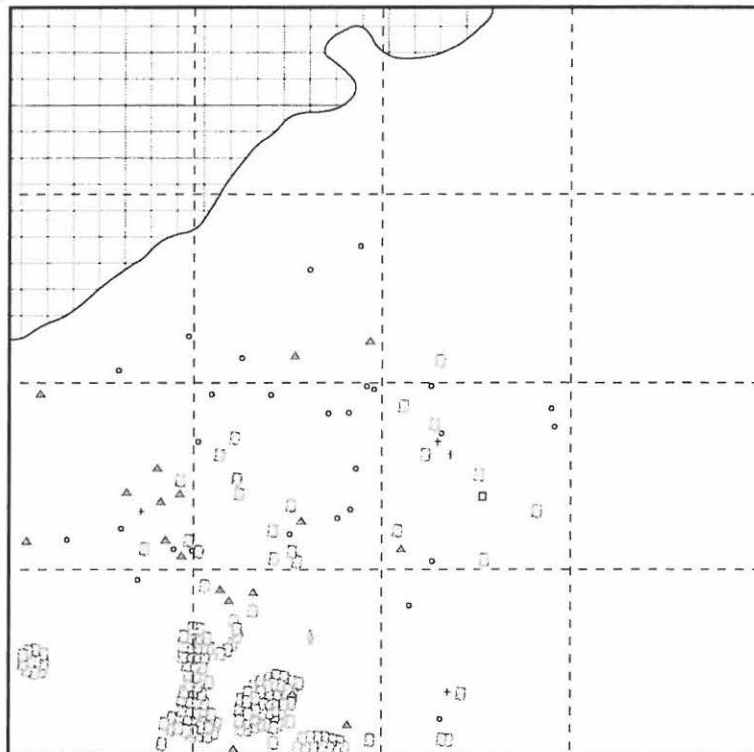

Löytökartta	Find map
Taso 59,90 m mpy	Height 59,90 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

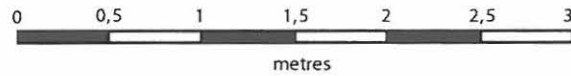
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	▲ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⊗ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

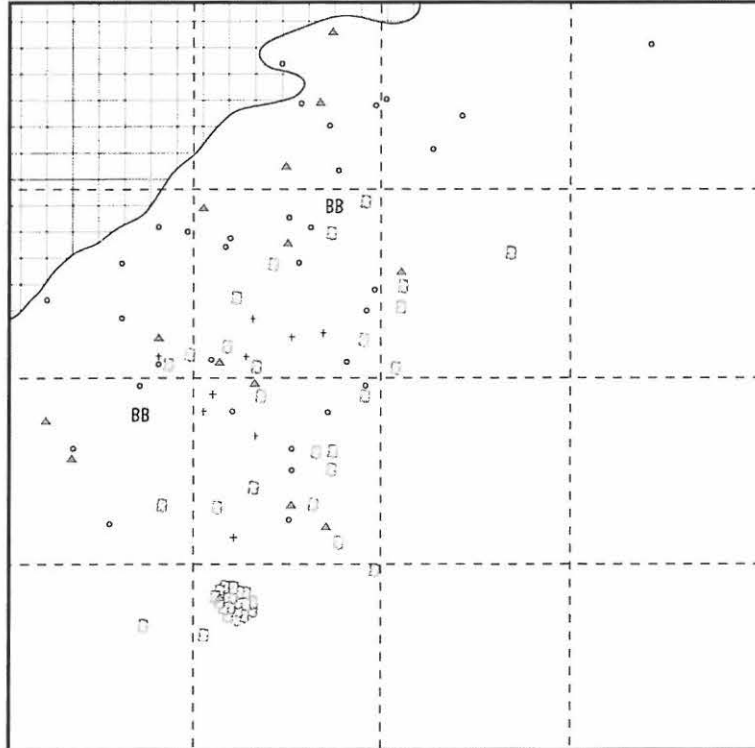

Löytökartta	Find map
Taso 59,85 m mpy	Height 59,85 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

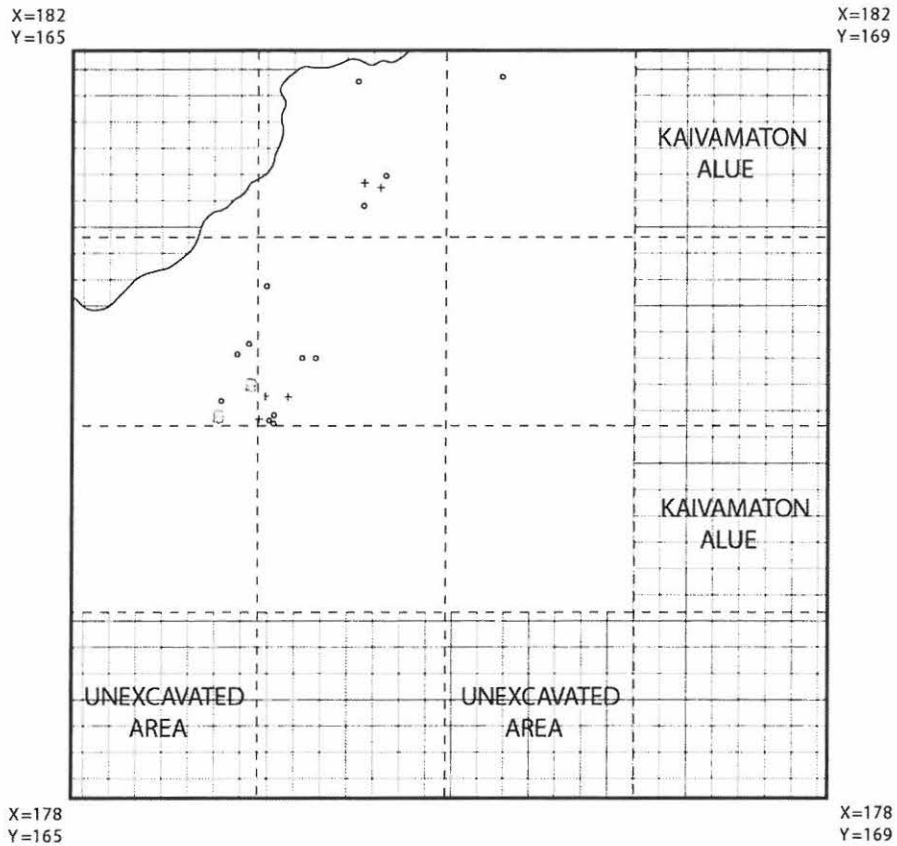
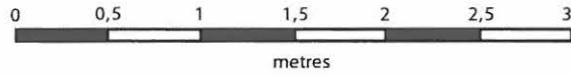
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketaltta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉	Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
↷	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻	Saviastian kappale Piece of pottery	⊞	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-ti[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,80 m mpy	Height 59,80 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

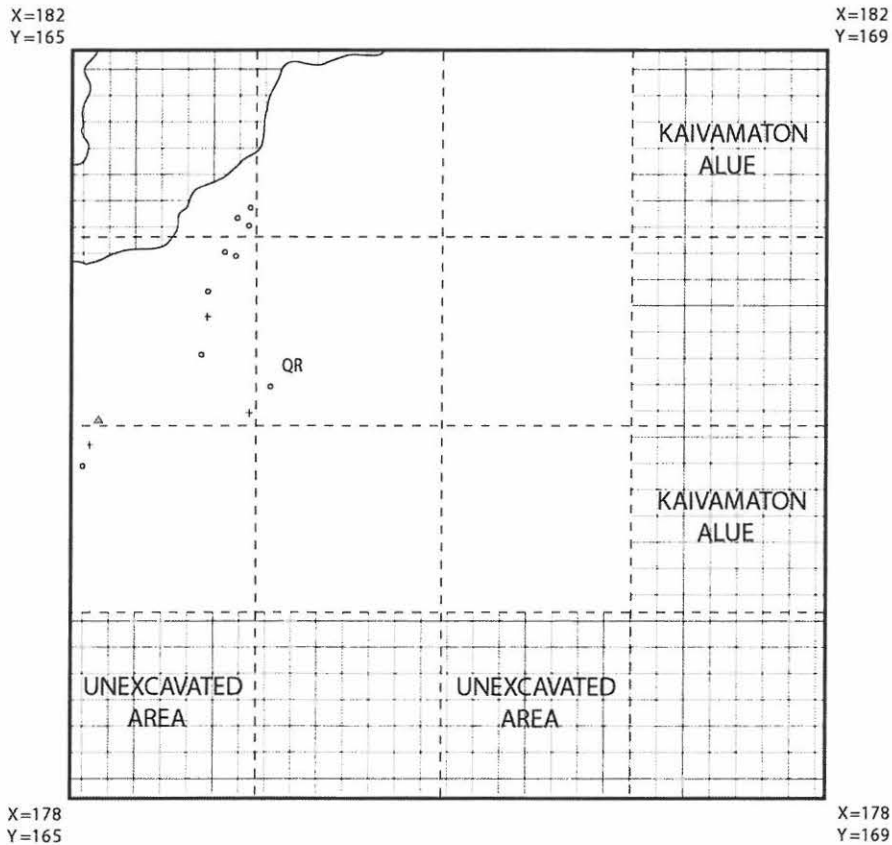
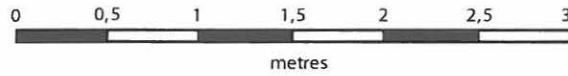

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
•	Kvartsiesine Quartz tool	○	Kvartsi-iskos Quartz flake
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	□	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment
◊	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core
☐	Saviastian kappale Piece of pottery	⊗	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanut luuta Burned bone
		QC	Kvartsiydin Quartz core
		QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite
		○	Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment
		↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead
		BC	Palanutta savea Burned clay
		QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
		*	Meripihkaesine Amber artefact
		SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
		↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
		BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,75 m mpy	Height 59,75 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

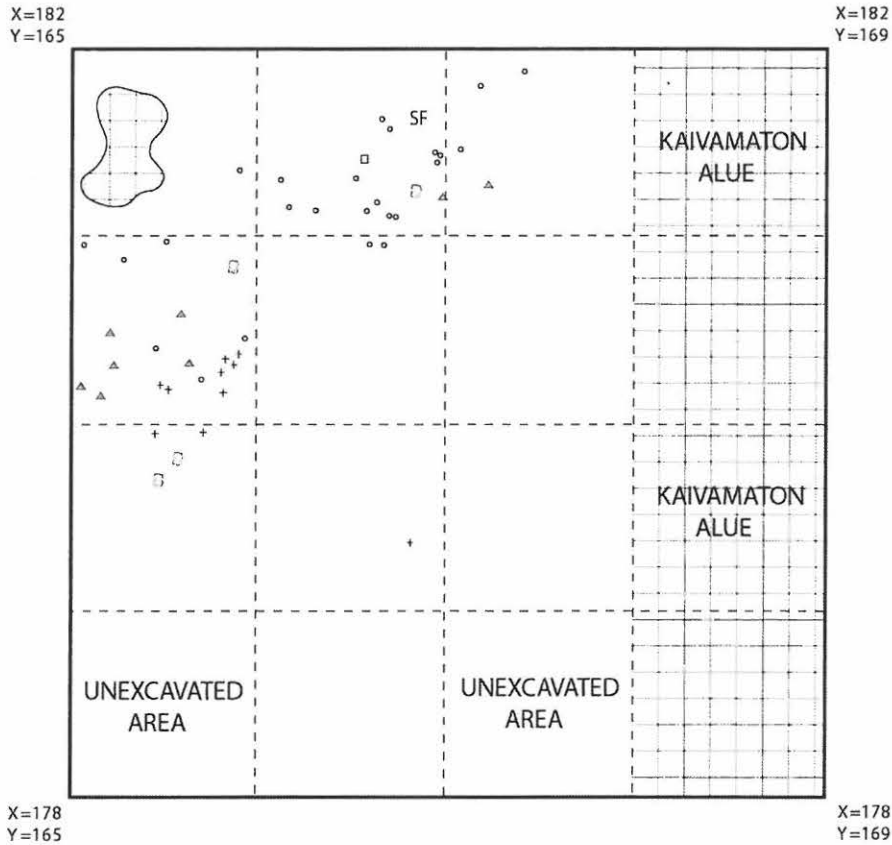
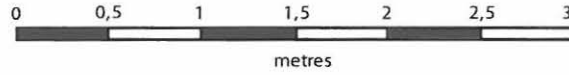
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	○	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	□	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	●	Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
▲	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	↑	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
□	Saviastian kappale Piece of pottery	☒	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-II [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

Löytökartta	Find map
Taso 59,70 m mpy	Height 59,70 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

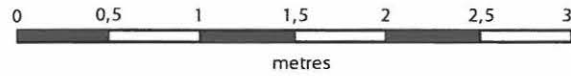
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketaltta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
◊ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
◻ Saviastian kappale Piece of pottery	⊗ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
△ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

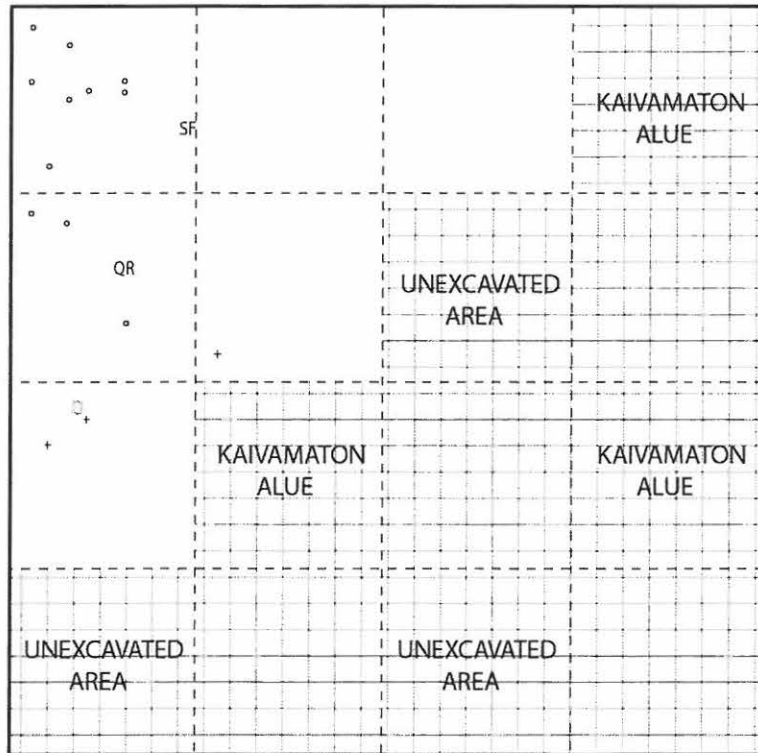

Löytökartta	Find map
Taso 59,65 m mpy	Height 59,65 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

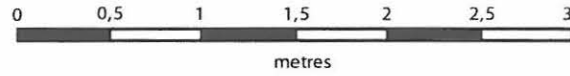
Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
▪ Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	◉ Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
∩ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
☐ Saviastian kappale Piece of pottery	☒ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28]Kierikinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

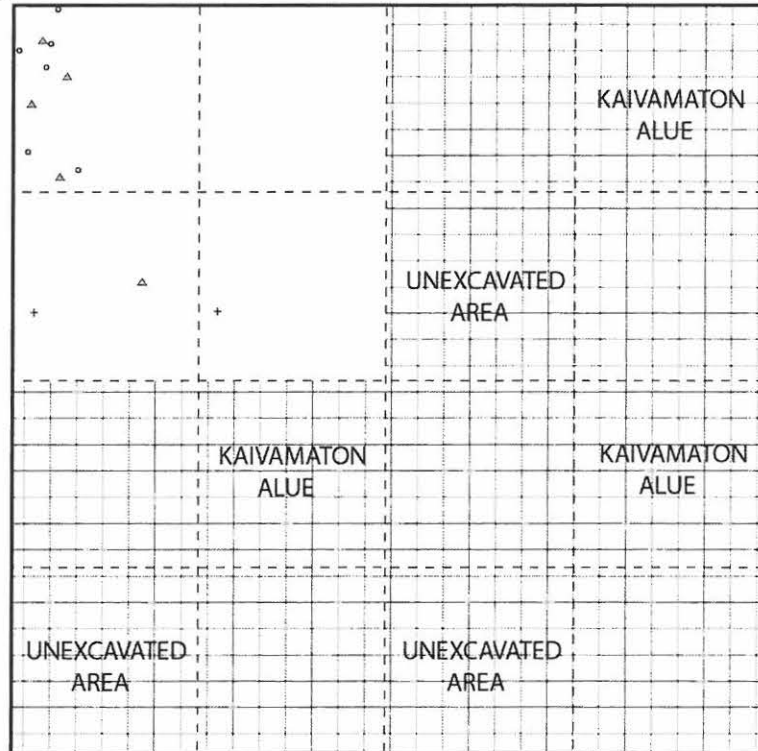

Löytökartta	Find map
Taso 59,60 m mpy	Height 59,60 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

X=182
Y=165

X=182
Y=169

X=178
Y=165

X=178
Y=169

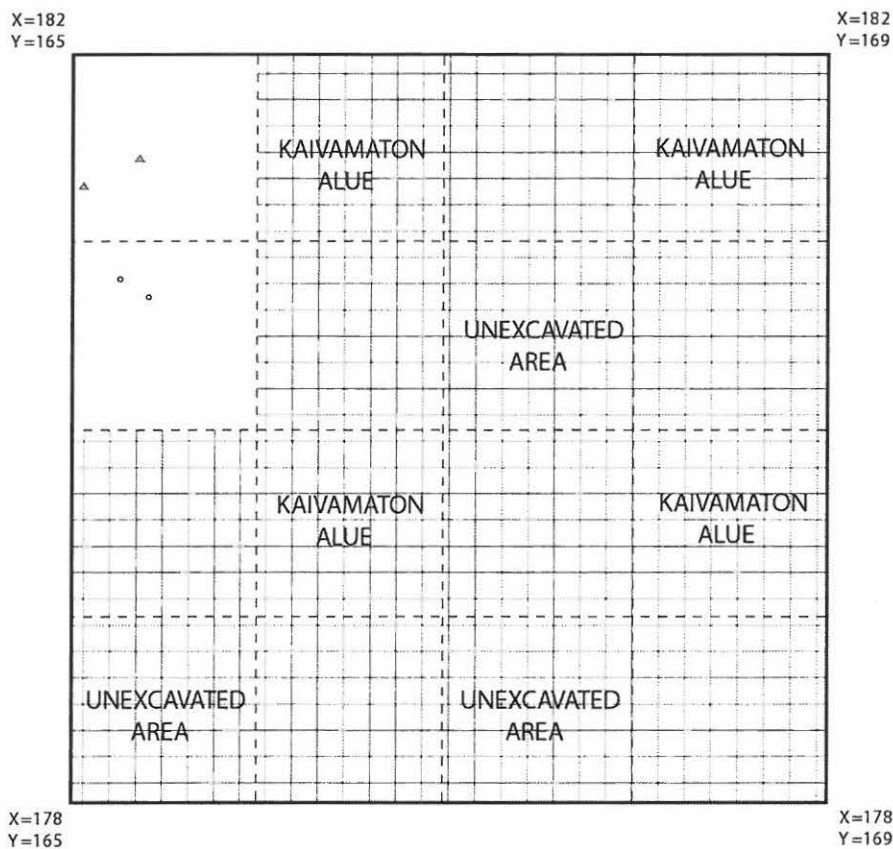
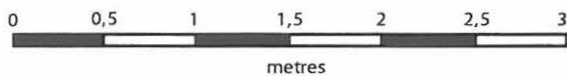
Symbolien selitykset / The key of the symbols

•	Kvartsiesine Quartz tool	◦	Kvartsi-iskos Quartz flake	QC	Kvartsiydin Quartz core	QR	Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■	Kvartsiittiesine Quartzite tool	◻	Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR	Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	*	Meripihkaesine Amber artefact
SCH	Liusketalta Slate chisel	SK	Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	●	Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF	Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
♣	Liuskeiskos Slate flake	SC	Liuskeydin Slate core	↑	Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴	Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
☪	Saviastian kappale Piece of pottery	⌘	Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC	Palanutta savea Burned clay	BB	Koivuntuohitervaa Birch bark tar
▲	Palanut kivi Burned stone	+	Palanutta luuta Burned bone				

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre
Yli-li[28]Kierinkangas	YKK-11
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa

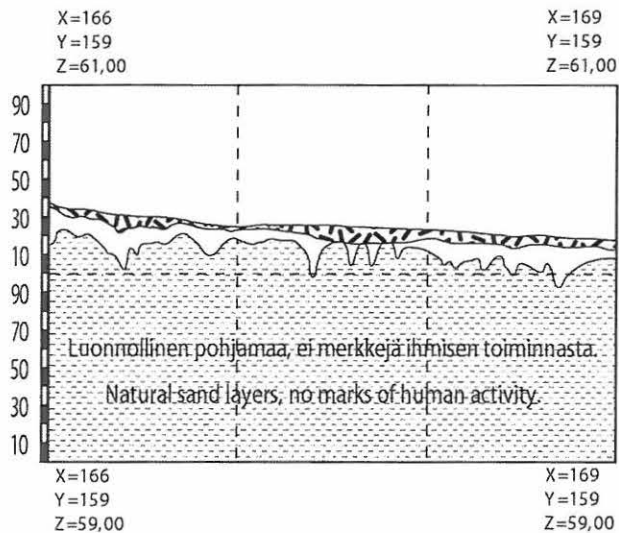
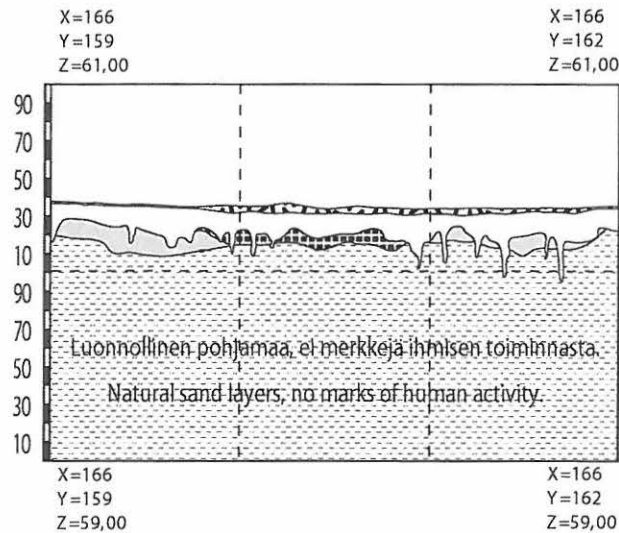
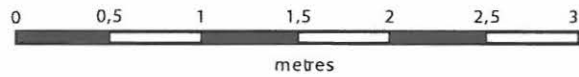
Löytökartta	Find map
Taso 59,55 m mpy	Height 59,55 m above sea level
Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Piirtäjät: Sami Viljanmaa ja muu kaivaushenkilökunta	Drawing: Sami Viljanmaa and other excavation staff

Symbolien selitykset / The key of the symbols

• Kvartsiesine Quartz tool	◦ Kvartsi-iskos Quartz flake	QC Kvartsiydin Quartz core	QR Raaka-aine kvartsi Raw material quartz
■ Kvartsittiesine Quartzite tool	◻ Kvartsiitti-iskos Quartzite flake	QZR Raaka-aine kvartsiitti Raw material quartzite	* Meripihkaesine Amber artefact
SCH Liusketalta Slate chisel	SK Liuskeveitsi tai katkelma Slate knife or fragment	● Liuskerengas tai katkelma Slate ring or fragment	SF Liuske-esine tai katkelma Slate tool or fragment
♣ Liuskeiskos Slate flake	SC Liuskeydin Slate core	↑ Nuolenkärki, liusketta Slate arrowhead	⤴ Nuolenkärki, piikiveä Flintstone arrowhead
☐ Saviastian kappale Piece of pottery	☼ Saviastian kappale, asbestisekoite Piece of pottery with asbestos	BC Palanutta savea Burned clay	BB Koivuntuohitervaa Birch bark tar
△ Palanut kivi Burned stone	+ Palanutta luuta Burned bone		

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Profiilikarttoja	Section drawings
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11	X=166/Y=159-162, X=166-169/Y=159	
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011	Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät / Drawing: Rizwan Ahmad, Kate Barnes, Sabrina Menegon, Burcu Urundul, Sami Viljanmaa	

Symbolien selitykset / The key of the symbols

Pinitamaa
Topsoil

Moderni häiriö / täyttömaa
Modern anomaly, filling layer

Huuhtoutumiskerros
Leached layer

Rikastumiskerros / kulttuurikerros
Enriched layer / cultural layer

Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää
Little dirty soil, not more compact than the surrounding area

Tiivis likainen maa, usein savensekainen
Compact dirty soil, often some clay in the sand

Punertava, mahdollisesti palanut maa
Reddish, possibly burned soil

Nokinen tai hiilensekainen maa
Dark soil with many pieces of charcoal

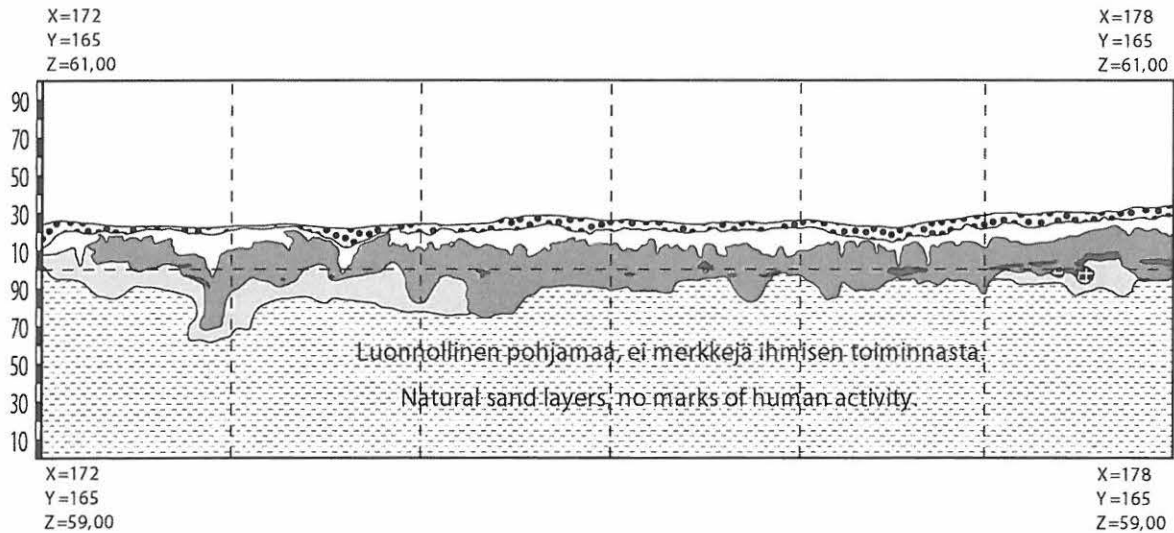
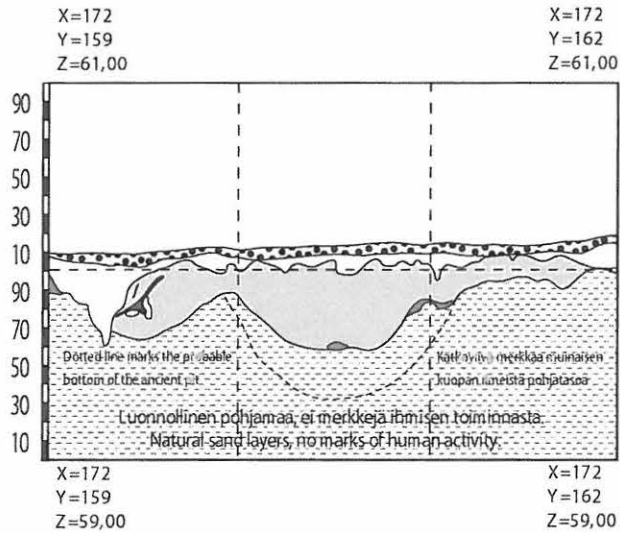
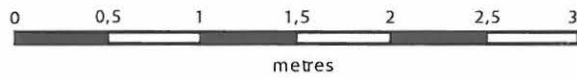

Luonnollinen pohjamaa
Natural sand layers

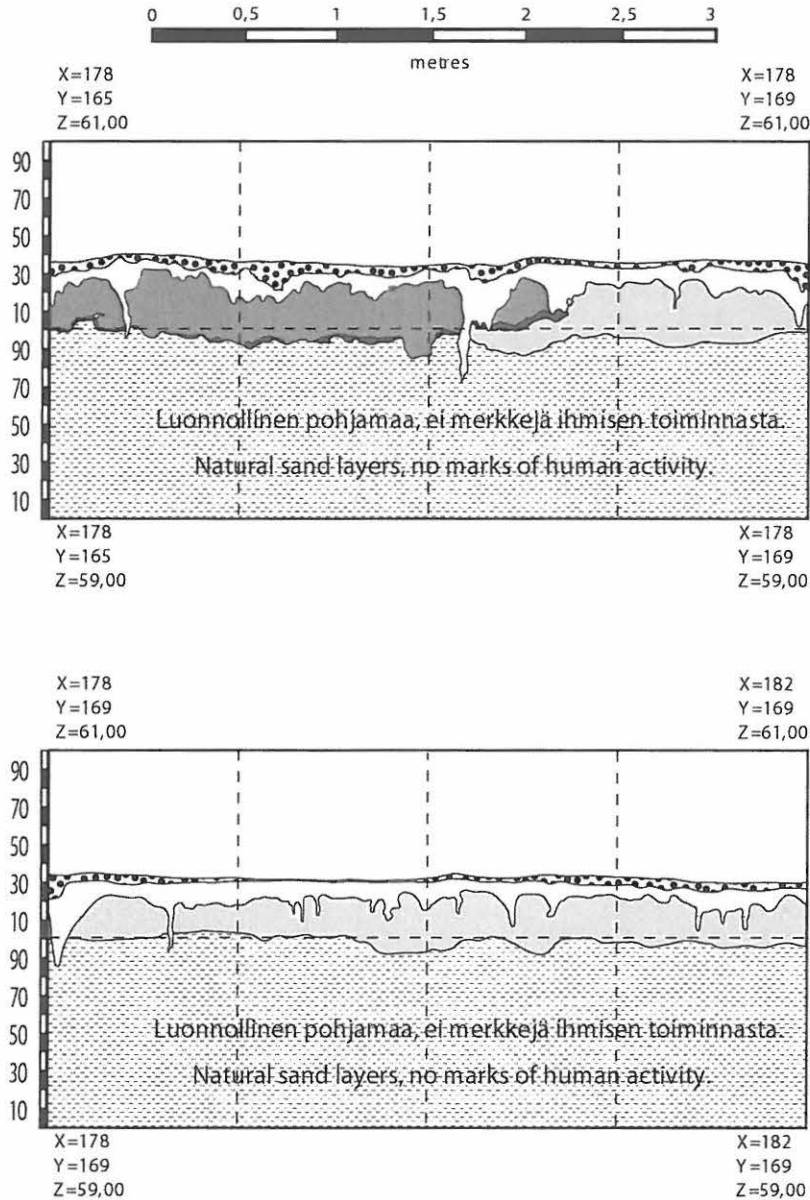
Kivi
Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Profiilikarttoja	Section drawings
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11	X=172/Y=159-162, X=172-178/Y=165	
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011	Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät / Drawing: Kate Barnes, Michael Fraser, Sabrina Menegon, Antti Palmroos, Sami Viljanmaa	

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
	Pintamaa Topsoil		Moderni häiriö / täyttömaa Modern anomaly, filling layer
			Huhtoutumiskerros Leached layer
	Rikastumiskerros : kulttuurikerros Enriched layer / cultural layer		Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area
			Tiivis likainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand
	Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil		Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
			Luonnollinen pohjamaa Natural sand layers
			Kivi Stone

KIERIKKIKESKUS	Kierikki Stone Age Centre	Profilikarttoja	Section drawings
Yli-li [28] Kierikinkangas	YKK-11	X=178/Y=165-169, X=178-182/Y=169	
Kaivauskausi 2011	Excavation period 2011	Mittakaava 1 : 40	Scale 1 : 40
Kaivauksen johtaja: Sami Viljanmaa	Leader of the excavation: Sami Viljanmaa	Piirtäjät / Drawing: Rizwan Ahmad, Sabrina Menegon, Sami Viljanmaa	

Symbolien selitykset / The key of the symbols			
	Pintamaa Topsoil		Moderni häiriö / täyttömaa Modern anomaly, filling layer
	Rikastumiskerros / kulttuurikerros Enriched layer / cultural layer		Heikosti likainen maa, ei ympäristöään tiiviimpää Little dirty soil, not more compact than the surrounding area
	Punertava, mahdollisesti palanut maa Reddish, possibly burned soil		Nokinen tai hiilensekainen maa Dark soil with many pieces of charcoal
	Huhtoutumiskerros Leached layer		Luonnollinen pohjamaa Natural sand layers
	Tiivis liilainen maa, usein savensekainen Compact dirty soil, often some clay in the sand		Kivi Stone